12 APOSTOLI AI CREDINȚEI ORTODOXE

Lumini și umbre în ROMÂNIA secolului XX

VOLUMUL 2

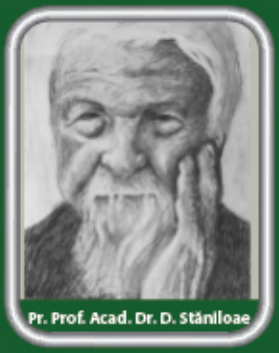
Pr. Prof. Acad. Dr. D. Stăniloae

I.P.S. Bartolomeu Anania

Mărt. Valeriu Gafencu

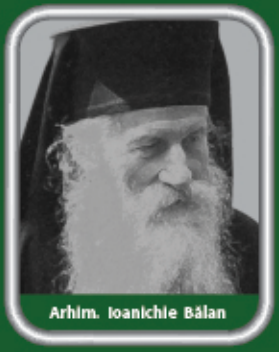
Arhim. Ioanichie Bălan

Ieroschim. Paisie Olaru

Arhim. Cleopa Ilie

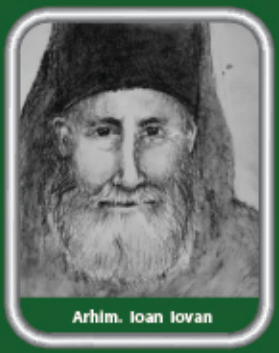
Arhim. Ioan Iovan

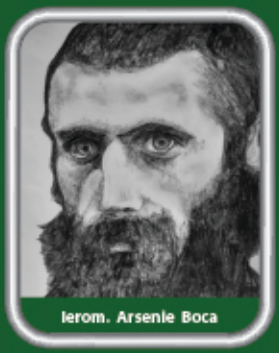
Ierom. Arsenie Boca

Arhim. Teofil Părăian

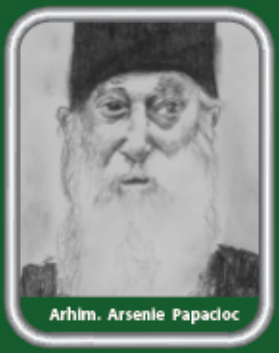
Arhim. Arsenie Papacioc

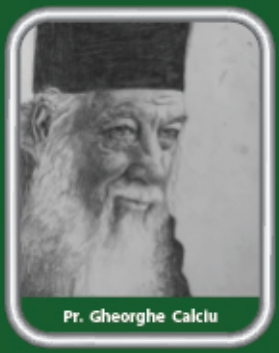
Pr. Gheorghe Calciu

Arhim. Iustin Pârvu

Asociația SOS "Sprijin-Ocrotire-Speranță"
www.sos.pro-romanesc.ro

În colaborare cu
Părintele Grigore MARCHIȘ

12 APOSTOLI AI CREDINȚEI ORTODOXE

Lumini și umbre în ROMÂNIA secolului XX

volumul 2

TURDA, 2020

PREFAȚĂ

„Cu cât sunt mai rari părinții bătrâni, marii noștri părinți duhovnicești, cu atât sunt mai înțelepți, mai iubiți, mai căutați. Iar cuvintele lor, calde si simple, adesea udate cu boabe de lacrimi sunt din ce în ce mai puține și au valoarea unor veritabile sentințe. Ele sunt porunci pentru ucenici, medicament pentru cei bolnavi la suflet și viață pentru cei ce iubesc pe Dumnezeu. Desprinse aproape total de cele pământești, cuvintele duhovnicilor sunt pline de har si au ceva din lumea veșniciei, din lumea sfinților și a îngerilor. De aceea, întotdeauna sfaturile bătrânilor și părinților lecuiesc, calmează și liniștesc inima, hrănesc sufletul, limpezesc cărările vieții și dau bucurie și speranță. " mărturisește Pr. Ioaniche.

„Nimeni să nu-și închipuie că ar putea descrie viața unui om duhovnicesc, oricât de mult l-ar fi ascultat, l-ar fi văzut sau ar fi trăit împreună cu el", *spune Pr. Iosif Vatopedinul în cartea închinată starețului său, Cuviosul Iosif Isihastul. Mai mult decât atât, numai un om duhovnicesc poate înțelege un om duhovnicesc. Așadar, ar fi fost nevoie de un sfânt pentra a scrie despre părintele Ioaniche Bălan. Noi, având puterile slabe și fiind departe de virtuțile și darurile părintelui, am încercat să-i prezentăm viața în această carte, însă, în mare parte ea rămâne o taină. "*

Așa se încheie cartea „*Mi-e dor de cer*" care prezintă viața părintelui nostru Ioaniche Bălan. Îndrăznim să alăturăm aceste cugetări și acestei cărți, cu atat mai mult cu cât ne-am străduit să sintetizăm câteva crâmpeie din viețile, nevoințele și învățăturile atâtor marii părinți duhovnici ai României secolului XX.

Nădăjduim că fiecare cititor va găsi repere și valori morale, creștine și naționale pe care să și le asume sau îmbunătățească, înțelegând că ancorarea în Dumnezeu a fost și este singura soluție viabilă pentru salvarea noastră, ca persoane și ca Neam Românesc, din nebunia grăbită a lumii noastre postmoderne, contemporane.

Presărate cu Lumina Duhului Sfânt dar și cu umbrele temnițelor atee, comuniste, sufletele cuvioșilor noștri părinți sunt călite în focul jertfei și pregătite să fie faruri călăuzitoare spre mântuirea celor care doresc să urmeze Calea cea bună.

Binecuvântați Sfințiți Părinți ai Neamului nostru Românesc și ne iertați pe noi păcătoșii și ne miluiți cu rugăciunile voastre! Amin.

Nicoleta Rusu, Asociația SOS „Sprijin-Ocrotire-Speranță"

CAP 1 - ARHIMANDRITUL Ioan Iovan **(**1922-2006**)**

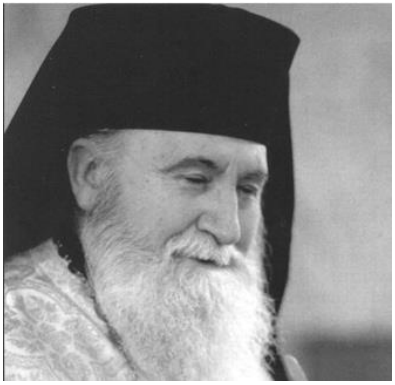

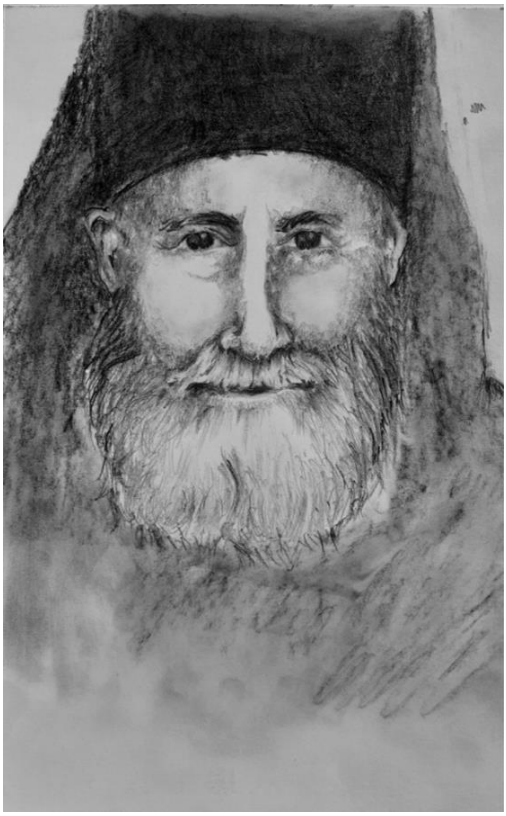

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa www.ioaniovan.ro - de Claudiu Bălan

Părintele Ioan Iovan (Silviu Cornel Iovan), a văzut lumina zilei pe 26 iunie 1922, în satul Husasău de Criş, jud Bihor, fiind cel de-al optulea copil al preotului Gavril şi al preotesei Maria. Părinţii săi au dus o viaţă curată. Mama sa a fost urmaşă vrednicelor mame creştine prin care a rezistat atâtea secole Biserica. Ca urmare a unei sănătăţi şubrede, fiind o sarcină toxică după spusa medicilor, a încolţit în mintea ei ideea pruncuciderii însă s-a răzgândit repede, închinându-l Maicii Domnului, după cum mărturisește părintele într-o predica din 1994:,, *Meritul este al Lui Dumnezeu şi al Maicii Domnului şi al mamei mele, care m-a salvat de la avort!* ».

Silviu Cornel Iovan a urmat studiile primare în satul natal, unde a frecventat primele trei clase, iar clasa a-IV-a urmat-o la Oradea. Stând în altar cu tatăl său, copilul a intuit de mic adevărul în esenţialitatea sa.

Începuse să înţeleagă ,,*ce înseamnă Sfânta Prefacere, că este momentul sublim din actul liturgic*".

În ziua luării bacalaureatului, tânărul a mers la Catedrala din Oradea, unde a simţit imboldul de a se ruga în faţa icoanei Maicii Domnului. Acesta a cerut ca, după terminarea studiilor teologice, şi după ce va ajunge preot, să i se rânduiască o biserică frumoasă, cu cântăreţi şi paracliser devotaţi, tot astfel cum avea tatăl său, cu cărţi de slujbă şi numeroşi credincioşi. Maica Domnului l-a binecuvântat pe Părintele Ioan, oferindu-i cu prisosinţă toate cele cultice, dar şi prilejul de a se dărui cu jertfelnică bucurie mulţimii de credincioşi, atât în mănăstiri, cât şi prin închisori.

După ce a absolvit liceul în 1942, Silviu Cornel Iovan s-a înscris la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj. În anul 3 devine secretar al facultăţii şi profesor la şcoala de cântăreţi bisericeşti. În 1946, absolvind facultatea, şi-a susţinut teza de licenţă intitulată ,,Sfânta Euharistie şi viaţa mistică" la Catedra de Mistică condusă de fostul Mitropolit al Ardealului, Î. P. S. Nicolae Mladin.

În urma obţinerii licenţei în teologie, cu distinctive, şi a absolvirii Seminarului Pedagogic Universitar de doi ani la Cluj, i se oferă cea mai bună catedră de profesor de religie, la Liceul Gheorghe Bariţiu şi la Liceul Comercial de fete. În acelaşi an, decide să se înscrie la doctorat, la catedra de Dogmatică a părintelui Dumitru Stăniloaie. A frecventat cursurile pentru doctorat timp de un an, perioadă în care a susţinut lucrări variate iar, în paralel, a studiat Dreptul la Facultatea din Cluj.

Dragostea neţărmurită a părintelui Ioan pentru Sfânta Liturghie, din care acesta face un ideal, este în strânsă corelaţie cu imaginea tatălui: ,,*Îmi plăcea foarte mult să fiu în altar cu tatica, să mă învârt în jurul Sfintei Mese. Observam că se întâmpla ceva special, mai ales la prefacere, la rugăciunea de invocare. Se ruga aşa fierbinte, profund, transformat, transfigurat şi îndată i se umezeau ochii. Acum zic retrospectiv, ce evlavie a avut dânsul dacă m-a cucerit. Niciun patriarh, niciun Sfânt, niciun cuvios nu mi-a dat atât imbold spre Liturghie, spre Euharistie, ca şi tatica!"*

Episcopul Nicolae Popovici este cel care ,,*l-a hirotonit şi marcat pozitiv şi plenar*". ,,*Era episcopul plaiurilor sale de baştină, dar şi omul căruia i se asemăna prin râvna pentru Biserică şi intransigenţa faţă de puterea comunistă ce se instala. Această atitudine, episcopul Nicolae Popovici a plătit-o cu înlăturarea din scaun şi moartea în condiţii umile, iar părintele Ioan cu temniţa*".

El declara printre altele: ,,*Biserica nu se poate umili nici unui regim politic, ea fiind superioară oricărui guvern vremelnic*". Atitudinea manifestată de episcopul Nicolae Popovici era una de frondă, demascând modul perfid în care statul comunist căuta a opri exercitarea liberă a credinţei:

Aspazia Oţel Petrescu a fost rugată de Părintele Arsenie Boca să-i înmâneze o scrisoare părintelui Ioan. Astfel, părintele Ioan a primit cu emoţie vestea chemării ca duhovnic de către părintele Arsenie. Nu a mai apucat să finalizeze doctoratul, întrucât Părintele Arsenie l-a trimis la Vladimireşti. ,,*Între părintele Arsenie şi Ioan Iovan s-a stabilit o relaţie puternică de prietenie şi de apropiere duhovnicească, în ciuda diferenţelor de fire şi de abordare a fenomenului spiritual. Este doar unul din multele cazuri în care părintele Arsenie Boca a jucat un rol hotărâtor în viaţa unor tineri, mulţi dintre aceştia, sub puterea exemplului marelui duhovnic, alegând calea monahismului*".

Va fi călugărit de către Episcopul Antim Nica, în Mănăstirea Sihastru. Mai apoi, în 1948 este hirotonit diacon, pentru ca în 1949 să devină ieromonah la Mănăstirea Vladimireşti. Episcopul Nicolae Popovici este cel care l-a hirotonit, dându-i binecuvântare. Cuvântul P. S. Nicolae, cu prilejul hirotoniei părintelui Ioan Iovan, a rămas în conştiinţa acestuia pe tot parcursul slujirii semenilor: ,,*Iată, te pun duhovnic în acest Sfânt şi Sfinţitor locaş şi îţi poruncesc să deschizi cerul la oameni, nu să-l închizi!"*

În general, se admitea că ,,*încă din primăvara anului 1945, în cercurile bisericeşti, se vorbea de o iminentă schimbare a ierarhiei*", adică "*ocuparea scaunelor ierarhice de către arhierei devotaţi noului regim*".

Întâmplările cu privire la viaţa Bisericii Ortodoxe Române din acea perioadă pot fi ,,*descifrate*" în două moduri distincte: pe de-o parte, se aduc învinuiri crâncene instituţiei ecleziale, ca urmare a unor atitudini compromiţătoare a noilor arhierei, ignorându-se martiriul Bisericii Ortodoxe Române, iar pe de altă parte, o altă percepţie dominantă, fie consideră compromisul ca fiind salutar pentru Biserică, fie tăgăduieşte orice posibilă părtăşie a arhiereilor nou numiţi cu regimul comunist. În realitate, Biserica Lui Hristos a rezistat și va rezista în pofida oricăror compromisuri.

În intervalul 1948-1953, organele de represiune ale Securităţii au derulat o amplă acţiune de nimicire a tuturor oponenţilor noului regim, într-un mod organizat şi la dimensiuni năucitoare.

Anumiţi legionari chiar plănuiau a utiliza mănăstirile ca spaţiu al refugiului şi, prin crezul religios, care era asimilat greşit principiului legionar, năzuiau a face să dăinuie ,,*licărul*" legionarismului. De altminteri, Securitatea se va opri asupra acestei idei și.ca urmare a acestui fapt, organele represive vor ţinti îndeosebi mănăstirile, ca și în cazul mănăstirii ,,Tudor Vladimirescu" (Vladimireşti) din comuna cu aceeaşi denumire, actualmente în judeţul Galaţi.

"Vladimireştiul" reprezintă şi astăzi o problemă ce iscă aspre controverse, fiind poate cel mai dificil dosar din istoria Bisericii Ortodoxe Române din perioada comunismului, în care chestiunile politice şi cele de

ordin teologic interferă într-o măsură care face anevoioasă deosebirea celor două aspecte..

În urma vedeniilor pe care susţine că le are tânăra Vasilica Barbu, care va ajunge maica stareţă ,,Veronica", s-a ctitorit în 1939 Mănăstirea ,,Tudor Vladimirescu". Maicii Veronica i se vor alătura maica Mihaela (Maria Iordache) şi părintele Ioan Silviu Iovan, persoane ce vor deţine un rol fundamental în dezvoltarea Mănăstirii Vladimireşti. Maica Mihaela se manifestă activ în cercul legionar, fiind sora celebrului lider legionar Iordache Nicoară, răpus în lagărul de la Miercurea Ciuc, în 1939. Securitatea, aflată continuu în situaţia de a dibui eventualele conspiraţii, va considera prezenţa acesteia la Vladimireşti un motiv suficient pentru a-şi îndrepta atenţia cu seriozitate asupra mănăstirii.

La Vladimireşti, Părintele Ioan izbuteşte să realizeze o impresionantă mişcare de mase, ca urmare a unei credinţe înfocate, susţinute fără a se compromite, dar şi dată fiind iscusinţa de a predica pentru întărirea în credință prin mărturisirea în grup și deasa Împărtăşanie.

Vladimireştiul se preface într-un nucleu spre care ,,apucă" o multitudine de pelerini ce fac parte din categorii sociale variate. La Vladimireşti, veneau ,,revărsări" de oameni. La un hram, se estimase un număr de treizeci de mii de pelerini. Părintele Ioan era tânăr şi de nestăvilit în ceea ce priveşte credinţa. Oamenii prezenţi în număr considerabil la Vladimireşti veneau aici pentru că aflaseră că mănăstirea fusese închinată Maicii Domnului, ca urmare a viziunii maicii Veronica, dar, mai ales, deoarece jinduiau a se spovedi şi a se împărtăşi. Ideea că în acel loc se arătase Maica Domnului fusese fructificată în sensul prefacerii fiinţei. Astfel, părintele Ioan îndruma, povăţuia, alina, dar îndeosebi dezlega de păcate şi împărtăşea.

Predicile se constituiau în imbolduri spre căinţă autentică şi înnoire a vieţii. Referitor la acest moment semnificativ, părintele Ioan afirma: ,,...*aş vrea să ştiţi că unii au avut dreptate când au zis că am fost şi un pic mândru. Recunosc. Atunci era o ocazie să-L preamăresc pe Dumnezeu, să înfrunt ateii. Asta era în capul meu. Nu mă consideram un trimis. Am avut ocazia, şi sincer vă spun, doream să mor pentru Hristos. Şi în închisoare am regretat că nu am rămas acolo. Mă scuzaţi, astea sunt amănunte. Aş fi vrut să îmi dau viaţa pentru Hristos; sunt amănunte intime. [...] Cinstit vă spun acum, când e finalul, că n-a fost la mijloc nicio dorinţă de mărire personală, ci de mărire şi preaslăvire a lui Hristos şi a Maicii Domnului*".

Când Episcopul Chesarie Păunescu l-a prevenit că va fi necesar a alege din trei variante: a pleca din proprie iniţiativă, a nu mai împărtăşi sau a fi izgonit, părintele Ioan a replicat:

,,*Ce fac Prea Sfinţite? Vedeţi comunismul, vedeţi ateismul, părăsim poporul, abandonăm credinţa? Nu se poate!*" Ideea a venit tot de la Episcopul Chesarie care l-a îndrumat astfel: ,,*Îi spovedeşti după carte, să citeşti toate păcatele şi-i dezlegi pe toţi pentru că vin pregătiţi cu post şi nu poţi să-i trimiţi acasă*!" Cu binecuvântarea Vlădicăi, la praznice mari veneau şi alţi preoţi care procedau în aceeaşi manieră. În cei şapte ani de slujire la Vladimireşti, a luptat pentru o viaţă spirituală vie, fundamentată pe deasă împărtăşanie. Făptuia lucrul acesta potrivit cu Scriptura şi Tradiţia, deşi unii l-au răstălmăcit, iar alţii l-au săvârşit fără chibzuinţă.
Propagarea modelului de religiozitate promovat de părintele Ioan şi la alte mănăstiri a atras după sine încercarea stopării fenomenului. Obiectivul puterii comuniste era stăvilirea fenomenului religios iar abundenţa de pelerini la Mănăstirea Vladimireşti şi mişcarea duhovnicească ce se forma în jurul acestui ,,edificiu" de spiritualitate a displăcut puterii comuniste.

Iniţial, i s-a sugerat părintelui Ioan să fie cât mai reţinut. Acesta însă a adoptat o atitudine radicală în discurs, cuvântând lămurit despre ,,*demonul comunist*" care urmăreşte să mistuie Biserica lui Hristos, însufleţind oamenii a-şi păzi credinţa strămoşească. A găzduit și sprijinit diverși fugari legionari sau ostili regimului fie că erau monahi sau mireni. Autorităţile au recurs la diferite strategii și acuzații.

Forţa cuvântării părintelui Ioan a condus la surescitarea autorităţii politice. Sub acţiunea constrângătoare a acesteia, patriarhul Justinian a interzis în mai 1954 ca părintele Ioan să mai slujească la Vladimireşti şi i-a pretins acestuia a veni la Bucureşti, pentru a sluji la Catedrala Patriarhală. Refuzul acestuia a avut ecouri drastice: acţionarea în judecată, caterisirea şi excluderea din monahism pe 27 ianuarie 1955.

Închipuindu-şi ce se va petrece, părintele Ioan scrie un memoriu încă din 25 ianuarie, în care sunt incriminaţi ierarhii Bisericii: ,,*Toate hotărârile sunt luate din ordinul unor atei apostaţi sau renegaţi din partid sau guvern […] De ce vindeţi interesele lui Dumnezeu şi ale Bisericii statului ateu pentru interesele menţinerii unui salariu şi renunţaţi la truda de a mărturisi credinţa?*". Mărturisirea crezului adevărat se face la Vladimireşti, chiar cu riscul martiriului. Dată fiind calitatea de mărturisitori ai credinţei şi mădulare ale Bisericii lui Hristos, călugării de la Vladimireşti sunt îndreptăţiţi a atenţiona ierarhii că nu adoptă o atitudine corectă. Argumentul oferit de părintele Ioan este cel care vizează o anumită chestiune, cea a libertăţii religioase îngrădite. ,,*Statul, prin Ministerul Cultelor, tolerează pe reprezentanţii săi să întreprindă o prigoană uneori făţişă contra credinţei. De ce, dacă lupta împotriva credinţei se face numai ideologic, sunt pedepsiţi cei ce merg la biserică? Libertatea religioasă ,,se rezumă treptat numai la suflet şi nici în Biserică nu se poate refugia creştinul[…]*

Dacă este o colaborare între Biserică şi Stat, atunci de ce statul are drepturi nelimitate şi se amestecă grosolan în toate ale Bisericii, iar Bisericii să nu i se îngăduie deplina libertate spre îndeplinirea misiunii sale de sfinţire a sufletelor?". ,,Ortodoxia vrem s-o mărturisim nu numai cu inima şi cu buzele, ci la nevoie chiar cu sângele".

Puterea totalitară a intervenit direct, reţinând în noaptea de 30 martie 1955 pe părintele Ioan, pe maica Veronica şi pe maica Mihaela. În ciuda acestui fapt, soborul nu s-a dezis de stareţă şi de părintele Ioan, adresând memorii Patriarhiei şi autorităţilor în vederea izbăvirii celor trei. Apreciindu-se situaţia ca fiind inadmisibilă, în anul 1956, autorităţile au iniţiat o acţiune de proporţii, la care au participat 220 de ofiţeri de Securitate. Socotite inamice ale poporului, călugăriţele (în total, 318) au fost săltate în noaptea de 14 februarie 1956.

Prin intermediul părintelui Ioan, s-a exprimat cea mai lămurită şi, în acelaşi timp, cea mai teologică rezistenţă la adresa totalitarismului asupritor al religiei. ,,Vladimireştiul" va fi zdrobit şi în final, ferecat. S-a spus, de pildă, că ,,experienţa de la Vladimireşti a convins autorităţile statului că se confruntau cu o veritabilă «*armată neagră a călugărilor şi a călugăriţelor*», pe care patriarhul Justinian o susţinea şi o proteja ca pe un bun de mare preţ al Bisericii".

Vladimireştiul se preface într-un argument valid care a determinat autorităţile să practice metode crâncene contra monahismului în ansamblul lui. ,,Istoria" consemnează că, mai apoi, unele feţe monahale, care condamnaseră ,,divagările" de ordin teologic de la Vladimireşti, ajung a fi urmărite și vizate de Securitate. Printre aceştia, părinţii Arsenie Papacioc, Cleopa Ilie, Roman Braga sau Sandu Tudor, însărcinaţi, în repetate rânduri, de patriarhul Justinian a merge la Vladimireşti pentru a afla un mijloc de conciliere. A urmat finalizarea ,,experimentului" Slatina și închiderea unui grup însemnat de oameni ai Bisericii, grup supranumit ,,Rugul Aprins". Arestarea părintelui Arsenie Boca este datorată tot conspirației legionare presupusă a se desfășura și la Mănăstirea Prislop.

În noaptea de 29 spre 30 martie 1955, Părintele Ioan este arestat de Securitatea din Galaţi şi încarcerat în penitenciarul din aceeaşi localitate. Caznele la care este supus în această perioadă de către un anchetator evreu extrem de dur, nu îl determină pe părintele Ioan să renunţe la atitudinea dârză.

După ce şi-a petrecut Sfintele Sărbători în penitenciarul Galaţi, părintele Ioan Iovan a fost transferat la Bucureşti în vederea anchetei. Aici, Părintele Ioan a fost pus în situaţia teribilă de a nu putea să-şi satisfacă nevoile fiziologice decât în celulă. Modelul *,,de succes*" urmat în vederea nimicirii morale şi fizice este cel al anchetelor de noapte repetate.

După aspre anchete, s-a judecat procesul în care sentinţa dată a fost condamnarea la moarte, comutată în muncă silnică pe viaţă, din care au fost executaţi 9 ani şi jumătate, până în 1964, data apariţiei Decretului de Amnistiere.

Executarea sentinţei a început la penitenciarul Semicerc din Galaţi. Realitatea carcerală a avut efecte devastatoare: contractarea unui TBC ganglionar, dar şi crăparea mâinilor până la os, ca urmare a mizeriei şi frigului acerb. În ciuda tuturor relelor, zilele erau luminate de **Sfânta Liturghie pe care Părintele Ioan o oficia zilnic**. Cu ajutorul deţinuţilor de drept comun, se intra în posesia unei sticluţe de culoare închisă pe care scria vin tonic, dar care, în realitate, era vinul adus în mod nepermis de aceştia. Antimisul se regăsea cusut pe spatele maieului părintelui, iar ,,*potirul era o cutie de medicamente din ebonită, sfinţită.*

Mai apoi, s-a dispus mutarea părintelui Ioan în celula cu numărul 26, o celulă ,,înzestrată" cu geam şi cu căldură. Venirea doctorului Schoferman de la Spitalul Central al Penitenciarelor, într-o vizită de rutină, a culminat cu trimiterea părintelui Ioan la Spitalul Închisorii Văcăreşti unde se îmbunătățește regimul de detenţie.

Ferecat între ziduri, părintele Ioan resimte intensitatea trăirii adevărate. De Sfintele Paşti, s-a reuşit unirea a trei confesiuni. Astfel, părintele Ioan a izbutit a-i convinge pe părintele vicar romano-catolic de la Iaşi, Xaveriu şi pe părintele greco-catolic, Nicolae Opriş, fost paroh la Bonţida-Cluj, să oficieze împreună Sfânta Liturghie. Apoi, a urmat împărtăşirea tuturor deţinuţilor într-o atmosferă de nesfârşită bucurie cântând ,,*Hristos a înviat*".

La Jilava a fost încarcerat ca într-un mormânt, în celula condamnaţilor la moarte. O dată a fost lăsat în batjocură să-şi aleagă singur lanţul şi el l-a ales dinadins pe cel mai scurt. S-a închinat înaintea lui şi l-a sărutat, gândindu-se la patimile Sfântului Apostol Pavel, socotindu-l ca o încercare pentru credinţa în Dumnezeu. I-au pus, pe rând, fiecare picior pe nicovală, şi când fierarul a lovit niturile, metalul a muşcat în carne vie. Adânc, violent, urmele acelea le-a purtat până la sfârșitul vieții. L-au împins spre celulă, cu picioarele năclăite de sânge, cu cătuşe la mâini, înjurându-l şi batjocorindu-l, un gardian l-a lovit în spate cu cizma, o dată, de două ori, lovituri date cu sete, cu toată puterea. Atunci a simţit minunea! În pofida scurtimii lanţului şi a durerilor cumplite, preotul s-a dezechilibrat, dar nu a căzut. A simţit o putere mare, coborând către el din cer, s-a întors încet spre gardianul acela, privindu-l cu ochii săi albaştri, încruntaţi, dar licărind de blândeţe şi milă şi a strigat: "*Domnul Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos să te ierte pe tine, fiule duhovnicesc, după nume, şi să-ţi şteargă toate păcatele, inclusiv acesta de acum, iar eu, nevrednicul preot duhovnic, cu puterea ce-mi este dată,*

te iert şi te dezleg de toate păcatele tale, în numele Tatălui, al Fiului şi-al Sfântului Duh!". Deţinuţii s-au înfiorat văzând că namila de gardian care îl lovise s-a îngălbenit şi s-a dat la o parte speriat, ca şi când ar fi privit chiar atunci un miracol.

De la Jilava, împreună cu alţi deţinuţi politici condamnaţi la pedepse mari, Părintele Ioan este mutat la Penitenciarul Gherla. Închisoarea fusese clădită de împărăteasa Maria Tereza, fiind înzestrată cu 365 de celule.

În această perioadă, se săvârşea în Ungaria revoluţia maghiară din 1956. În ideea evitării unei eventuale acţiuni de protest, a avut loc o prigoană cutremurătoare: lovituri cu ranga, strigăte, injurii. Cu toate acestea reușeau sa oficieze Sfânta Liturghie chiar dacă de mai multe ori primeau pedepse mai grave sau îndelungate.

După ce în Ungaria avuseseră loc disensiuni, părintele Ioan Iovan este mutat la penitenciarul din Aiud, făcând parte dintr-un lot de deţinuţi politici cu pedepse mari, osândiţi la 20-25 de ani de muncă silnică. Aici, date fiind asprele condiţii: încăperi mici, cu paturi supraetajate, lipsa aerului, s-au declanşat bolile, dizenteria fiind nimicitoare. ,,*Mireasma*" ce se resimţea de la tinetă şi ventilarea, care lăsa de dorit, pricinuiau un spectacol uman macabru: "*ne chinuiam să respirăm sleiţi de puteri, cu gura deschisă. Abia dacă mai aveam putere să ne facem vânt cu cearceaful"*. În acele condiţii mizere, deţinuţii nu au avut parte de asistenţă socială sau medicală, iar medicul şi politrucul aveau priviri dispreţuitoare când efectuau vizita de rigoare. Aceştia rămâneau încremeniţi la uşă, năuciţi de mirosul insuportabil, exclamând: -,,*Ăştia-s criminali*!" Mai apoi, scârbiţi, plecau fără a acorda o minimă atenţie. Retrăind acea epocă neagră, părintele Ioan nu poate decât să rostească plin de evlavie: **,,*Doamne, este o minune dumnezeiască faptul că trăiesc*!"**

Din acea perioadă, părintele Ioan Iovan poartă tainic în suflet chipul unui coleg dobrogean, macedonean din Baia. Acesta, după ce a fost împărtăşit, a cuprins mâinile părintelui Ioan, sărutându-le pios şi i-a cerut să spună alor săi că a murit ca un creştin, ca un român autentic, fără a-şi trăda propria conştiinţă.

În cartea ,,*Mărturisirea unui creştin – Părintele Marcu de la Sihăstria*", se consemnează următoarele: ,,*Altădată, eram cu Părintele Arsenie Papacioc şi cu părintele Ioan de la Vladimireşti, despre care auzisem că avea Sfintele Taine la el. Şi pentru că mă spovedisem, mă pregăteam să mă împărtăşesc. Şi i-am cerut Părintelui Ioan să mă împărtăşească. Iar el, după ce m-a pregătit, m-a împărtăşit*".

Petre Pandrea, comunist încarcerat, era surprins de numărul considerabil al deţinuţilor de aici, care se rugau neîncetat, în ciuda faptului că actul acesta era interzis:

,,Aici erau oameni care recitau sute de rugăciuni zilnic. Se ajunsese la rugăciunea neîntreruptă, *până în pragul somnului şi reîncepută cu deşteptarea. Erau oameni cu 14 ore pe zi de rugă fierbinte. Nu greşesc când afirm că 95% din aiudeni îşi făceau, zilnic, rugăciuni. Cei mai slabi rugători aveau rugăciunea matinală, rugăciunea de noapte, rugăciunea de terci, de prânz şi cină, deci minimum cinci rugăciuni cotidiene*".

Cu referire la acest aspect, în lucrarea intitulată ,,Crez şi adevăr", N. Popescu Vorkuta mărturiseşte despre părintele Ioan Iovan: ,,*Toţi vorbeau foarte frumos despre dânsul şi trăirea sa spirituală. Era considerat ca un ascet şi martir al credinţei noastre creştine. Aici, în salonul cel mare de TBC-işti din închisoarea Aiud [1962], am avut ocazia să-l cunosc personal şi să mă încredinţez că, într-adevăr, era un preot călugăr plin de har şi un mare trăitor în Domnul. Dânsul a intrat în această secţie ca un real bolnav de plămâni, având chiar şi o cavernă pulmonară. Dar, cu toată seriozitatea bolii de care suferea, a refuzat tratamentul. Avea tratamentul său: RUGĂCIUNEA. Tot timpul cât am stat împreună, caverna pe care o avea nici nu a progresat, nici nu s-a închis*".

Acolo, în închisoare, a învăţat să ierte. "*Acolo, în închisoare*", zice el, "*mereu - **acolo am trăit cel mai intens sentiment că sunt preot***."

Legendare au rămas spusele care i-au înnebunit de mânie pe anchetatorii Securităţii: "***Domnule comandant, sunt convins total că mă voi mântui şi în celulă, la fel ca în chilia călugărească din mănăstire!*** *Aici, în închisoare, mi-a fost dat să trăiesc cele mai multe minuni dumnezeieşti*". Părintele Ioan Iovan a fost dintre puţinii preoţi întemniţaţi care nu au făcut absolut nici un compromis, care nu şi-au vândut sufletul, refuzând până la capăt vicleana "*reeducare*" comunistă.

Condamnat la moarte, apoi la muncă silnică pe viaţă, a trecut, începând cu anul 1955, prin toate închisorile morţii: Galaţi, Văcăreşti, Jilava, Gherla, Bacău, Aiud... Apoi, după eliberarea din 64, a fost arestat iarăşi şi iarăşi, şi cu toate umilinţele şi torturile, viaţa lui a continuat să fie o mare Liturghie. N-a fost zi în care să nu slujească Liturghia. La Galaţi, din pricina frigului şi a mizeriei, şi-a pierdut toţi dinţii, s-a îmbolnăvit de TBC ganglionar şi mâinile i-au crăpat până la os, se vedeau falangele degetelor prin crăpăturile cărnii, dar, cu eforturi supraomeneşti, încă se ruga în faţa unei cruci însemnate cu degetul înmuiat în apă pe zidul celulei...

Dragostea ocrotitoare a lui Dumnezeu a făcut ca părintele Ioan, în urma Decretului de Amnistiere din anul 1964, să devină un om liber, exclamând: ,,*Doamne, Maica Domnului, mare-ţi este puterea*!".

După eliberare, merge să se închine la Iaşi, la moaștele Sfintei Parascheva. Apoi merge acasă să-și vadă familia.

Mai apoi, în consonanţă cu învăţătura de credinţă, înainte de a cere să i se ridice caterisirea, părintele Ioan Iovan îngenuchează, cerând iertate membrilor Sfântului Sinod. Apoi se mută la București pentru a-și proteja familia de Securitatea care îl urmărea.

Aici este ajutat și sprijinit de fiica sa duhovnicească inginera Maria Chichernea, viitoarea Maica Cristina de la Mănăstirea Recea, care va avea un rol providențial în viața părintelui. După mai multe solicitări de ridicare a caterisirii, îndemnat de doamna Maria, cere într-un memoriu doar permisiu-nea de a sluji pentru liniştea sufletească (consemnează ca nu va supara Biserica și Statul) și astfel i se ridică caterisirea pe data de 26 iunie 1979.

Părintele Ioan Iovan este trimis la Mănăstirea Cernica, slujind aici o data pe săptămână. Mai apoi, la iniţiativa P.S. Roman va sluji la Mănăstirea Plumbuita timp de aproape 12 ani. "*La această mănăstire am reînnodat lucrarea mea duhovnicească de mântuire a oamenilor prin spovedanie şi împărtăşanie mai frecventă*".

Spunea Părintele Ioan într-o predică «*Cel care mă va mărturisi şi Eu îl voi mărturisi, cel care nu, şi Eu mă voi lepăda». Hai să-L mărturisim, iubiţi credincioşi! Prin ce? Prin viaţa noastră curată, cu frică de Dumnezeu, prin viaţa noastră cinstită. Să se cunoască că aceştia merg la mănăstire, chiar dacă odată cu aceasta primesc şi afrontul sau ironia: «Sfinţii aceştia, pocăiţii aceştia merg la mănăstire!» La aceasta am primit răspuns de la Mântuitorul: «Nu este vrednic de Mine acela care nu îşi ia crucea să-Mi urmeze». Şi asta-i crucea: să fii defăimat începând cu soţiorul tău, cu soţia ta, cu copiii tăi, cu părinţii tăi, cu colegii tăi, cu superiorii tăi, cu inferiorii tăi! Iertaţi-mă, că vă voi spune un lucru de care îmi pasă mie! Pentru toţi îi valabil: Ce ne pasă nouă că ne judecă cineva când noi suntem alături de Dumnezeu, când noi am aflat credinţa cea adevărată, am luat duhul cel ceresc, am primit pe Dumnezeu, îl avem în noi, busola busolelor, lanternă a lanternelor! Scumpii mei, cu această lanternă să facem lumină şi în iadul vieţii noastre de aici. Nu disperaţi, nu vă deznădăjduiţi, vă rog, că ce-i valabil astăzi, nu-i şi mâine, poimâine, peste o lună sau peste un an. Nu vă descurajaţi! În toate privinţele, cereţi ajutor lui Dumnezeu şi Maica Domnului nu va înceta să vă ajute*!"

În ,,*Mărturisitori pentru Hristos*", Înalt Prea Sfinţitul Andrei Andreicuţ scria: ,,*În anul 1991, întâmplător, l-am întâlnit la Patriarhie pe părintele Ioan şi văzând că doreşte să înceapă o lucrare duhovnicească şi misionară, l-am invitat să facă o mănăstire în eparhia noastră. A acceptat, împreună cu dânsul a venit şi Maica Stareţă Cristina Chichernea. I-am îndemnat să meargă la Recea, judeţul Mureş, unde Părintele Ioan Lazăr, parohul satului, ridicase o bisericuţă şi o clădire*".

De altfel, cuvântul părintelui profesor Ilie Moldovan a fost unul hotărâtor, date fiind argumentele pertinente oferite: "*Părinte, ştiu ce aţi făcut în închisoare, dar şi la Plumbuita. De aceea **vă rugăm să faceţi şi în Transilvania o lucrare de înduhovnicire a neamului românesc**. Neacceptând, nu ştiu ce veţi răspunde în faţa Dreptului Judecător*!". Astfel, cu binecuvântarea entuziastă a arhiereului, s-a clădit un nou lăcaş sfânt, mănăstirea Recea, în comuna Ungheni, lângă Târgu-Mureş.

Timp de aproape 35 de ani, fiica duhovnicească Mariana Chichernea l-a sprijinit și ajutat mult pe Părintele Ioan iar in 1991 părăsește Bucureștiul și cariera de inginer și vine împreună cu Părintele la Recea depunând voturile monahale la data de 13 octombrie 1991 și devenind Maica Cristina. La început, soborul viitoarei mănăstiri (2 maici şi 25 de surori, 2 preoţi şi un călugăr) dormea pe scânduri aşezate pe bolţari, lipsind paturile şi orice alt mobilier, De la acest moment şi până a se ivi mănăstirea, drumul a fost extrem de anevoios. În anul 1994 s-a încheiat construcţia cetăţii de chili şi a stăreţiei. Mai apoi, a fost demarat, cu însufleţire, proiectul marii biserici. ,,***Mireasa de piatră***" cu o lungime de 30 de m., lată de 15 m. la abside şi o înălţime de 23 de m., a fost construită într-un an.

,,*Aici este singura biserică din Europa – şi cea mai mare – lucrată integral în mozaic*" (s-au uzitat 12.000 de kg. de mozaic pentru pictura interioară). După ce s-au scurs patru ani extrem de grei, în care s-a pictat biserica, sfinţirea acesteia în 7 septembrie 2003 este clipa împlinirii şi a bucuriei. În anul 2007, mănăstirea a fost binecuvântată de Maica Domnului, prin Brâul purtat de Ea.

Două şiruri nesfârşite de oameni poţi vedea prin aceste locuri. Unul, la Izvorul Recea, celălalt în biserica mănăstirii, în aşteptarea părintelui Ioan Iovan, cel mai mare duhovnic de azi al Ardealului. Tot un fel de izvor e şi preotul acesta. Un izvor de înţelepciune şi speranţă. "***Mare secetă de credinţă a fost pe aici până să se nască mănăstirea**. Mare secetă a fost până să vină aici părinţelul nostru...*", mărturisește o localnică.

"Prin minune dumnezeiască s-a ridicat mănăstirea asta", zice Maria Moldovan, o localnică, şi că e de necrezut cum a putut creşte atât de repede, doar a văzut-o cu ochii ei: în 91 era acolo doar o râpă cu patru morminte şi o bisericuţă neterminată şi-n fiecare lună, în fiecare zi totul se mărea şi se înfrumuseţa ca prin farmec. "*Minune mare de la Dumnezeu! Rugăciunile unui singur om, două palme încleştate au ridicat ziduri, au adus miliarde de lei...*", repetă femeia, învârtind între degete şomoioagele albe, pe care le-a prins pe un caier de tors. Colţurile gurii îi coboară mereu a mirare, nu poate înţelege, deşi minunea s-a petrecut sub ochii ei, a văzut-o în fiecare zi de la fereastră şi totuşi nu poate înţelege...

"*Am auzit şi eu că până azi părintele nostru a făcut Sfânta Liturghie în fiecare zi, chiar şi când a stat în închisoare a făcut-o. Vă daţi seama? Viaţa lui întreaga a fost o Liturghie. La noi e singura mănăstire unde se face Liturghie şi Împărtăşanie în toate zilele, poate de aceea vine atâta lume... Până să vină El aici, cine ştia de satul nostru? Un părinte bun e ca şi pomul. Creşte şi din pământ uscat şi dă rod bun. Şi vreau să vă spun un lucru..."* Abia acum se întoarce puţin, de parcă ar vrea să anunţe un gând rumegat de mult. "***Vreau să vă spun că toate sufletele pe care le-a îngrijit părintele Ioan au rodit..."***

" ***Tot ce există aici e făcut după chipul şi asemănarea părintelui Ioan.*** *Căminul de bătrâni e patronat de Sfântul Andrei, apostolul românilor, universitatea de vară e condusă de părintele prof. dr. Ilie Moldovan, unul din preoţii cei mai acerb susţinători de azi ai românismului şi e închinată episcopului Nicolae Popovici.... E limpede că fiecare colţişor al acestui muzeu vrea parcă să dovedească vechimea românilor de pe Mureş şi Târnave. Splendide icoane bizantine de la 1700, făcute de pictori ţărani din sate altădată româneşti, din Cipau, din Cuiejd, din Roteni, Cerghid, Sausa, Sacalu de Pădure, cruci şi cărţi vechi bisericeşti precum Cazania lui Varlaam de la 1643, vechi costume ţărăneşti, nu întâmplător alese din Bucovina, Moldova, Mărginimea Sibiului şi Mureş, un întreg interior de casă ţărănească de pe Târnave, aşa cum arata el acum o mie de ani…"* consemnează Bogdan Lupescu în Formula AS din 2003.

Părintele Ioan, împlinindu-şi rolul de duhovnic, se predă cu totul voii dumnezeieşti ,,*de a iubi, şi de a ierta cu discernământ sufletele oamenilor, de a-i apropia cât mai mult de Trupul şi Sângele Lui*". Totodată, insistă asupra importanţei reale a jertfei pastorale a fiecărui preot: ,,*Fără lipsă de modestie, trebuie să recunosc că devotamentul, zelul şi truda de a sta în scaunul de spovedanie aproape întreaga zi pentru a îndruma sau a întări sufletele căzute în deznădejde, mi-au dat mari satisfacţii. Pentru că, ce te poate mulţumi mai mult ca duhovnic decât a ajuta aceste suflete să înţeleagă drumul adevărat al mântuirii? Şi, întorcându-mi ochiul înăuntru şi dând la o parte straturile anilor, îmi apare luminos sentimentul iubirii şi al dăruirii totale pentru mângâierea aproapelui, căruia îi lipseşte o îngrijire duhovnicească mai atentă, însoţită de exemplul personal*"

De altfel, Ieromonahul Ioan Iovan află temeiuri incontestabile pentru practica împărtăşirii creştinilor cât mai des cu putinţă, consultându-se cu teologi de excepţie ai Ortodoxiei româneşti: Dumitru Stăniloaie, Ene Branişte, dar şi cercetând textele Sfinţilor Părinţi. La Mănăstirea Recea, se păstrează şi astăzi cu sfinţenie această practică duhovnicească

străbună, tot astfel cum zice psalmistul:« *Gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul*».

Părintele Ioan Iovan, corespondent al Sfântului Ioan de Kronstadt din Biserica Rusiei, este un dar al lui Dumnezeu făcut Bisericii noastre.

Părintele Ioan Iovan se mută în locașurile cerești în ziua de 17 mai 2008 fiind înmormântat în cimitirul Mănăstirii Recea, jud Mureș.

SFATURI ȘI ÎNDEMNURI

- Îmi desfac toate brațele inimii și vă strâng în preoția mea !
- Lasă-L pe Dumnezeu să-ți rotunjească sufletul prin încercări. Nu te supăra pe El, nu te răzbuna pe El, că te răzbuni pe tine.
- O Iisuse al meu, ce îndrăzneală: Să te dau pe Tine și sa-l feresc pe om de diavol. Ce mai păcat am și eu!
- Oamenii vin la Hristos pentru că acel ce ține steagul v-a zis: *Aici este Adevărul*! Și eu nu am închinat acest steag, nici atunci când am fost in grotele și chinurile comuniste, atee. Nu este meritul meu, ci a lui Dumnezeu și a milei Maicii Domnului și a mamei mele.
- Nu vă angajați prea mult în cele lumești și in cele financiare, că acela e ca un cal nărăvaș care dă cu piciorul. La început îți surâde și baiul cel mare e că după ce ai bani, dimineața aluneci spre păcat.
- Oameni buni, dacă veți reuși până la sfârșitul vieții să vă mențineți cu această râvnă (de a veni regulat la biserică), chiar dacă vă mai scăpătați, dar să nu pierdeți grija mântuirii sufletului vă rog!
- Roadele Sfintei Împărtășanii nu se pot cuprinde.
- Nu este o fațetă a binelui divin și a folosului divin, pe care să nu-l exercite Sfânta Euharistie.
- Când te apropii de Euharistie, principalul e să crezi în prezența reală a Trupului și Sângelui Domnului în ea și că ești păcătos, dar și să fi luptat în tot felul împotriva păcatelor și pentru curățirea de ele. Adică să nu vii ca unul ce te împaci, cu nepăsare, cu starea de păcătos.
- La Hristos, nu se merge oricum, fără vrednicie. Măreția lui Dumnezeu care se coboară trebuie răsplătită cu mai multă pregătire, cu mai multă râvnă, cu mai mult devotament. Creștinii trebuie sa fie dispuși a se dărui total, cu prețul vieții, pentru El.
- Nu vă cramponați de greșelile care le vedeți in cler. Clerul acela e dat de dumneavoastră, nu a venit din cer, are un tată și o mamă, fiecare preot și episcop.
- Cu conștiința să nu te întinezi, să nu te pătezi, să nu te faci vânzător de suflet și de oameni, atunci tot răzbești cu ajutorul lui Dumnezeu. Doamne, scumpă este mulțumirea sufletească.

- Ați văzut când citiți acolo in Acatistul Domnului: Iisuse, veselia conștiinței!. Nu este o mai mare veselie decât conștiința curată, care nu te acuză!
- Eu acum vorbesc puțin exaltat, pentru că merită Euharistia. Dintre orice sub soare, Euharistia merită să fii exaltat pentru ea, fiindcă e un Cer în pământ, nu un Cer venit zilnic pe pământ.
- Despre misiunea pe care a avut-o la Mănăstirea Vladimirești - Unii au spus că suntem reacționari. Da suntem reacționari până la moarte, împotriva diavolului și a ucenicilor săi. Alții ne-au spus că am fi un centru mistic în coasta Rusiei. De fapt mănăstirea constituie un centru duhovnicesc asezat de Dumnezeu în coasta lui Antihrist...
- S-a ajuns ca ispita să zică că nu-i bine să te spovedești des și să te impărtășești! Aaaa! Va să zică la diavol poți să mergi tot timpul.
- Nu este compartiment al vieții, în care Hristos să nu-Și fi spus cuvântul, cum e bine.
- Ce ne pasă noua că ne judecă cineva când noi suntem alături de Dumnezeu, când noi am aflat credința cea adevărată, am luat Duhul cel ceresc, am primit pe Dumnezeu, Îl avem în noi, busolă a busolelor, lanternă a lanternelor!
- Eu personal mă rog lui Dumnezeu să îmi dea boală, să mă strângă, decât să mă îndoiesc de dulceața euharistică, de iertarea Lui, de mila Lui, de bunătatea Lui, de judecata Lui, de harul Lui și de iadul Lui. Când Doamne m-oi îndoi, ia-mă, pedepsește-mă! Căci mai ușor se intră în împărăția Lui Dumnezeu cu o boală, cu o suferință, decât păcătos și frumos și tare și bogat.
- Bucuria mea în temniță a fost Sfânta Liturghie.
- Tot Acela care spune Evanghelia tot Acela e și în Potir. Dar nu se prea crede, fiindcă nu se prea iubește, pentru că nu prea se trăiește.
- Fiți mai scoși din acest circuit murdar al judecății, al osândirii, al vederii numai cu ochiul critic: Uite mă ce a făcut el! Dar tu cum ești? Pune-ți oglinda sufletească în față, și ai să vezi că și tu faci și ai făcut multe și foarte multe din ele și nu le-ai spus.
- Dumnezeu nu m-a uitat în închisoare şi îmi trimitea în fiecare dimineaţă, când slujeam Liturghia la Zarcă, la Aiud, un paracliser şi-un cântăreţ: două păsări, care stăteau nemişcate pe pervazul ferestrei până la sfârşitul slujbei.

CAP 2 - ARHIMANDRITUL Iustin Pârvu (1919-2013)

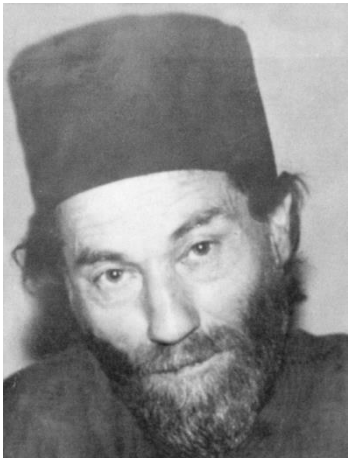

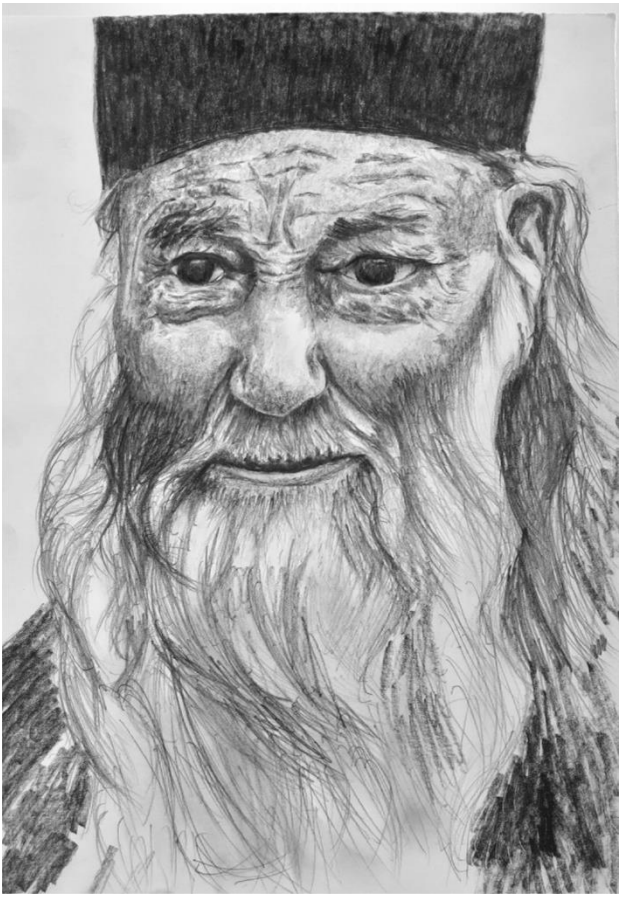

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA - sursa manastirea.petru-voda.ro, consemnare de monahul Filotheu Bălan

Părintele Justin Pârvu s-a născut la 10 Februarie 1919 în satul Petru Vodă (dependent azi de comuna Poiana Teiului) din judeţul Neamţ, fiind ultimul născut din cei patru copii. Părinţii săi, Gheorghe şi Ana, l-au botezat cu numele de Iosif.

În anul 1936 a intrat în obştea Mănăstirii Durău. A fost călugărit la 20 Septembrie 1942 la aceeaşi mănăstire. Între 1937-1941 a urmat cursurile Seminarului monahal de la Mănăstirea Cernica (lângă Bucureşti). În 1941, desfiinţându-se Seminarul de la Cernica, este transferat la Seminarul Râmnicu Vâlcea.

La 27 Octombrie 1942 a fost hirotonit diacon, iar la 14 Iunie 1943 a fost hirotonit preot de arhiereul Valerie Moglan (pe atunci episcop vicar al Mitropoliei Iaşilor), în catedrala mitropolitană din Iaşi.

Între 1943-1944 a fost preot militar al Batalionului 18 Vânători de Munte (parte din Brigada 4 Munte şi apoi Divizia 4 Munte), care a luat parte activă la luptele date până la Don şi în Crimeea, la răsărit de Nistru. A primit gradul de sergent.

După capitularea şi schimbarea regimului politic de la 23 August 1944, Părintele Justin s-a retras din armată şi din toamnă îşi continuă studiile la Seminarul de la Râmnicu Vâlcea. În 1946 a fost transferat la Seminarul Roman.

La 15 Mai 1948 aici a fost arestat, în ultimul an de studii, cu doar câteva săptămâni înainte de bacalaureat, pentru "*instigare şi activitate subversivă dusă în cadrul Seminarului Sf. Gheorghe din Roman*". Era şeful Frăţiei de Cruce din seminar. A fost condamnat prin sentinţa 307 din 14 Martie 1949 la 12 ani de închisoare şi muncă silnică, pentru "*crima de uneltire contra ordinei sociale*". A trecut prin următoarele închisori:
Suceava: August 1948 – August 1949
Aiud: 15 August 1949 – 26 Septembrie 1950
Baia Sprie: 26 Sept. 1950 – 17 Ianuarie 1953
Cavnic: 18 Ianuarie 1953 – 3 Martie 1954
Gherla: 18 Martie 1954 – 29 Iulie 1955
Aiud: 30 Iulie 1955-Februarie 1959

Înainte de a fi eliberat, în 10 Ianuarie 1959, a primit abuziv, fără judecată, prin ordinul M.A.I. nr. 10.041, 36 de luni de muncă silnică, pe care i-a executat în: *Jilava*: 8 Februarie – 18 Martie 1959
Colonia *Culmea* (Dobrogea): 18 Martie 1959 – 10 Octombrie 1959
Periprava: 10 Octombrie 1959 – 6 Mai 1964

În 16 ani de închisoare i s-a dat voie să scrie o singură scrisoare care nu a ajuns la destinaţie niciodată. Următorul pachet trimis de acasă s-a întors înapoi, iar familia l-a crezut mort.

După eliberare, a lucrat ca muncitor forestier în satul Petru Vodă, în comuna Borca, şi apoi lîngă Mănăstirea Horaiţa (unde s-a spovedit la arhiereul Eugen Laiu) până în Februarie 1967. Eugen Laiu [arhiereul, episcop pensionat forţat de comunişti şi retras la Mănăstirea Horaiţa] a făcut frumoase aprecieri la adresa lui Pâvu Justin, numindu-l "*mucenic*" pentru perioada cât a stat în închisoare.

Din 1967 a fost primit în obştea Mănăstirii Secu, unde a slujit ca preot, cântăreţ la strană şi duhovnic. Aflat la un hram al Mănăstirii Secu, la 29 August 1972, episcopul vicar al Mitropoliei Craiovei, Nestor Vornicescu, fost stareţ al Mănăstirii Neamţ, știind nevoinţele monahale ale Părintelui Justin, în semn de preţuire îl hiroteseşte protosinghel.

Între 1975-1990 părintele a fost transferat la Mănăstirea Bistriţa lângă Piatra Neamţ, cu aceleaşi ascultări.

La începutului anului 1990 s-a întors înapoi la Mănăstirea Secu, apoi în luna Mai 1991, însoţit de doi ucenici, a întemeiat Schitul Petru Vodă, dependent de acea mănăstire, Cu mare entuziasm, sătenii din Petru Vodă au contribuit cu tot ce au avut la ridicarea primelor clădiri. Din toamna lui 1991 au început slujbele zilnice la noul schit. În primăvara lui 1992 s-a început construirea bisericii mănăstirii, care a fost gata în câteva luni, dar slujbele în noua biserică au început abia în anul 1993. Părintele Justin a fost pentru fraţii care veneau la mănăstire şi stareţ, şi duhovnic, şi profesor de dogmatică, liturgică, tipic, muzică, etc. Fiii săi duhovniceşti din lume l-au cercetat la noua mănăstire, la care au contribuit cu toată inima. Împreună cu Părintele Justin şi cu monahii călugăriţi aici, ei sunt ctitorii de facto ai Mănăstirii Petru Vodă.

Pe lîngă prezenţa la slujbele zilnice şi pravila sa de monah şi de preot, zi şi noapte, între 12 şi 18 ore pe zi, cu timp şi fără de timp, Părintele Justin a primit încontinuu credincioşi din România şi din întreaga lume şi i-a povăţuit spre mântuire, chemîndu-i pe toţi la o renaştere duhovnicească atât de necesară pentru creştinii de pretutindeni. Lucrarea sa apostolică, misionară, a fost neegalată de vreunul din marii sfinţi duhovnici ai Ortodoxiei din ultimele sute de ani. Dumnezeu, în iubirea Sa de oameni, va arăta la plinirea vremii roadele ostenelilor neîncetate ale cuviosului duhovnic.

În 1994 Sinodul B.O.R. a dispus schimbarea statutului schitului în cel de mănăstire, cu hramul Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil. Din 1999 a început editarea de carte şi construirea unui schit de maici pe locul actualei Mănăstiri Paltin. Acolo, surorile şi maicile au purtat grijă de femeile şi bătrînele bolnave care veneau în căutarea rugăciunilor Părintelui Justin, iar din anul 2000 s-a ridicat şi un mic internat pentru copii, unde au fost educaţi şi îngrijiţi 20-30 de copii anual. Majoritatea copiilor erau din familii care îşi doreau o educaţie mai bună şi mai atentă pentru ei.

Începând cu anul 2003, la iniţiativa Părintelui Justin, Mănăstirea Petru Vodă a publicat un săptămânal, “*Glasul monahilor*”. El se distribuia gratuit miilor de pelerini care veneau în fiecare săptămână la Părintele Justin. Săptămânalul a fost preluat în anul 2004 de Mănăstirea Paltin, transformat în lunar şi apoi în acelaşi an şi-a încheiat apariţia. Din vara lui 2008 a fost înlocuit de bilunarul “*Atitudini*”, care apare și azi la Mănăstirea Paltin.

În ziua de hram a Mănăstirii Petru Vodă, la pomenirea Sfinţilor Arhangheli din anul 2005, Mitropolitul Daniel Ciobotea al Iaşilor a sfinţit biserica acestei mănăstiri.

În anul 2007, la Mănăstirea Paltin a început construcţia unui spital-azil, care a fost gata şi a intrat în funcţiune un an mai târziu. Spitalul a fost dotat de Părintele Justin cu 14 camere de azil, un cabinet de medicină generală şi de boli interne, un cabinet stomatologic şi un cabinet de fizio-terapie pentru bătrânele din azil, având ca anexă un laborator de plante medicinale.

La 13 Iulie 2008, noul mitropolit al Iaşilor, Teofan Savu, a sfinţit un paraclis cu hramul Acoperământul Maicii Domnului şi un corp de chilii a căror construcţie începuse în anul 2006 la Mănăstirea Petru Vodă.

În anul 2008 Mănăstirea Paltin a fost recunoscută de Sinodul B.O.R., iar la 2 Noiembrie 2008, P.S. Calinic Dumitriu, episcop vicar al Iaşilor, l-a hirotesit arhimandrit pe Părintele Justin şi a sfinţit biserica şi spitalul Mănăstirii Paltin, împlinind astfel o decizie a aceluiaşi sinod.

În 14 Ianuarie 2009 Părintele Justin a lansat un apel către toată suflarea românească să refuze orice fel de acte de identitate electronice, atrăgând atenţia asupra sfinţeniei identităţii creştine pecetluite de Sfântul Botez. Campania de informare a continuat vreme de şase luni de zile prin conferinţe, interviuri, scrierea, editarea şi tipărirea de articole şi cărţi pe acest subiect, strângerea unui milion de semnături şi intervenţii în Parlamentul României şi la Preşedenţia României. Deşi puţin luată în seamă la nivel legislativ, acţiunea sfinţiei sale a avut darul să trezească foarte multe conştiinţe creştine, atât în România, cât şi în toate ţările ortodoxe.

Din luna Mai 2010, Părintele Justin a locuit în Mănăstirea Paltin, unde aerul este mai puţin umed, pentru a-şi trata o boală de plămâni căpătată în închisoare şi pentru a ajuta la organizarea obştii şi la construcţia clădirilor necesare acestui lăcaş.

În Martie 2013, la iniţiativa Părintelui Justin s-a organizat la Bucureşti un miting împotriva actelor electronice la care au participat câteva mii de oameni.

Începând cu luna Aprilie 2013, părintele nu a mai putut să mănânce nimic şi a acceptat să fie dus la spital pentru un control medical. La spitalul de oncologie din Cluj a fost diagnosticat cu cancer la stomac. Printr-o primă intervenţie chirurgicală pe cale orală i s-a deschis din nou stomacul şi a putut să mănânce. Deoarece în urma investigaţiilor făcute s-a spus că nu a putut fi determinat cât de extins este cancerul, fără să fie încă elucidat până astăzi cum, şi mai ales de ce, părintele a acceptat să primească o a doua intervenţie chirurgicală, deşi la vârsta de 93 de ani, astfel de operaţii nu se fac nicăieri în lume, iar şansele reuşitei unei intervenţii care să poată să înlăture tumoarea erau aproape nule

Acceptând această intervenţie, riscul morţii devenea iminent. La deschiderea abdomenului s-a constatat că nu doar stomacul, ci mai multe

organe interne îi sunt afectate, şi s-a renunţat la orice altă operaţie. Din păcate, tăietura provocată nu s-a mai refăcut vreodată, iar doctorii l-au trimis înapoi la mănăstire, pentru a muri acasă.

La 21 Mai 2013 Părintele Justin a fost adus de un elicopter la Mănăstirea Paltin. S-a făcut zilnic slujba Sfântului Maslu şi toţi călugării şi maicile l-au purtat pe părinte în rugăciunile lor, pentru a se însănătoşi cât mai grabnic.

Voia lui Dumnezeu a fost, însă, alta. Refacerea tăieturii chirurgicale nu s-a produs niciodată şi au apărut complicaţii, fiind nevoie de încă două intervenţii pentru a fi eliminată infecţia ce era la un pas de a degenera în peritonită. În urma ultimei astfel de intervenţii chirurgicale, făcută pe viu, fără anestezie, în ziua de Vineri, 14 Iunie 2013, starea de sănătate a părintelui s-a înrăutăţit foarte tare. În ziua de Duminică, 16 Iunie, cu puls ridicat și insuficienţă respiratorie acută, pe la ora 15, epuizat, a căzut în comă. Seara, la ora 22, a trecut din lumea aceasta spre una mai bună, unde nu este durere, nici întristare, nici suspin.

În ziua de 31 Mai 2013, după o slujbă a Sfîntului Maslu la care a slujit însuşi Mitropolitul Teofan, Părintele Justin Pârvu a spus tuturor că doreşte să lase stareţ al Mănăstirii Petru Vodă pe Părintele Hariton Negrea, fiu duhovnicesc al sfinţiei sale, călugărit în mănăstirea noastră în anul 1998 şi hirotonit în acelaşi an. Părintele Hariton şi-a primit ascultarea de stareţ la împlinirea a 40 de zile de la trecerea la cele veşnice a Părintelui Justin.

În 20 Iunie 2013, la înmormântarea părintelui au fost prezenţi aproximativ 25.000 de oameni, în cele trei zile premergătoare venind să i se închine cam tot atâția fii duhovniceşti şi oameni pe care i-a cunoscut. Întreaga suflare românească l-a jelit pe cel pe care l-au considerat, în ultimii 20 de ani, părinte duhovnicesc al poporului român.

Să avem parte de rugăciunile sfinţiei sale!

Consemnare de monahul Filotheu Bălan

TESTAMENT PENTRU NEAM - SFATURI ȘI ÎNDEMNURI – sursa - fragmente din broșura *Părintele Iustin Pârvu, Testament pentru Neam, Ed Babel, Bacău, 2015*

„ *Profesiunea de roman nu este una ușoară. Trebuie să întrunești toate calitățile, să ai simțul valorilor nației prin care trăiești. Nu poți să îndeplinești această profesiune dacă nu dobândești Harul lui Dumnezeu, Cel care a dat putere popoarelor să se individualizeze în istorie.*

Eu rn-arn individualizat pe lumea asta prin poporul român, prin istoria lui, prin limba română, şi toate acestea mi-au fost date de Dumnezeu."

Părintele Iustin Pârvu

Părintele Iustin Pârvu s-a născut pe meleaguri nemţene în 1919. Părinţii I-au botezat pe mezinul familiei cu numele Iosif. Înaintea lui se născuseră: Ioana, Tănasa, Neculai şi Elisabeta.

Din casa situată la intrarea în satul Petru Vodă dinspre Târgu Neamţ se vedea Ceahlăul, muntele sfânt al Moldovei. Se poate spune că Ceahlăul a fost centrul lumii sale. Ceahlăul este Taborul Neamului nostru românesc. În afară de perioada studiilor şi a detenţiei, părintele a vieţuit în mănăstiri nemţene din jurul Ceahlăului: Durău, Secu, Bistriţa, Petru Vodă.

Părinţii săi, Gheorghe şi Ana, au fost ţărani munteni care au muncit din greu, dar cu dragoste şi dăruire, pentru traiul de zi cu zi al familiei lor. A fost legat sufleteşte, în mod deosebit, de mama sa, Ana. Destinul tragic l-a adus în situaţia în care, întors din închisorile cornuniste, în anul 1964, mama sa să nu-l mai recunoască, suferinţa îndurată de această femeie a dus la degradarea stării ei de sănătate. „ *Mama ne creştea în duh şi adevăr şi tata era terenul pe care se dezvolta duhul, el se ocupa cu adusul, cu administraţia... Şi el era creştin, dar mai puţin activ, căci era şi obosit de la muncă.*"

„*Ce? Se compară copilăria pe care am trăit-o eu cu ce trăiesc copiii de azi? Era o viaţă în sângele nostru încât nici o molimă nu se atingea de noi. Nu ne îmbolnăveam aşa uşor şi nici nu luam atâtea medicamente – droguri, cum iau copiii de azi. Copilăria aceasta a fost singura perioadă tihnită din viaţa mea. Că după aceea...*"

Aici părintele exprima adevărul că un om sănătos trebuie să trăiască într-un mediu cât mai sănătos. Iar sănătos este tot ceea ce a lăsat Dumnezeu. Naturalul, firescul, ar trebui căutat de către fiecare dintre noi. Traiul ornului modern, înconjurat de nefiresc, deteriorează natura umană. Omul devine artificial. Se înconjoară de creaţia ornului: blocuri, maşini, utilaje, căi de comunicaţii artificiale, mâncare şi băuturi artificiale, îmbrăcăminte artificială. Cugetaţi la ce mai este natural în jurul unui om care locuieşte în inima unui mare oraş. Acest tip de trai conduce la o comoditate a ornului, la pierderea unor simţuri naturale cu care Dumnezeu l-a înzestrat pe om, la îndepărtarea ornului de firescul simplu al dumnezeirii. Este un fel de idolatrie, această înconjurare a ornului de lucrul făcut de mâna ornului şi îndepărtare de lucrul creat de Dumnezeu. Este foarte greu ca un om ce trăieşte într-un mediu artificial idolatru să se poată îndumnezei. Nu sărăcirea făţarnică rezolvă problema, ci traiul decent într-un mediu natural.

Părintele identifică definirea casei natale şi a noţiunii de acasă, cu Neamul şi tot ceea ce este dat de Dumnezeu: ,,***Casa mea este acolo unde mă găsesc eu cu mine însumi şi pot trăi în Dumnezeu.*** *Dezlipit acum de starea asta materială, pot spune că această casă a mea este acolo unde m-am născut, am crescut şi s-au legat de mine amintirile...*

Acasă, a fost pentru mine totdeauna locul în care am văzut că oamenii au frică de Dumnezeu, respectă tradiţiile şi valorile Neamului. Dacă nu respecţi valorile Neamului, care sunt identitatea ta în lume, ce să respecţi? Dacă nu respecţi tradiţia, care e legătura ta cu trecutul, e rădăcina ta puternică, cum să mai ai pretenţia să rezişti în fata legăturilor, prezentului, viitorului? Dacă nu respecţi pe Dumnezeu, cum să te mai consideri un om cu destin?"

În acest context putem expune definirea simplă a Neamuiui făcută de părintele Iustin: „***Ce este Neamul?*** *Neamul este mama mea, tatăl meu, fratele meu, sora mea, vecinul meu, satul meu, comuna mea, judeţul meu şi toţi înaintaşi noştri, cu moşii şi cu strămoşii lor ce se odihnesc în pământul acesta şi tot cel ce vorbeşte aceeaşi limbă, are aceeaşi credinţă şi aceleaşi idealuri.*"

La 17-18 ani a intrat în Mănăstirea Durău, ca frate de mănăstire. „*Îmi amintesc că părintele Pahomie ne spunea:* ***Mai întâi să-l iubeşti pe Dumnezeu, după aceea să-ţi iubeşti ţara unde te-ai născut, pentru că aici sunt părinii, moşii şi strămosii noştri****... Or, cu ceea ce ne confruntăm astăzi este tocmai această lume fără nici o legătură cu Dumnezeu, cu Patria, ori cu Neamul*." Nouă românilor, a devenit obişnuit să ne fie ruşine de Neamul nostru românesc. Este modern să ne dăm occidentali, orientali sau oricum, numai români nu.

După un an şi jumătate, stareţul Durăului îl trimite la seminarul teologic de la Cernica-București. Desprinderea bruscă de locurile în care Dumnezeu i-a dăruit viaţa, îi va rămâne peste ani în memorie: „*Şi după trei zile, cu două pachete după mine, uitându-mă cu jind după Ceahlău am plecat gândindu-mă ce şi cum am să fac, cum am să mă mai întorc eu înapoi. Ei, abia acum începea viaţa pentru mine, când mă rupeam de munţii mei, de părinii mei, de fraţii mei*."

A studiat patru ani de seminar la Cernica şi al cincilea an la Râmnicu Vâlcea, în condiţiile intrării României în cel de-al doilea război mondial. Apoi, pentru finalizarea studiilor teologice de 8 ani, a fost repartizat la Seminarul de la Roman. Acestea au fost întrerupte de mobilizarea pentru război. A participat ca preot pe front în zona Neamţului.

În 2012 părintele îşi amintea: „*Am fost trimis preot pe front, unde încercam să îmbărbătez sufleteşte tinerii aceia care luptau cu un inamic mult mai putemic şi înfiorător. În războiul din 1944 care s-a desfăşurat în zona aceasta a Răsăritului, când au venit ruşii în regiunite acestea, s-au izbit de Carpaţi şi de pădurile noastre, care au fost un puternic zid de apărare, ei nefiind obişnuiţi deloc să ducă război în pădure. Erau obişnuiţi mai mult la câmpie. Aceasta era pregătirea lor ca oameni de stepă. Când au dat de Carpaţi, s-au oprit până la momentul 23 august.*

N-au mai mişcat deloc din M-tii Neamţului. Au mai încercat pe la 15-16 iunie să dea un atac împotriva românilor, însă au întâlnit o rezistentă extraordinar de mare. Au avut nişte pagube însemnate, şi umane, şi materiale, încât de atunci n-au mai pătruns în ţara noastră decât în urma trădării de la 23 august."

Exact după absolvirea Seminarului a fost arestat în noaptea de 14 spre 15 mai 1948. Părintele Iustin, la vârsta de treizeci de ani, devenise un român cu o înaltă conştiinţă şi înţelesese, asemenea unei întregi generaţii interbelice, pericolul instaurării comunismului internaţionalist în România. Participa la conferinţe, scria la ziarul local de Roman, predica despre pericolul instaurării comunismului în România acelor ani. Prezența într-o tabără a tineretului naţionalist şi participarea la ajutorul legionar, pentru cei închişi din timpul dictaturii antonesciene, au determinat arestarea sa.

„*Pe la 1948, când era într-adevăr o bună organizare printre studenţi, s-a făcut o tabără legionară în Munţii Tarcăului. Au ieşit cam 1500, numai studenţi, nemaivorbind de ceilalţi, intelectuali, oameni cu conştiinţa de neam. După cinci zile au urmat arestări în masă."* Această mărturie dovedeşte că românul nu a fost şi nu poate fi doar un laş şi un fricos, aşa cum încearcă astăzi să ne reeduce mulţi. Românul a fost îngăduitor dar ferm în momente istorice cruciale. Dovada stau miile de români care au organizat rezistența anticomunistă din munţii patriei noastre. Aceste adevăruri au fost ascunse chiar de autorii masacrelor împotriva acelor bravi români.

După o perioadă de anchete la Securitatea din Roman a fost transferat la Suceava, unde au continuat anchetele şi unde a fost condamnat la 16 ani de închisoare. Din 1948 până în 1964.

Desigur că anchetele erau dure, cu torturi psihice şi fizice care să anuleze voinţa celor anchetaţi. Au fost cazuri de oameni care, de frica torturilor, au acceptat să declare şi să semneze tot ce le cereau securiştii anchetatori. Părintele spunea: „*Securiştii mereu ne răspundeau că noi eram adevăraţii criminali periculoşi, din cauza modului de a gândi. -* ***Cu modul vostru de gândire puteţi omorâ un întreg popor, în timp ce aceştia (deţinuţii de drept comun) omoară un om aici, un om acolo. Pericolul sunteţi voi, cu minţile voastre şi ideile voastre. De aceea nu vă dăm voie nici măcar să vorbiţi cu rudele.*** *- Aceasta pentru că te convingeau contrariul despre lucruri care tu însuţi ştii că sunt bune şi adevărate. - Aşa că, dacă nu le accept, este pentru că nu vreau să le accept împotriva propriei conștințe. - Aşa vorbeam cu ei, fără frică. Aceasta e ceea ce numesc eu infirmitatea oamenilor. Noi nu ştim cum să ne apărăm fiinţa, sufletele şi inimile noastre. Acesta e lucrul care contează cu adevărat, aceasta e realitatea fundamentală pe care noi, ca fiinţă*

umană, trebuie mereu să o sprijinim şi să o apărăm. ***Noi niciodată nu am ştiut să ne apărăm sufletul. Ne-am revoltat când nivelul material a fost sever redus, dar niciodată nu ne-am revoltat când sufletul nostru a început să fie atacat şi distrus****.*"

Sub ocupaţie rusească, sovietică, România acelor ani a fost cuprinsă de teroarea îndreptată asupra întregii populaţii. Frica este sentimentul prin care un regim asupritor îşi îngenunchează supuşii sclavi. Românul, aparţinător al unui neam istoric, trebuia determinat să renunţe la toată zestrea spirituală adunată de veacuri. Fiinţa neamului trebuia distrusă pentru ca Neamul românesc să dispară. Or **un neam se bazează pe patru piloni: familia, cultura, tradiţia şi credinţa.**

FAMILIA asigură perpetuarea biologică a Neamului. În familie, viitorul fiu al unui neam, primeşte educaţia de bază: cei şapte ani de acasă. În familie se exersează primele forme de păstrare a tradiţiei. Din familie, copilul preia elementele de bază ale credinţei. Părintele Iustin sublinia rolul familiei: „*Vedeţi, s-a pus religia în scoală, dar este aşa de firavă, încât este aproape ca inexistentă. Ceea ce a menţinut forţa aceasta la noi a fost familia şi rămâne tot familia cu educaţia şi formarea sănătoasă a omului.*"

CULTURA are la bază educaţia care asigură civilizarea şi studiul disciplinelor care să-l formeze pe om ca membru al unei societăţi închegate. Educaţia se asigură prin școală. De aceea scoala ar trebui să fie în atenţia celor care conduc. Formele de manifestare culturale asigură armonizarea individului în cadrul Neamului dar, şi în raport cu celelalte neamuri, pe care Dumnezeu le-a lăsat pe pământ. Cultura unui neam este bagajul informaţional cu care neamul şi-a dobândit o individualitate şi o identitate în raport cu celelalte neamuri. **Limba** asigură comunicarea verbală şi scrisă a indivizilor care aparţin aceluiaşi neam.

TRADIŢIA unui neam presupune acumularea istorică de obiceiuri, de concepţii, de datini şi de credinţe transmise din generaţie în generaţie, prin viu grai. Tradiţiile fac parte din specificul fiecărui neam în parte. Păstrarea tradiţiilor asigură păstrarea elementelor de identitate ale unui neam.

CREDINŢA este motorul unui neam. Un neam adevărat nu poate rezista în istorie şi nici nu poate merge înainte fără o credinţă în Dumnezeu. Neamul nu se poate defini decât în raport cu Dumnezeu. Nu se poate concepe ideea de neam fără Dumnezeu. Neamul nu este doar o construcţie statală de tip naţiune, neamul nu este nici o plăsmuire idolatră a omului, ci este creaţia lui Dumnezeu.

Naţionalism fără Dumnezeu au încercat comuniştii şi au eşuat. Ruşii, propagatorii comunismului în lume, s-au întors la credinţa în Dumnezeu. Stalin a fost primul care a înţeles acest lucru.

În al doilea război mondial a trecut la contraofensivă scoţând preoţii, icoanele şi praporii înaintea Armatei roşii comuniste.

Dacă are credinţă, un neam poate rezista în istorie şi fără o organizare statală. Desigur, prin respectarea celorlalţi trei piloni prezentaţi înainte. Iată ce spunea părintele Iustin despre credinţa Neamului: „*Toate acestea sunt valabile şi pentru creştinismul nostru. Atâta vreme cât s-a menţinut în starea lui de puritate, a vieţii ascetice, a pustniciei, a vieţii mănăstirilor, a călugărilor dăruiţi total lui Dumnezeu, a oamenilor cu frică de Dumnezeu, poporul s-a menţinut la înălţime, n-a putut fi înfrânt. Credinţa a fost cea care a însufleţit pe români în orice moment istoric, orice bătălie a fost câştigată pentru două valori supreme:* ***Dumnezeu şi Patria****. În Dumnezeu şi în Patrie îi erau familia, valoarea instituită după reguli creştine profunde. De fapt, şi Dumnezeu şi Patria putem spune că făceau parte din familie, credinţa făcea un tot din aceste valori supreme. Decăderea a început în momentul în care Patria a fost înjosită de conducătorii ei, când Biserica a fost lovită la rădăcină, când familia a fost desconsiderată*."

Trebuie adăugat că neamurile s-au individualizat în istorie pe un teritoriu bine definit. De aceea, pentru fiecare neam, **pământul este sfânt**. Pământul este locul din care şi pe care un neam îşi poate asigura vieţuirea. Toată lumea se grăbeşte să meargă în Israel - Țara Sfântă. Dar fiecare român ar trebui să considere în primul rând România - Țară Sfântă. Fiecare neam ar trebui să-şi preţuiască propriul pământ, pe care s-a dezvoltat, ca pământ sfânt.

Părintele Iustin explică: „*Pământul este baza de existentă a naţiei. Naţiunea stă ca un pom, cu rădăcinile ei înfipte în pământul Tării, de unde-şi trage hrana şi viaţa. Nu există neam care să poată trăi fără pământ, după cum nu există pom care să trăiască atârnat în aer. O naţie care nu are pământul său, nu poate trăi decât dacă se aşează pe pământul altei naţii sau pe trupul acesteia, sugându-i vlaga. Şi avem exemple foarte grave în istorie.*

Sunt legi făcute de Dumnezeu care orânduiesc viaţa popoarelor. Una din aceste legi este legea teritoriului. Dumnezeu a lăsat un teritoriu determinat fiecărui popor pentru ca să trăiască, să crească, să se dezvolte şi să-şi creeze pe el cultura sa proprie.

Toate popoarele din jurul nostru au venit de undeva şi s-au aşezat pe pământul pe care trăiesc. Istoria ne dă date precise despre venirea bulgarilor, turcilor, maghiarilor etc... ***Un singur Neam nu a venit de nicăieri. Acela suntem noi.*** *Ne-am născut din negura vremii pe acest pământ odată cu stejarii şi cu brazii. De el suntem legaţi nu numai prin pâinea şi existenţa pe care ne-o dă muncindu-l din greu, dar şi prin toate oasele moşilor și strămoşilor care dorm în ţărâna lui!*

Toţi părinţii noştri aici sunt. Toate amintirile noastre, toată gloria noastră războinică, întreaga noastră istorie, cu fapte bune şi rele, aici, în acest pământ stă îngropată, istorie pe care, cu siguranţă absolută o vom vedea la dreapta judecată aşa cum a fost, nu cum este falsificată."

Deasemeni, **Neamul are o istoricitate**. Fiecare neam s-a definit, s-a identificat, a rezistat şi s-a perpetuat într-o perioadă foarte îndelungată de timp. Istoria unui neam este cartea de identitate a neamului. **Fără istorie, neamul nu poate exista**.

În istoria umanităţii unii au încercat crearea de neamuri, hibridizarea neamurilor. S-a reuşit doar distrugerea unor neamuri. Până şi în SUA, aparţinătorii fiecărui neam încearcă să-şi păstreze identitatea specifică neamului lor. Neamul este o entitate spirituală care se raportează la dumnezeire. Linia unui neam presupune un standard de valori care trebuie atins de aparţinătorii neamului respectiv. Pentru un neam nu este suficientă numai perpetuarea biologică. Pentru că neamul nu este o adunătură de animale. Calitatea unui neam este dată de calitatea oamenilor care alcătuiesc neamul respectiv.

Fii ai neamului sunt cei care se ridică la conştiinţa de neam: nimic nu se face fără Dumnezeu. Părintele Iustin ne prezentă şi cazul în care Neamul merge înainte prin câţiva indivizi, reprezentativi pentru neamul lor.

De multe ori eroii Neamului, care s-au ridicat din neam la luptă pentru supravieţuirea sa în istorie, au sfârşit dramatic. **Ei, aleşii lui Dumnezeu, acceptă jertfa supremă pentru neamul lor.** Aceştia devin hristoșii Neamului pentru că, asemenea lui Iisus Hristos din Neamul lui Israel, se jertfesc pentru păcatele neamului lor.

Transcendența este caracteristica definitorie a Neamului. Neamul are viaţă care se extinde şi în lumea nevăzută. De aceea Neamul nu poate fi echivalat cu naţiunea - o plăsmuire umană. Iată ce spunea părintele Iustin despre linia Neamului care transcende în veşnicie.

„***Cel care luptă, chiar singur, pentru Dumnezeu şi Neamul său, pentru părinţii, moşii şi strămoşi săi ca şi pentru urmaşi, nu va fi învins niciodată, chiar de va muri pentru cauza cea dreaptă.*** *Câteodată, pe această linie a Neamului se ridică numai indivizi izolaţi, părăsiţi de generaţiile lor. În momentul acela, ei sunt Neamul. Ei vorbesc în numele lui. Cu ei sunt milioanele de morţi şi de martiri ai trecutului şi viaţa de mâine a Neamului.*

Aici nu interesează majoritatea, fie ea şi de 99%, cu părerile ei. Nu părerile majorităţii determină această linie de viaţă a Neamului. Ele, majorităţile, se pot numai apropia sau îndepărta de ea, după starea lor de conştiinţă şi virtute, sau de inconştienţă şi de cădere.

Neamul nostru n-a trăit prin milioanele de robi care şi-au pus gâtul în jugul străinilor, ci prin aleşii săi: prin Horia, prin Avram Iancu,

prin Tudor, prin Iancu Jianu, prin toţi haiducii care, în fata jugului străin, violatorilor de credinţă şi de țară, nu s-au supus, ci şi-au pus flintă-n spate şi s-au ridicat pe potecile munţilor, ducând cu ei onoarea şi scânteia libertăţii. Prin ei a vorbit atunci Neamul nostru, iar nu prin majorităţile lașe şi cuminţi.

Ei învinq şi mor, indiferent, pentru că atunci când mor, Neamul trăieşte întreg din moartea lor şi se onorează din onoarea lor... Istoriei naţionale nu aparţine acela care va învinge şi va trăi cu sacrificarea liniei vieţii Neamului, ci acela care, indiferent dacă va învinge sau nu, se va menţine pe această linie a Neamului.

Neamul este legătura celor din trecut, prezent şi viitor. Fiecare naţiune este aşezată de către Dumnezeu şi, cum spune legenda, fiecare neam şi-a luat partea sa de pământ care i-a fost dată. Ca de obicei, românul a venit ceva mai la urmă să se plângă la Sfântul Petru că a rămas fără loc de aşezare, şi atunci Dumnezeu i-a dat grădina Sa cea mare, ca de aceea am fost şi suntem o tară râvnită de toţi... Un Neam trebuie să existe într-o continuitate, într-o unitate, să fie legat de o iubire, să fie luminat de o credinţă."

Parte din aceste aspecte prezentate erau cunoscute de părintele Iustin. Multe alte adevăruri despre neam şi capacitatea de rezistenţă a Neamului său avea să afle părintele Iustin în închisorile comuniste. Acolo a găsit închişi români prigoniţi de dictatura carlistă şi condamnaţi de dictatura antonesciană din anul 1941. Aceştia aveau dobândită o educaţie aleasă în ceea ce priveşte Neamul românesc şi credinţa în Dumnezeu. Tineri curaţi, idealişti au fost acuzaţi pe nedrept de crime închipuite săvârşite de alţii.

Pentru curajul de a se fi ridicat împotriva abuzurilor unei clase politice corupte şi pentru că au dorit construirea unei altfel de Românii demne, aceşti tineri au fost răstigniţi. Şi odată cu ei Neamul românesc a fost răstignit. Astfel de români a găsit părintele în închisori.

De aceea părintele Iustin sublinia rolul de universitate al închisorilor prin care a trecut: „*Acolo am învăţat să ne iubim Patria cu ardoare şi cu nădejdea cu care evreii au făcut-o în timpul robiei, acolo am învăţat cât de sfântă este noţiunea de Neam, cât de hristică este ea şi nu un cuvânt de dispreţ, cum era pentru comunişti şi cum este astăzi pentru masonii şi ereticii din Vest şi de la noi, care ne batjocoresc sufletul şi iubirile cele mari."*

În perioada interbelică, după primul război mondial şi înfăptuirea Marii Uniri, intelectualitatea românească şi tineretul român au creat un puternic curent de identitate a Neamului. Atunci s-au pus bazele argumentelor privind istoricitatea, cultura, limba, tradiţia şi credinţa Neamului românesc.

România Mare, unită pe întreg teritoriul vorbitor de limbă română, a rezistat doar treizeci şi doi de ani, 1918-1940. Atunci România a încercat să dea tot ceea ce avea mai bun.

În acest sens părintele Iustin afirma: „*Probabil că mulţi nu vedeau cu ochi buni ascensiunea României din perioada interbelică, atunci când eram cot la cot şi umăr la umăr cu ţările putemice din Europa, eram mândri de condiţia noastră. Mândria aceea nu ne-au iertat-o duşmanii noştri, mândria de neam şi faptul că economic şi cultural şi moral puteam să decidem între neamurile vlăguite ale Europei. Orice român care avea un pic de bună credinţă şi un pic de credinţa în Dumnezeu, nu putea să nu fie mândru de condiţia nouă a României unite care, poate pentru prima oară în istorie, ridicase capul din pământ şi se simţea popor ales în lume.”*

Aflăm despre două virtuţi necesare unui neam: **demnitatea şi onoarea.** Un neam are demnitate când, conştient de ceea ce este, se defineşte în raport cu celelalte neamuri. Onoarea este mândria unui neam de a-şi apăra valorile şi de a nu se lăsa jignit pe nedrept de alte neamuri. Dacă în plan personal, învăţătura creştină prezintă smerenia şi ascultarea ca virtuţi, acestea au o altă abordare în privinţa neamului. Vom arăta mai jos că părintele Iustin vorbea despre limitele smereniei creştine, care nu trebuie împinsă până la prostie, abandonare sau laşitate.

Subliniem că oarba supunere este un amestec de smerenie şi ascultare necondiţionată, pe care unii profitori o impun creştinilor ca obligatorie pentru mântuirea personală. Ar fi bine să învăţăm de la un evreu convertit la creştinism, aşa cum a fost Nicolae Steinhardt. Acesta propune varianta luptei deschise, atunci când toate căile de diplomaţie şi înţelegere eşuează. În ceea ce priveşte Neamul, supravieţuirea nu poate fi asigurată decât prin luptă în anumite momente istorice. Mai ales când alte neamuri încearcă distrugerea Neamului tău.

În închisorile comuniste au fost create condiţiile pentru distrugerea fizică şi psihică a celor mai îndrăzneţi şi mai luptători fii ai Neamului românesc. Desigur, toate formele de tortură, batjocură şi înfometare, erau impuse de administraţia nemiloasă şi dictate de interese străine Neamului. Fenomenul s-a numit reeducare. S-a pus la punct un plan de distrugere a voinţei personale, a identităţii individuale şi colective, a tuturor valorilor ce susţin un om. Tot ce era bun, frumos şi valoros într-un om trebuia distrus. După ce era golit prin diverse forme de tortură fizică şi psihică, omul trebuia să accepte renegarea tuturor valorilor pozitive ale vieţii sale. Atunci deţinutul era considerat ca fiind reeducat şi util pentru noua societate comunistă.

În temniţele comuniste s-a încercat dezumanizarea omului. Omul, animal îndumnezeit, trebuia satanizat şi readus la starea de animal. Ceea ce noi descriem în câteva cuvinte au însemnat milioane şi milioane

de disperări, deznădejdi, căderi. Lacrimi curse, sânge nevinovat, came sfârtecată, boli cumplite, urlete de durere au marcat ani de zile deţinuţii politici ai acelor vremuri. Anii 1948-1952 au fost terifianți! Pentru supravieţuitori a urmat o perioadă de tăcere, de reculegere, de încercări, de reintrare pe făgaş.

Creştinismul a fost redescoperit în închisorile comuniste. Celor închişi li s-a dezvăluit necesitatea credinţei într-un Dumnezeu înomenit aici, mai mult ca în libertate, s-a redescoperit rolul credinţei într-un Dumnezeu bun, blând, mângâietor şi mai ales mântuitor-salvator. În acele momente mulţi au scăpat rugându-se la Domnul lisus, în clipe de disperare, unii deţinuţi au avut vedenia venirii lui Hristos Mântuitorul ca o mângâiere. În ajutor le-au venit tot cei închişi din anul 1941, pentru credinţa în Dumnezeu şi dragostea de Neam.

Cu experienţa lor de 7 ani de închisoare, cu credinţa nelimitată în Dumnezeu şi în valorile Neamului, dobândite din perioada interbelică, veteranii închisorilor au sărit în ajutorul noilor veniţi. Exista un grup de deţinuţi în frunte cu Traian Tritan, Valeriu Gafencu, loan Ianolide şi Marin Naidim. Aceştia experimentaseră forme de trăire creştină în condiţiile temniţelor. Nici unul nu avusese înainte de închisoare o pregătire teologică.

Relevante sunt câteva gânduri ale lui loan Ianolide, extrase din cartea „*Întoarcerea la Hristos*". Ianolide a fost încarcerat în 1941, sub dictatura antonesciană, şi a fost eliberat în 1964. Câtă tărie trebuie să fi avut aceşti oameni care au rezistat 23 de ani de întemniţare? Iată ce spunea loan Ianolide: „*Cu primii ani de temniţă L-am descoperit pe lisus duhovniceşte. Vedeam în temniţă o universitate a dăruirii şi a jertfei, cât şi prilej de studiu şi meditaţie. În afară de năzuinţele noastre sublime, nu purtam nimic periculos. Pe drumul acesta, cine nu a avut mari rezerve sufleteşti, a fost învins - dar au fost şi unii care s-au îmbogăţit sufletește tocmai datorită luptei cu răul..."*

Despre activarea în cadrul Mişcării Legionare, loan Ianolide consemna: „*Am fost lipsiţi de realism şi de spirit de conservare, am fost neînţelepţi şi am intrat în gura lupului, dar ce puteam face altceva?... S-au mâniat pe noi comuniştii, dar şi burghezii. Ne-au lovit americanii, dar şi nemţii. Toţi ne-au spus că suntem nebuni, adesea ne-au înfierat până şi fraţii noştri creştini, ca să nu mai vorbesc de ura dezlănţuită contra noastră de evrei, care au mizat pe cartea comunistă.*

Da, suntem vinovaţi că am înţeles, ca şi Dostoievski, ce este ateismul şi că am identificat comunismul cu antihrist, cu care nu am acceptat nici o megieşie. Da, suntem vinovați că am fost anticomuniști, antiburghezi şi antinazişti. Suntem acuzați că am fost şi antisemiți - dar noi îi iubim în Hristos pe evrei.

Atunci am cunoscut duhovniceşte pe Hristos. Deşi am studiat mult, preocuparea de căpătâi era cea sufletească. Ne rugam mult, ne mărturiseam unii altora stările sufleteşti şi strădaniile de desăvârşire. Şi am ajuns la conştiința păcatului şi am plâns amar atât greşelile personale, cât şi păcatele colectivităţii. Am năzuit să trăim creştineşte, ştiind că până la moarte omul trebuie să-şi analizeze sufletul, dacă se află ori nu în Hristos... Descoperirea creştinismului i-a insufleţit pe cei mai buni dintre noi, dar nu fără reacţii negative şi brutale. Căci în rândul legionarilor erau mai multe curente şi dezbinări."

În această privința un rol deosebit a avut Valeriu Gafencu, după cum spunea Ianolide: „*Valeriu a luat, într-o altă împrejurare, o atitudine la fel de frumoasă: întrucât se punea accentul pe pedeapsă, pe răzbunare în lupta politică, el a susţinut că răzbunarea este a lui Dumnezeu; nimănui nu-i este îngăduit să-şi facă singur dreptate; creştinul iartă, creştinul se situează pe poziţia dragostei, singura virtute aducătoare de pace, singura atitudine care învinge şi nu este învinsă. Cine se afirmă creştin trebuie să se poarte ca un creştin.* ***Nu e îngăduită crima ca armă de luptă creştină. E necesar să mărturisim public greşelile trecutului, pentru a pune un început nou. Nu sunt îngăduite nici tirania, fărădelegea şi abuzul."***

Este de remarcat faptul că legionarii închişi din anul 1941 nu au putut să meargă mai departe, acolo în închisoare, până nu au analizat părţile bune şi părţile negative ale mişcării Legiunii. Era o datorie faţă de Neam ca ei să identifice eşecurile şi greşelile şi totodată să-şi asume păcatele colective.

Numai printr-o introspecţie atentă, însoţită de o asceză severă, favorizată şi de condiţiile de întemniţare, au reuşit cei mai mulţi să se înduhovnicească şi să dobândească pacea sufletească. Astfel au fost învăţaţi şi noii veniți cum să transforme acea teroare satanică în pace dumnezeiască. Încet, au trecut de la minciuni la adevăr divin, de la tristeţe la bucurie dumnezeiască şi de la deznădejde la nădejdea Învierii.

Părintele Iustin, trecând prin aceleaşi etape, îşi aminteşte: „*Aşa, iar noi abia după ce am înţeles exact de ce eram în închisoare, după ce am descoperit iconomia lui Dumnezeu, am început să rezistăm. Suferam cu bucurie acest martiriu. Îndurarn orice nedreptate că, prin jertfa răbdării noastre, să ispăşim din păcatele noastre şi ale Neamului."*

Subliniem că toată ideologia generaţiei luptătoare interbelice s-a bazat pe teologia jertfei unei generații de tineri români pentru ispăşirea păcatelor Neamului lor. Aceasta teologie a jertfei pentru Neamul românesc este prezentată admirabil de părintele Iustin: „*Priveam lucrurile în ansamblu şi vedeam că toată prezenţa noastră acolo nu este altceva decât păcatele noastre şi ale Neamului nostru.*

Poporul român avea nevoie de sacrificiul unei generaţii *ca să se fortifice, să piardă pe moment ca să câştige pe termen lung. Cei închişi au fost nişte aleşi! Cu siguranţăl Nu putea sta tot poporul în închisoare, nu puteau fi închişi toţi românii care gândeau şi simţeau româneşte. Închisorile au fost pline cu oameni reprezentativi pentru naţie, cu oameni care au binemeritat să o reprezinte chiar şi în acele condiţii."*

Nu toţi cei închişi au înţeles această asumare a destinului lor. Dar important este că mulţi dintre întemniţaţi au dat sens suferinţei îndurate de confraţii lor. Iar sensul era raportarea la Dumnezeu şi la destinul Neamului românesc. Omul a căutat dintotdeauna să-şi găsească rostul pe această lume. Cei din închisorile comuniste au găsit rostul suferinţei lor. Împreuna cu mulţi alţi întemniţaţi. părintele lustin a înţeles că: „*În închisorile din perioada comunistă o mulţime de creştini au murit pentru ca poporul român să aibă destin.*"

Naţionalismul părintelui lustin a fost tolerant şi creştin: *„...şi vin acum unii şi-ţi spun : A, că tu eşti naţionalist. Parcă ar fi o dihanie, naţionalistul, cine ştie ce ciudăţenie de om o fi. Eu pot să-l iubesc şi pe ungur şi pe slav şi pe neamţ, pot să-l iubesc şi pe musulman, în măsura în care el are nevoie, ca să convieţuim împreună. Doar ştiţi foarte bine că la noi în ţară, am convieţuit cu catolici şi cu romano-catolici, şi cu musulmani, şi cu multe soiuri de protestanți, dar nu era mâncătoria, nu era răutatea care există astăzi semănate între noi, românii. Și trăia toată lumea acelaşi ideal. Măi, era vorba de război? Apoi venea fiecare cu arma în mână să-şi apere hotarele indiferent de ce confesiune era, să-şi apere locul şi glia de unde se hrăneşte*."

Iată ca părintele discută despre necesitatea unei ecumenicităţi naţionale. Nu ecumenism, care încearcă să unească forme, credinţe şi denominaţiuni religioase diferite, între care s-au creat rupturi abrupte în decursul istoriei. **Ecumenismul** este planul absurd, al unor lideri ai lumii internaţionale, de unire din exterior a denominaţiunilor (confesiunilor) creştine şi necreştine. S-a dovedit că, datorită orgoliilor conducătorilor religioşi, nici o denominaţiune creştină nu vrea să cedeze ceva din ceea ce consideră ei a fi dobândit. Fiecare crede că denominaţiunea lui este îndreptăţită în ceea ce constituie dogmă şi învăţătură creştină. Absurd este faptul că toate denominaţiunile revendică unul şi acelaşi Domn lisus Hristos.

Ecumenicitatea naţională presupune respectul faţă de toate formele de credință ale tuturor cetăţenilor români. Acest respect poate deterrnina coalizarea tuturor forţelor creatoare pentru participarea la bunăstarea României. Ştim că orice roman îşi doreşte bunăstarea, un trai îndestulător şi stabil. Românii sunt nemulţumiţi în acest moment de politicieni, de guvernanţii lor, cerând pensii mai mari, salarii mai mari şi

taxe mai mici sau chiar scutiri de taxe şi impozite. Dar această bunăstare nu poate fi generată prin dezbinarea societăţii româneşti pe criterii etnice, religioase, politice sau de altă natură.

Apropierea de oamenii din popor a fost filosofia de viaţă a părintelui Iustin. El expunea atitudinea sa din mănăstire: „*Dacă stai retras, stai retras cu un scop duhovnicesc. Dar să ştiţi că cine nu se implică duhovniceşte să ajute lumea asta în necazurile ei, nici nu se roagă cum trebuie. Aşa şi de mine râdeau mulţi că, vezi Doamne, marele povăţuitor. Dar nici nu luam aminte la ei. Stai acolo cu omul când e nevoie, nu să stai la odihnă, râsete şi banchete.*

Se întâmpla că nu aveam cu cine să fac un Sfânt Maslu. Nu se oferea nici unul. Trebuia să plătesc eu cu banii mei pe vreun preot ca să vină să-i facem slujbă la vreun bolnav, că trebuie cel puţin doi preoţi la un Sfânt Maslu. Aşa, dacă mă feream şi eu şi-mi vedeam de treaba mea, nu făcearn nimic, nu-i ajutam pe oamenii aflaţi în necazuri — şi apoi, asta nu-i duhovnicie! Că veneau oameni foarte bolnavi de la distanţe foarte mari şi cum să-i treci cu vederea? Nu mă lăsa sufletul. Că altfel nu ieşeau din bârlog, dacă erau sănătoşi şi fără necazuri. Şi aşa, le făceam Maslul şi simţeau uşurare. Vedeau rezolvare, că Dumnezeu lucra pentru rugăciunile şi credinţa celor adunaţi acolo."

Apropiindu-se de credincioşi, părintele a identificat şi care sunt principalele patimi ale românilor. Preocupat ca Neamul să meargă înainte, părintele a încercat să găsească soluţii pentru redresarea stării românilor după căderea comunismului.

„Asemenea acelor martiri, care se lăsau pe ei înşişi pentru fratele lor, care-şi dădeau porţia lor de mâncare fratelui, cămaşa, preferând să moară ei în locul fratelui lor, care se rugau pentru prigonitorii lor, românul trebuie să iasă din îndoiala în care se află astăzi. ***Şi dacă a reuşit ceva comunismul, aceasta este să-l facă nepăsător pe român faţă de valorile Bisericii şi ale Neamului său, plictisit pentru a mai lupta pentru biruinţa Neamului său."***

Părintele Iustin constata efectele trecerii României prin comunism. Ca un iscusit duhovnic, părintele vedea efectele negative ale acestei treceri forţate dar totodată îndemna la recunoaşterea aspectelor pozitive ale acelei perioade.

„Asta înseamnă tocmai inversarea întregului sistem de valori ale omului. Iar după 1989, am mers la conducere tot cu acest sistem de valori inversat, fiindcă 45 de ani de comunism forțat au stricat gândirea sănătoasă a românilor. Aș putea să spun că, dintr-un anume punct de vedere, poporul nostru, România, a dobândit mai mult în perioada comunistă...

Când vom judeca mai profund această perioadă, după ce vom uita ce-i de uitat şi vom ierta ce-i de iertat, după ce vom judeca ce-i de judecat şi vom înlătura ce-i de înlăturat, vom înţelege că a fost o încercare mare pentru poporul român ca să se regăsească pe sine. ”

În alt loc părintele constata starea de fapt a romanului actual. „***Omul românesc şi-a pierdut reperele şi-a răstumat scara de valori****. Ba mai mult: a devenit tot mai nepăsător de sufletul lui, de lumea în care trăieşte. De fapt, era pe undeva de aşteptat, după o jumătate de secol de comunism. Dar dacă răul de ieri era mai făţiş, răul de azi este mai perfid.*

Oamenii sunt nepăsători pentru că mulţi dintre cei ce merg la biserică o fac numai formal, fără să-şi plângă păcatele şi fără să caute îndreptarea cu adevărat. De pildă, când vin la biserică de Înviere, se limitează la a-şi sfinţi ouăle roşii şi cozonacii, sau să ia lumină; apoi pleacă înainte de sfârşitul slujbei. Nu înțeleg nimic din această sărbătoare şi nici sufletele lor nu se mai bucura într-adevăr. A rămas doar aşa ca un obicei, fără acoperire în credinţă şi în faptele credinţei, fără efecte concrete în viaţă şi în inima lor. Se ştie că, atunci când e persecutat, omul e mai treaz şi mai credincios, îşi dă repede seama că nădejdea o găseşti numai la Dumnezeu.”

Emil Cioran caracteriza poporul român: „*Românii sunt lipsiţi de voinţă, făcând din a munci o emblemă specială, un stil existenţial. Suntem cei mai ospitalieri, cei mai viteji, cei mai inteligenţi, ne mulţumim cu destinul şi cu condiţia de a nu face nimic. Nu ne-am schimbat deloc*.”

Interviul era realizat în iunie 1989 iar în decembrie a fost Revoluția. Aflăm abia acum că Revoluţia nu a fost organizată şi nu a fost condusă din România. După 1989 România a fost lăsată pe mâna tuturor inconştienţilor şi a tuturor hoţilor. Tinerii ne-au plecat din ţară şi noi nu spunem nimic. Timp de 25 de ani românul nu a făcut nimic pentru binele colectiv care generează şi binele individual.

Întărind ce spunea Cioran, constatăm că nici după 25 de ani nu ne-am schimbat deloc. El atrăgea atenţia asupra stării de automulţumire în care trăieşte românul: cei mai ospitalieri, cei mai viteji, cei mai inteligenţi. Aceasta autosuficienţă dăunează unui Neam. Cinic, dar realist, Cioran afirma: ne mulţumim cu destinul, cu condiţia de a nu face nimic. Este evident că ceva nu merge bine în societatea românească actuală. Starea de degradare a societăţii româneşti are cauze interne profunde. Ceva din atitudinea românilor determină toate aceste neajunsuri.

Fiind un fin psiholog, părintele Iustin critica poziţia lipsită de demnitale a românilor. Comparând atitudini diferite ale ortodocşilor din neamuri diferite, părintele atrăgea atenţia asupra modului păgubos de interpretare a unor învăţături ortodoxe.

Noi suntem aici sub influenţa asta slavonească ce a format un alt soi de om, care ne-a adus la starea asta de deformare cu smerenia. Aceasta aşa-zisă smerenie a luat naştere în urma terorii. Pe noi ne caracterizează acum frica şi ateismul.

Despre interpretarea eronată a creştinismului ne vorbea şi părintele Nicolae Steinhardt: „*Nenorocirea este că veacuri de-a rândul - şi acum mai mult decât oricând - până şi oamenii de bună credința (mai ales ei) văd în creştinism un fel de vag şi blând cretinism, bun pentru bigoţi, creduli şi fiinţe pierdute cu firea.”*

Demnitatea şi onoarea sunt două valori care au dispărut la Neamul românesc. Am fost atât de batjocoriţi, ni s-a spus de prea multe ori că suntem proștii Europei încât am început să credem şi nu mai reacţionăm. Dacă generaţia de tineri din perioada interbelică a încercat să se definească, a fost catalogată doar ca fiind antisemită, criminală, antidemocratică.

Când România s-a aliat cu Germania, pentru a-şi recupera teritoriile, atunci am fost catalogaţi naziști. Iar dacă România a trădat alianţa cu Germania şi a trecut de partea Rusiei, am fost tratați de ruşi ca ţară învinsă la sfârşitul celui de-al doilea război mondial. Abandonarea României de către Occident, în plasa Rusiei comuniste, a fost catalogată drept laşitate a poporului român.

Dacă romanii au plecat să muncească în afara ţării, aducând profit ţărilor respective, suntem catalogați ca ţiganii Europei, Dacă punem problema despre rămânerea tinerilor în ţară, acesta este considerat naţionalism desuet.

Am acceptat, ca Neam, prea multă batjocură. Nu suntem mai speciali decât alte neamuri de pe teritoriul european. Dar nici nu putem admite la infinit să fim trataţi ca neam de sclavi, buni pentru regenerarea altor neamuri îmbătrânite din Europa.

Referitor la coagularea tineretului roman, din perioada interbelică, în jurul Mişcării Legionare, este relevantă opinia din anul 1989 a lui Emil Cioran. Menţionăm că Garda de fier a fost denumirea unei organizaţii înființată cu scopul de a lupta împotriva pericolului comunist. Varianta de denumire la Garda de Fier a fost Falanga anticomunistă. Înființată în 1930, Garda de fier a fost desființată, odată cu Mişcarea Legionară, în ianuarie 1931 de guvernul liberal. Motivul real era împiedicarea participării la alegeri. "*Garda de Fier a fost un moment delirant, şocant şi nebunesc al istoriei României. Cu accente naţionaliste şi creştineşti la început, Mişcarea a degenerat, în final, în acte reprobabile. O stare de euforie, delirantă care ne-a cuprins pe toţi în exces ce ne-a molipsit pentru a face istorie şi a ne implica în prezentul ei. O stare pasională fără măsură. O obsesie necesară, atunci. Falimentară, apoi.*

Eram tineri, inteligenți, expansivi, subscriind la fanatismul clipei şi al visului. În orice caz, aceeaşi istorie, pe care am dorit s-o edificăm altfel, ne-a scuipat pe obraz. Ne-a pălmuit şi ne-a împovărat cu tembelismul ei. Regretele sunt tardive!"

Acelaşi Cioran îi invită în 1989 pe romani să facă istorie. Acest îndemn demonstrează că el nu a abandonat proiectul tineretului român interbelic: „***Să nu mai fim paraziții unor glorii desuete****. Să nu mai vorbim de idealuri, ci să edificăm istoria propriei noastre identităţi...), şi încă ceva important: să rezolvăm cazul evreilor din cel de-al Doilea Război Mondial. E timpul să spunem, răspicat că nu am fost barbari. Că i-am ajutat pe evrei să nu fie decimaţi. Trebuie să scriem cărţi, să luăm legătura eu cei care ne defăimează în legătură cu acest subject. Evreii ne sunt datori. Dar nu le cerem nimic. Să recunoască doar adevărul. Dacă se va înțelege exact poziţia României în anii patruzeci, vom sta cu fruntea sus. Dacă nu, vom fi culpabilizaţi mereu, cu efecte îngrozitoare*."

Părintele Iustin recunoştea ca romanii se mobilizează doar în momentele critice ale existenfei lor: „*Cum e poporul român? Păi cum să fie? Poţi să cunoşti, poţi să caracterizezi un om, un neam. un popor doar în condiţii extreme - într-o familie, la fel, doar necazurile, încercările dau măsura înţelegerii, a coeziunii sufleteşti, a dragostei!*

Prin ce n-a trecut bietul nostru popor în ultima sută de ani? *A trecut prin toate primejdiile, persecuţiile şi nenorocirile, începând din 1917, cu revoluţia bolşevică din Rusia învecinată, cu amândouă războaiele mondiale, cu cedarea Nordului Transilvaniei la unguri în 1940 (şi cedarea Basarabiei şi a Nordului Bucovinei la ruşi, tot în 1940 — n.n.), cu tot calvarul comunist şi neocomunist. Da, trăirn astăzi vremuri de mare zbucium, în căutarea unei reaşezări, dar asta-i din cauza necredinţei, a îndărătniciei noastre, că mulţi români au aceptat minciuna ateist-comunistă pentru o strachină de linte... Ei sau părinţii lor, creştini ortodocşi botezaţi, au crezut şi au admis minciuna ateist-comunistă 50 de ani, acum au parte de plata păgânilor celor fără de Hristos. Am ajuns cerşetori ai Europei şi ai lumii întregi. Braţul cel mai ieftin de muncă este al bietului roman, în ce umilinţă a ajuns Neamul nostru creştinesc!*

Cu atâta frământare, umilinţă şi durere, cum să nu-ţi vină în minte comparaţia aceasta, cu poporul iudeu rătăcind după ţară făgăduinţei, care deşi avea călăuză pe însuşi Dumnezeu, cârtea fără încetare, ba chiar şi-a tăcut şi viţel de aur la care să se închine? Dar în Țara făgăduinţei n-au intrat decât cei născuţi şi crescuţi sub semnul libertăţii, care-şi lăsaseră toate amintirile în urmă, în casa robiei egiptene. La fel şi astăzi, doar cei care-şi vor lăsa toate amintirile din perioada comunistă în urmă, cei care-şi vor curaţi sufletul de patimii prin post şi spovedanie, cu suflete vii pentru Dumnezeu, conştienţi de marea Înviere, doar aceia vor trece în noua ţară

a făgăduinţei, doar aceia se vor salva cu adevărat, când va voi şi va da Dumnezeu."

Desigur că părintele Iustin era conştient de rolul conducătorilor, a guvernanților, a reprezentanţilor administraţiei locale în bunul mers al societăţii româneşti. De multe ori părintele a criticat clasa politică actuală a României, identificând-o ca principal vinovată de starea de decădere a societăţii. „*Care este mai tare în mitocănii aceia guvemează, adică cel care are banul să îl poată corupe pe cel sărac. Se ajunge să cumperi conştiinţa omului cu un kg de făină şi orez şi jumătate de litru de ulei. Acesta este politicianul compromis şi care se degradează în faţa unui popor. Cu ce încredere poţi să îi acorzi unui astfel de politician casa şi averea unui stat? Cel care acordă votul de încredere unui astfel de politician nu este ca un nebun care îşi dă foc la propria casă? De aceea noi nu mai ieşim din această stare de mizerie.*

Pentru această mizerie nu e de vină doar Europa şi puterile lumii, ci în primul rând se datorează lipsei noastre de administraţie internă. Pentru că Europa nu vine la mine la primărie să mă controleze ce am lucrat eu într-o lună de zile şi cum am asfaltat drumul.

Cel care guvernează trebuie să aibă durere de inimă pentru sărăcia bieţilor cetăţeni. Atâta vreme cât nu avem la cârma ţării oameni care să guverneze cu spirit de jertfă pentru popor şi cu binecuvântarea lui Dumnezeu, nu ieşim la orizont. Căci aşa era formula veche de altădată: cu harul lui Dumnezeu, din mila lui Dumnezeu Domn al acestei ţări..., şi cu voinţa naţiunii. O guvemare fără Dumnezeu este o guvemare fără conştiinţă. Atâta vreme cât vom alege conducători fără Dumnezeu, vom merge din rău în mai rău şi nu există nicio speranţă pentru mai bine."

Conducătorul care are credinţă în Dumnezeu ştie să discearnă binele de rău şi ştie că el trebuie să guvemeze pentru oamenii buni, luptând cu răul. Aici intrăm într-o aparentă contradicţie cu teologia creştină de tip non-combat. Este tocmai ceea ce atenţiona şi părintele Iustin: smerenia şi ascultarea prost înţelese şi prost aplicate. Părintele Iustin a luptat toată viaţa sa, desigur cu armele pe care le-a avut el: rugăciunea, slujba religioasă, sfatul cel bun adresat oamenilor. Dar părintele Iustin a luptat şi cu fapta bună şi îndemnarea celor din jur la trezvie.

Luptă este şi să spui adevărul într-o societate plină de minciună, luptă este şi să faci bine într-o societate cuprinsă de rău, luptă este şi să schimbi mentalităţi învechite în rele, nefolositoare societăţii. Până la folosirea armelor, care ar trebui evitată de oameni, există numeroase forme de luptă. Romanul are de dus două lupte importante: lupta cu sine însuşi pentru o schimbare în bine a concepţiei despre societatea românească şi lupta cu sistemul corupt.

În România s-a instalat un sistem corupt în timp ce românul obişnuit şi-a văzut de treaba lui. Tocmai acest lucru n-a fost înţeles: când fiecare îşi vede doar de interesul său, dintr-un egoism feroce, se pierde esenţa creştinismului. Iar esența creştinismului este: iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuţi. E timpul ca românul să se trezească şi să privească în jurul său. Va înţelege că nu este singur şi că trebuie să-şi ajute aproapele. Şi abia atunci românul se va ajuta pe sine însuşi.

Un muntean din Petru Vodă a rostit cândva o vorbă genială: „***Înainte de a fi ortodox trebuie să învăţ să fiu creştin''***. Da, ortodoxia este esenţa creştinismului. Dar numai după ce devii un bun creştin ai şansa să fii şi ortodox. Din închisoare Valeriu Gafencu ne-a transmis prin Ioan Ianolide: „*Nu eşti creştin dacă ai fost botezat. Trebuie să devii creştin în toate aspectele vieţii tale de zi cu zi şi prin aceasta să încredinţezi şi lumea din jurul tău*."

Un creştinism adevărat nu se poate manifesta doar câteva ore, duminica la biserică. Adevăratul creştinism ar trebui să se manifeste zilnic în societatea românească. Deocamdată românul se mulţumeşte cu ideea falsă că este un adevărat creştin. **Renunţarea la părerea falsă de sine şi îndemnul lui Cioran de a face Istorie sunt singurele şanse de salvare a României.**

Părintele Iustin nu a luptat în zadar. Generaţia interbelică nu a luptat fără rost. În închisorile comuniste nu au murit români fără vreun sens. Românii au puterea să ia ceea ce a fost bun din istoria Neamului românesc şi să înlăture ceea ce a fost rău. Dar romanii nu trebuie să accepte la infinit o culpabilizare generalizată continuă a unor fapte reprobabile ale trecutului.

Aşa cum Neamul evreiesc n-a vrut să accepte că este un neam criminal acuzat de deicid, pentru că unii evrei au participat la uciderea lui Iisus Hristos, nici Neamul romanesc nu trebuie să accepte catalogarea generalizată de neam criminal şi laș, doar pentru că unii romani au ucis sau au trădat.

România este pusă în situaţia de a alege între Rusia şi Germania sau SUA. Este momentul să devenim înţelepţi: între cele trei variante, cea mai sigură este ca România să aleagă varianta câştigătoare: România. Aceasta, în schimb, nu presupune ieşirea dintr-o Europă, în care România este de facto, şi nici neglijarea Rusiei vecine.

Făcând referire la intelectualii romani actuali, părintele Iustin îşi exprima dezamăgirea: „*Este o realitate tristă - **intelectualii noştri au fost şi rămân cei mai slabi în atitudine, fricoşi, cedează uşor, să îşi menţină posturile.** Am observat asta şi în închisoare - mult mai uşor mărturiseau oamenii simpli decât intelectualii; intelectualii erau câţiva, dar omul simplu pătrundea mai repede, cu inima realitatea lucrurilor.*

Intelectualul nu are exerciţiul luptei, al greului, el s-a obişnuit cu un salariu, cu o stare bună materială şi s-a retras astfel din orice acţiune. Ei s-au aliniat partidelor politice în primul rând să-şi apere averile...

Acum intelectualii noştri au văzut că e bine să ai o casă frumoasă, să mergi la bal, în staţiuni, în străinătate... şi nu mai au ei timp să ia atitudini de apărare a Neamului şi astfel ajung şi ţăranul şi intelectualul unelte ale burgheziei, de pe urma cărora ei trăiesc."

Nu constituie obiectul acestui tratat, dar subliniem că părintele Iustin a avut foarte multe luări de poziţie critice la adresa reprezentanţilor Bisericii. El vedea Biserica mai mult decât ca o instituţie anexă a Statului român. Considera că Biserica trebuie să fie farul călăuzitor al Neamului românesc. Este edificator următorul pasaj expus de părintele Iustin: „***Preotul trebuie să se implice în viaţa poporului, în viaţa Neamului,*** *pentru că totdeauna el a fost alături de toate necazurile şi în toate prigoanele care au însoţit istoria noastră. Dacă nu stă lipit de popor, pentru cine sluşeşte? Dacă nu stă să înţeleagă pe fiecare dintre creştinii pe care îi are în seamă, care e misiunea lui de preot? Preotul este misionarul numărul unu, de care depinde nu numai viaţa pe pământ, ci şi viaţa veşnică, ca expresie a împăcării omului cu sine. Că omul când se împacă cu sine înseamnă că este pregătit să primească harul, hrana sufletească pentru un drum pe calea veşniciei."*

Să nu uităm că **un Neam nu se poate identifica în mod real decât raportându-se la Unul Dumnezeu.** Biserica ar trebui să asigure suportul informaţional teologic în această privinţă. Din păcate, foarte puţini teologi s-au preocupat de aspectele privind definirea, identificarea, caracterizarea şi soarta Neamului românesc. Biserica abordează mai mult mântuirea personală, individuală a românului. Să sperăm că aceste lucruri se vor rezolva în timp.

România în contextul european

Părintele Iustin era preocupat şi de problema integrării europene. În acest sens părintele spunea: „..*Europa fără România este cum ai studia, de pildă, istoria laică fără istoria creştinismului. Nu se poate ignora. Este atât de împletită istoria României cu a Europei încât suntem într-o imitate perfectă şi nu se poate o Europă fără România*."

Întrebat în anul 2005: „..*Despre România, în ce direcţie vedeţi că ne îndreptăm?*", părintele răspundea înţelept: *„Din punct de vedere creştin, avem o deschidere spre marea aceasta Rusie, în ceea ce priveşte viaţa creştină, dar nu vorbesc despre Uniunea Sovietică, vorbesc despre Rusia lui Dostoievski, a lui Tolstoi, a lui Gogol, a lui Serafim de Sarov, a Stareţilor de la Optina sau ai Kievului. Cât priveşte viaţa asta a noastră spirituală, din cele două rele mari care exista - Apusul şi Răsăritul -*

alegem Răsăritul. Dar din punct de vedere geografic şi politic, ei (ruşii), cu panslavismul lor, urmăresc să ne supună.

La noi s-a întâmplat altceva pentru că cruciadele, până la urmă, au devenit un pericol pentru lume şi pentru ei la un moment dat. Au format Imperiul latin, au format tot despotismul acesta care a ieşit din sfera şi gândirea creştinătăţii.

Dar din punct de vedere duhovnicesc, cu trăitorii pe care îi avem noi în România, cu miile de martiri, noi prin aceste valori rămânem independenţi, indiferent care ar fi situaţia noastră.

Poate nici ***o Europă nu va rezista fară o România****. O România totdeauna va avea un cuvânt de spus în istorie şi o Europă nu se poate integra fără o România "*

*„**Poporul român a avut o închegare frumoasă, a fost cuminte. înţelept**... Poporul român este mai aproape de ceea ce înseamnă poporul ales decât multe alte popoare din Europa... Poporul român este un popor ales tocmai pentru că Dumnezeu îl iubeşte, pentru că se individualizează prin El... Ai senzaţia că pe pământ, Dumnezeu face din când în când să se vadă tot ce are cerescul mai bun, mai luminos, mai curat! Cine înţelege acest lucru nu poate să nu fie un ales. Tot creştinul poate fi un ales, dacă depune un pic de străduinţă. Străduinţa stă în rugăciune şi în respectul valorilor. Dumnezeu te alege, dar tu trebuie să asculţi chemarea, să înţelegi, să respecţi...*

Dumnezeu a lăsat seminţiile, neamurile, fiecare cu ale lor. Distrugerea acestora, deliberat, înseamnă ceva mai mult decât un nou turn Babel. Dumnezeu a lucrat pentru individualizare, pentru identificarea individului şi a neamurilor. Satana lucrează pentru distrugerea şi uniformizarea societății, când omul nu mai contează, contează numai aşa-zisele principii, contează numai statisticile.

La societăţile greacă sau romană decadența se petrecea limitat, în interiorul imperiului respectiv, restul omenirii trăia după nişte reguli. Acum e vorba, însă, de o decadență mondială. Forţa unui imperiu a existat atâta timp cât a fost animat de o forţă morală interioară, cât s-a supus regulilor şi legilor. Atunci când poftele şi plăcerile au luat locul respectului şi rostului interior, credinţei şi forţei familiei, imperiile s-au destrămat şi au fost călcate în picioare de barbari. Imperiul bizantin e alt caz de destrămare datorat exceselor. Şi imperiul austro-ungar, ca să mă refer la unul mai apropiat geografic şi în timp. În Imperiul Roman, cel care a adus cultura şi civilizaţia în toată Europa, toate s-au dus din scăderea credinţei şi decăderea morală.

La început, omul era considerat etalon al Universului, omul era respectat, indiferent dacă era învingător sau învins într-un război. Conta condiţia de om.

După ce Imperiul s-a întins nemăsurat, după ce au început abuzurile şi la Roma au ajuns averi peste averi din teritoriile ocupate, desfrâul a pus stăpânire pe clasa conducătoare, care a încălcat, prima, orice regulă, orice morală, orice lege. Şi dacă clasa conducătoare trăieşte în desfrâu, clasele de jos o iau ca model şi adoptă aceeaşi viaţă desfrânată. Răul nesupravegheat se întinde ca o pecingine, muşcă din mâna care e pregătită să facă fapte bune. Iar răul porneşte întotdeauna de la clasa conducătoare, de la intelectualitate, de la cei responsabili în societate şi care uită prea lesne de menirea şi de responsabilităţile pe care le au.

La noi, la asta au contribuit şi clericii noştri, şi intelectualii care nu şi-au înţeles menirea, şi politicienii care s-au lăsat cumpăraţi, manevraţi. După ce i-ai luat unui popor regulile lui interioare, după ce l-ai smintit din tiparul lui, poţi uşor să-l manevrezi, şi-l detumezi.

O naţie care n-are oameni de talent nu trăieşte, ea se chinuie, tânjeşte şi dispare. Ca şi un sportiv. Ca să ajungă la performanţă, trebuie să se antreneze. Suferinţa este antrenamentul poetului, artistului în viaţa asta. Talentul este duhul unui Neam care se adună în nişte indivizi. Dacă ei nu duc la capăt ceea ce au primit, dacă nu dau înapoi opere valoroase, atunci înseamnă că nu au fost demni de această frumoasă şi aleasă povară pe care au primit-o de la Dumnezeu.

Dumneavoastră, intelectualii, aveţi o răspundere foarte mare pentru că Dumnezeu v-a dat mult şi vă va cere mult. Vă revine sarcina să orientaţi poporul acesta, să vă angajaţi în cadrul acesta de spiritualitate ortodoxă şi să lucraţi cât mai mult. Ştiţi prea bine că rugăciunea este egal faptă. Vi se cere grijă permanentă faţă de căderile acestui popor. Nenorocirea mare este că intelectualii noştri au trăit sub presiunea materialist-comunistă, însă prea uşor au divorţat de interesele şi de valorile ortodoxiei. Este un dezinteres faţă de valorile credinţei şi o lâncezeală periculoasă. ”

De aceea, nu trebuie acceptate teorii de europenizare cu ştergerea identităţii neamurilor europene. Este important, indiferent de unificarea politică, economică sau militară, ca fiecare Neam european să se definească în mod propriu. Aşa cum mai mulţi oameni se pot asocia pentru realizarea unor interese, dar fiecare om rămânând cu personalitatea sa, aşa se pot reuni mai multe neamuri într-un proiect comun, păstrând fiecare identitatea de neam.

Deasemeni, părintele Iustin a subliniat importanta păstrării credinţei creştine în Dumnezeu. „*Care este forţa unei naţiuni? **Forţa unei naţiuni este credinţa**. I-ai luat credinţa unui neam, ai luat morala unei naţiuni, ai indobitocit-o şi o poţi stăpâni ca pe animale.*

Ca să vedeţi ce s-a întâmplat şi ce se întâmplă în lumea aceasta a noastră europeană. Europa de Vest, care numai de câteva ori a fost lovită în adâncurile ei, i-au transformat catolicismul. Nu ştiu câţi au mai rămas. Restul protestanţi, mahomedani, hinduşi şi atei.

Dincoace în Răsărit, nu după mult timp - comunismul, ateismul, care vine tot din Occident, că doar Marx, Engels şi Lenin vin din Occident, au intrat în centrul creştinismului ortodox din Rusia, care atunci era o forţă puternică. Ei, tocmai acolo au căutat să intre şi să se ajungă la forţa aceasta a luptelor interne, ca până la urmă să sfârşească cu stăpânirea aceasta a masoneriei şi să dirijeze toată structura noastră de până astăzi, încât răul cel mai mare pe care-l suferim este neunitatea noastră şi lipsa de putere care se manifestă în toată structura ei,

Vedeţi, s-a pus religia în şcoală, dar este aşa de firava, încât este aproape că inexistenţa. Ceea ce a menţinut forţa aceasta la noi a fost tot familia şi rămâne tot familia cu educaţia şi formarea omului."

Putem accepta europenizarea pentru un proiect comun, dar nu putem renunţa la identitatea şi interesul nostru de Neam românesc. Ideal ar fi să ne descurcăm singuri, dar am fost aduşi în starea în care acest lucru este imposibil. Iar dacă ne uităm în istorie, de prea multe ori am fost ocupaţi de neamurile vecine! **Înţelepciunea de adaptare la istorie poate asigura continuitatea unui neam**. Dar nicidecum adaptarea până la ştergerea identităţii Neamului Românesc.

Părintele Iustin era realist şi în ceea ce private ajutorul economic de la Uniunea Europeană, pe care unii politicieni îl prezentau ca salvator pentru România. „*Azi, românul simplu nădăjduieşte în această Europă fals democratică. Vin aici creştini simpli, unii primari, şi îmi spun: Părinte, noi vrem să facem o intervenţie în Europa să ne dea pentru comună nişte fonduri europene. Eu le spun: Măi, băieţi. Încercaţi şi voi, dar nu vă angajaţi prea mult, pentru că Europa e doar cu forma de ajutorare, dar în rest este o formă goală, din care nu câştigi nimic. Ne apropiem de un sfârşit al Europei, în forma pe care o ştim noi de odată; ea tinde acum către un guvem unic, ce va stăpâni toată lumea, în mod autoritar, ce va conduce toată politica şi viaţa noastră economică. Dar aceasta va fi sfârşitul libertăţii noastre, pentru că această guvernare va fi fără Dumnezeu*."

Tocmai despre identificarea fiecărui Neam între celelalte neamuri este vorba. Noi nu avem ce aştepta de la alte neamuri. S-a văzut în toată istoria noastră. E necesar să ne identificăm faţă de celelalte neamuri şi să ne găsim soluţiile de dezvoltare economică şi politică, chiar în contextul european. Singuri, fară apartenenţa la un proiect ce cuprinde mai multe ţări, noi nu ne putem descurca.

Suntem prea mici şi prea săraci la acest moment. Ar trebui ca fiecare român să conştientizeze importanta sa individuală ca participant la dezvoltarea binelui comunitar românesc.

În orice proiect economic, politic, militar ar intra România, important este cum îşi negociază poziţia şi statutul în respectiva alianţă. Aici este vorba despre demnitalea şi onoarea unui Neam. Dar dacă aceste virtuţi nu mai sunt cultivate de peste 80 de ani în rândul românilor, cum să apară conducători care să ţină la demnitatea şi onoarea României?

Iisus Hristos le spunea conaţionalilor Săi israeliţi: „*Iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuţi."* lar tot El definea aproapele ca pe cel care vrea să-ţi facă bine, chiar dacă nu este din neamul tău.

Aşa trebuie să procedăm şi noi ca Neam: nu avem voie să iubim alte neamuri înainte de a ne iubi şi aprecia în primul rând neamul nostru. Şi trebuie să fim atenţi care neamuri ne sunt cu adevărat apropiate nouă şi intereselor noastre de Neam.

Despre identificarea ca neam de sine stătător într-un context geopolitic complicat vorbea părintele Iustin prin cuvintele:

„*Dragii mei, noi nu ne-am sprijinit niciodată nici pe puterile Americii, nici pe puterile Rusiei şi în nici o putere din lumea aceasta decât în acoperământul Maicii Domnului, cum am spus, şi sub oblăduirea puterilor cereşti... După experienţa pe care acest Neam a avut-o de milenii aici, noi am rămas întotdeauna pe calea de mijloc, a credinţei şi pe ea am mers fară sprijinul acesta omenesc, şi nu am avut străinii de partea noastră. Ne-au promis şi nu ne-au ajutat cu nimic. Dimpotrivă, au uneltit împotriva noastră cât s-a putut ca să ne distrugă din ce în ce mai mult, dar nu le-a fost cu putinţă. Pentru că o Europă strategică nu se poate lipsi de cuvântul sfânt al României. Aici s-au izbit toate forţele Răsăritului, de apărarea naturală a Carpaţilor răsăriteni, iar aici în '44 am fost martor ocular cum s-au măcinat toate puterile fiarei din Răsărit până ce a venit trădarea de la Yalta şi Malta. Ruşii nu intrau la noi în țară dacă nu era trădarea. Ca de obicei, în toate împrejurările, cuceririle mari n-au stat în forţa armelor, ci în forţa trădărilor, a vânzărilor. Eu am crezut dintotdeauna că în apărarea noastră vin mai puţin armele, decât orice alte posibilităţi. Noi avem arma Duhului Sfânt, avem sabia Duhului care ne ocârmuieşte, ne pune în lumină şi mărturisirea adevărului*."

Tot părintele Iustin explica poziţia Basarabici şi implicit a României în 2012, în contextul actual. „*Ce se întâmplă în Basarabia e un caz aparte. Ei sunt puşi acolo între ciocan şi nicovală, între Moscova şi Bruxelles. Ruşii nu au nici un interes să îi scape din mână pe basarabeni, ca nu cumva să se alieze cu Europa sau cu România. Toţi se tem, şi Europa şi Moscova, de o Românie unită.*

De aceea se tot introduc fel şi fel de diversiuni între români pentru a nu se putea coagula ceva trainic, special pentru a menţine şi accentua dezbinarea. Toţi au nevoie să fure bunurile şi pământurile României bogate. Şi unii şi alţii au interes să folosească ţara noastră pentru un eventual front aici între cele două puteri. Dar, bineînţeles, în afară de aceasta, basarabenii sunt şi oameni credincioşi, care au stat acolo în picioare, zi şi noapte, militând pentru drepturile lor. Au mai multă statornicie decât noi."

Pământul fertil, pădurile şi toate bunurile subterane (minereuri de aur, cupru. aluminiu, petrolul şi gazele naturale) nu sunt creaţia omului, ci ne-au fost lăsate nouă de Dumnezeu. Aceste bunuri ar trebui administrate de poporul român şi nicidecum de neamuri străine cu interese străine Neamului nostru.

Alte ţări europene au avut grijă să-şi protejeze aceste bunuri naturale. Dar în acele ţări acest protecţionism nu este catalogat ca naţionalism sau extremism, cum se întâmplă în România. Unele ţări europene consideră aderarea la Uniunea Europeană ca pe un interes propriu ce se pune în acord cu interesele celorlalte ţări.

Noi românii am fost educaţi că trebuie să acceptăm tot ce ni se oferă. Noi am fost atenţionaţi, de politicieni şi alte instituţii ale Statului român, că trebuie să tăcem şi să înghiţim orice mizerie. De prea multe ori ni s-a inoculat ideea falsă că abuzurile conducătorilor noştri sunt directive europene.

Dacă politicienii români nu sunt capabili să impună interesele Neamului Românesc în Europa, cum să credem că celelalte neamuri europene se vor bate pentru binele nostru?

Părintele Iustin se întreba: „*La noi cu cine să te aliezi? Nu există niciun interes nobil la aceşti oameni politici că să ridice piatra aceasta de pe mormântul Neamului nostru. O ţin ferecată şi cine să o ridice? Lor le merge bine acolo unde sunt, parlamentari, deputaţi, primari, au copii şi rude de îngrăşat. Din păcate, românul a fost omul cel mai laş, în toate vremurile. Celelalte popoare din jurul nostru au ştiut să se unească prin jertfa lor, în faţa tancurilor ruseşti. La noi nu se poate face treaba asta, pentru că fiecare se crede mai papă decât Papa. Interesele şi orgoliiie personale, aşa de tare întunecă mintea, că fiecare vede în felul lui propriu, niciodată ca celălalt de lângă el. Cum să se unească? Dacă se dă o dispoziție din Europa, apăi la noi în ţară se aplică cu şi mai mult zel.”*

Părintele Iustin descrie perfect atitudinea de dezbinare dintre români pe patimi caracteristice chiar românilor: egoismul (prea multă iubire de sine), patima de îmbogăţire şi lipsa de iubire față de aproapele. Acest tip de dezbinare dintre români nu poate ajuta România să se impună în faţa celorlalte ţări europene.

TESTAMENTUL PENTRU NEAM AL PĂRINTELUI IUSTIN PÂRVU

Iată cuvintele rostite de pe patul de moarte de părintele Iustin. Aceste cuvinte au fost postate pe siteul Apologeticum, care apărea cu binecuvântarea părintelui. În ziua de 31 mai 2013, cu două săptămâni înainte de trecerea în veșnicie, în urma unui Sfântu Maslu, a fost întrebat de ierarhul său:

- Pentru poporul român ce cuvânt lăsaţi, părinte?

Răspunsul părintelui Iustin a fost; „***Poporul român... pentru poporul român este un cuvânt greu de spus. Poporul român este un popor biruit, pizmuit şi forţat, împins, fără stăpân. Poporul e fără stăpân, asta e drama cea mare. Toată lumea aceasta e fericită, e bucuroasă, are de toate, dar nu are cine să-i încălzească inimile, să-l poată menţine într-o unitate, aşa.”***

Aceste ultime cuvinte exprimă realitatea care s-a conturat şi mai bine după moartea părintelui. Pe zi ce trece, vedem că poporul român nu are parte de un bun păstor. Conducători care să-l înţeleagă şi care să-l îndrume, cu frică de Dumnezeu.

Da, poporul român este biruit. Poporul român a fost biruit temporar de toate încercările prin care a trecut în ultima sută de ani. Dar poporul român a fost biruit mai cu seamă în anii de libertate. Prin distrugerea economiei şi industriei româneşti, fără a se pune nimic în loc, prin plecarea masivă a tineretului în afara țării, prin furturile masive făcute cu participarea întregii clase politice româneşti, prin manipulările excesive ale mass-media romaneşti s-a distrus nădejdea unui popor.

Dar cel mai grav lucru petrecut în România este falsificarea istoriei de către istoricii politruci. Tot ceea ce s-:a prezentat poporului român în ultimii 25 de ani este minciuna. Minciună este prezentarea „*epocii de aur*” a politicii româneşti din perioada interbelică. Clasa politică interbelică a fost la fel de iresponsabilă ca şi cea de acum. Clasa politică românească era la fel de coruptă.

Minciună este că românul a fost laș în faţa comunismului. În realitate, românul s-a luptat în munţi până la moarte, românul a rezistat la torturile din temniţele comuniste, românul a răbdat un regim comunist inuman. În anii comunismului românii au ridicat o ţară nouă.

În următorii 25 de ani România a fost falimentată. E nevoie acum de reinventarea României. În istorie au fost momente, pentru unele neamuri, mult mai dramatice decât prin ce trecem noi acum. Dar acele neamuri s-au salvat printr-o mobilizare a tuturor forţelor creatoare.

Se poate ca Neamul romanesc să învie. Românul se poate ridica din stadiul de sclav al sistemului corupt. Dar pentru aceasta **românii trebuie să ajungă la conştiinţa apartenenţei la un Neam demn. Credinţa în Dumnezeu şi dragostea de Neam pot salva România.**

CAP 3 - IEROSCHIMONAHUL Paisie Olaru (1897-1990)

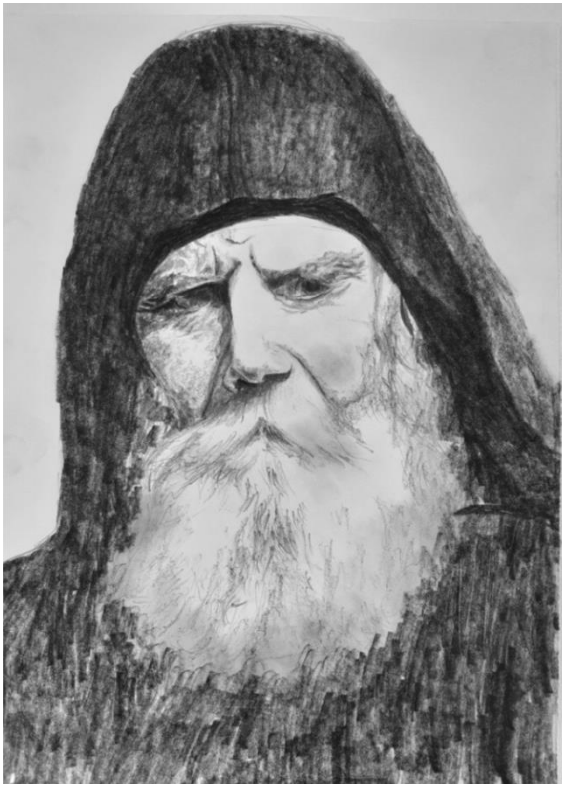

VIAŢA ŞI ACTIVITATEA – sursa - Arhimandrit Ioanichie Bălan, PĂRINTELE PAISIE DUHOVNICUL, ediţie electronică, APOLOGETICUM, 2005

Ieroschimonahul Paisie Olaru s-a născut la 20 iunie 1897, în satul Stroieşti, comuna Lunca - Botoşani, într-o familie cu cinci copii, fiind cel mai mic la părinţi. Tatăl său, Ioan, era pădurar, iar mama sa, Ecaterina, casnică. Din botez a primit numele de Petru. În anul 1921 a intrat în viaţa monahală la Schitul Cozancea din apropiere, luând la călugărie numele de Paisie. În anul 1943 a fost hirotonit diacon, iar în anul 1947, preot, fiind pentru puţin timp egumen la schitul de metanie. În toamna aceluiaşi an se retrage la Mănăstirea Sihăstria, devenind duhovnic al întregii obşti, până la sfârşitul vieţii sale.

Între anii 1972 - 1985 s-a nevoit ca sihastru la Schitul Sihla, iar în ultimii cinci ani a locuit în chilia sa de la Sihăstria, fiind bolnav, până s-a mutat la Domnul, lăsând moştenire ucenicilor săi pilda vieţii sale de adevărat monah şi Părinte duhovnicesc.

Blândul Ieroschimonah Paisie Olaru este unul dintre duhovnicii cei mai cunoscuţi şi apreciaţi din mănăstirile noastre. De aproape 40 de ani, acest cuvios Părinte vorbeşte fără odihnă cu Dumnezeu şi cu oamenii, se jertfeşte pe sine şi îşi pune în cumpănă sufletul său pentru mântuirea numeroşilor săi fii duhovniceşti, călugări şi mireni, pe care îi creşte cu atâta căldură şi dragoste.

A venit la mănăstire în anul 1921, după ce s-a întors de pe frontul din Ungaria. Când era în război s-a rugat lui Dumnezeu zicând: "*Doamne, dacă mă scapi cu viaţa de pe front, călugăr mă fac!*" şi l-a scăpat Dumnezeu cu viaţă. Statul le-a dat celor ce au luptat în război câte 5 hectare de teren. Părintele Paisie a împărţit pământul la ceilalţi patru fraţi mai mari decât el, căci au fost cinci fraţi, şi s-a dus la schitul Cozancea. Aici era viaţă de sine. La început a făcut trei ani ascultare la bucătărie, căci era foarte smerit, tăcut şi ascultător. Apoi a fost paraclisier multă vreme la biserică şi a avut duhovnic pe un Părinte blând şi iscusit, ieromonahul Calinic Susu care l-a deprins cu nevoinţa călugărească. La Cozancea, Părintele Paisie avea o chilie cu câteva încăperi. Călugării îl iubeau mult pentru că pe toţi cei bolnavi şi bătrâni îi slujea cu toată dragostea, îi cerceta la chilie, le ducea de mâncare, aducea preotul să-i împărtăşească, şi stătea lângă ei în ceasul morţii. Apoi îi însoţea până la cimitir şi le tămâia mormântul 40 de zile, după rânduială.

Crescut şi format în Schitul Cozancea - Botoşani, până în anul 1947, apoi în Mănăstirea Sihăstria, în preajma satelor şi în mijlocul naturii, Părintele Paisie a fost înzestrat de Dumnezeu cu un suflet profund sensibil şi deopotrivă deschis pentru linişte şi pentru oameni. Din tinereţe iubeşte natura, florile, izvoarele, câmpul înverzit şi cerul înstelat. Îi sunt dragi slujbele mănăstireşti, cântările de miezul nopţii, poezia şi singurătatea. Dar mai presus de toate îi sunt dragi oamenii, călugării nevoitori, ţăranii arşi de soare de la câmp, mamele cu mulţi copii, tinerii nevinovaţi, bătrânii împovăraţi de ani şi credincioşii iubitori de Hristos. Pe toţi îi primeşte cu dragoste, îi ascultă, îi mărturiseşte, îi binecuvântează, îi sfătuieşte şi se roagă lui Dumnezeu pentru ei. Căci Părintele Paisie este, deopotrivă, duhovnic iscusit, atât pentru călugări, cât şi pentru mireni. Cu iertarea, cu răbdarea şi blândeţea lui, a câştigat multe mii de suflete, jertfindu-se pe sine pentru alţii. Uneori bătrânul dădea şi acest sfat, cum ne învaţă însuşi Domnul nostru Iisus Hristos: "*Cel ce va răbda până la sfârşit, acela se va mântui".*

În nevoinţa călugărească, ieroschimonahul Paisie este tipul sihastrului consacrat, care nu poate renunţa la linişte, la viaţa retrasă de schit, la chilia lui modestă de lemn, aşezată în mijlocul naturii. Dar, viaţa de obşte din marile mănăstiri, cu călugări mulţi, cu program impus, cu zgomot şi griji de tot felul, îi este mai greu accesibilă.

Muncea şi se ostenea pe ascuns. Nimeni nu ştia cât şi cum se roagă sau posteşte, ce lucrează şi ce taină are. Era plin de smerenie, de blândeţe şi de dragoste. Plângea cu cel ce plânge şi se bucura cu cel ce se bucură. Nu ţinea la haine bune, la bani, la nimic şi fugea de cinste, de laudă, de multă vorbire, de clevetire şi de oameni mari.

Părintele Paisie nu vorbeşte aproape deloc despre iad. În schimb, despre rai şi fercirea drepţilor vorbeşte permanent ucenicilor săi, pentru că este un Părinte al dragostei şi nădejdii. De aceea şi salutul său obişnuit către fiii săi duhovniceşti este: "*Să ne întâlnim la uşa raiului*!".

Părintele Paisie, zăcând ultimii săi ani în pat, cu un picior rupt, fără vedere, din cauza unei duble cataracte la ochi, şi aproape surd, la vârsta lui de peste 90 de ani, ori de câte ori avea câte o tulburare sau durere sau mâhnire, el se ruga şi plângea, zicând în taină: "*Iar am supărat pe Dumnezeu!* " Apoi striga încet cu lacrimi: "*Iartă-mă, Doamne, că mult Te-am supărat! Măicuţa Domnului, nu mă lăsa, că nu mai am nici o putere! Încotro s-apuc şi unde să mă duc? Te aştept, Iisuse bun, te aştept aici, plângând în drum!...*

Ucenicul văzând durerea Părintelui, plângea şi el de mila lui. Dar bătrânul nu ştia că este în chilie. Apoi iar se însenina la faţă, se însemna de trei ori cu Sfânta Cruce, îşi ştergea lacrimile şi continua să se roage în taină cu rugăciunea minţii, clătinându-şi uşor capul între perne.

- *Ce să mai vedeţi acum? Osteneală şi durere! Nici nu văd, nici nu aud, nici nu pot merge!... Drum bun! să ne vedem la uşa Raiului!*

- *Dar de ce, Părinte, la uşa Raiului şi nu înăuntru?* întrebau cei de fată.

- *Dragii mei, până la uşă este tare greu*, răspundea bătrânul, şi începea să plângă ...

- *Dacă ajungem noi acolo, strigăm la Maica Domnului: "**Uşa milostivirii deschide-o nouă!**" şi Măicuţa Domnului, cu rugăciunile ei, ne va deschide uşa să intrăm în Rai, căci ea ne ajută tuturor la mântuire. De aceea, în fiecare, zi suntem datori să-i citim, dimineaţa, Acatistul Buneivestiri, şi, seara, Paraclisul, căci este tuturor mamă, acoperământ şi grabnică ajutătoare*...

După 40 de zile de la mutarea sa la ceruri, săvârșindu-i-se toată rânduiala cuvenită, unul dintre ucenicii săi apropiaţi se ruga noaptea singur în chilia Părintelui Paisie. De oboseală, a aţipit puţin în genunchi, şi l-a văzut pe bătrânul îmbrăcat cu rasa, cu schima şi epitrahil, stând la marginea patului său, cu crucea în mână, unde zăcuse în suferinţa şase ani de zile, şi plângând. Ucenicul întristat, i-a sărutat crucea şi mâna, şi l-a întrebat: "*De ce plângi, Părinte Paisie? Te doare ceva?".* Iar el i-a răspuns: "*Nu, dragii mei. Dar dacă voi nu plângeţi, plâng eu pentru voi, că tare este greu de ajuns la Rai. O, câtă nevoie şi câtă frică are sufletul atunci! Dacă nu plângi tu pentru tine aici, cine să te plângă după moarte?*

Că numai pe cel ce îl doare inima şi are conştiinţa curată, numai acela plânge. Vedeţi cum trece timpul?! Vai, vai, să nu vă treceţi timpul fără folos, că nu-l mai întâlniţi. Ce puteţi face astăzi, faceţi, şi nu amânaţi pe mâine, că nu ştim dacă mai ajungem până atunci. Că dacă poţi şi nu faci, ai mare păcat, şi de ochii Domnului nu poţi ascunde nimic.... Orice faci, se caută scopul cu care faci acel lucru. Doreşti să placi oamenilor sau lui Dumnezeu? Luaţi seama că tare este scump Raiul şi tare este greu de ajuns la Rai. Aveţi grijă de suflet, că mare răspundere are fiecare pentru el. Că nu anii ne ajută ci faptele, dragii mei".

Viaţa Părintelui Paisie în propriile sale cuvinte este aceasta.

Mă văd în satul meu natal, Stroieşti din comuna Lunca, judeţul Botoşani, şi în casa părinţilor mei, Ioan şi Ecaterina Olaru. Ţin minte că tatăl meu a fost pădurar la boieri toată viaţa lui, până la adânci bătrâneţe. Părinţii mei au avut cinci copii, patru băieţi şi o fată. Cel mai mic dintre ei am fost eu. Îmi aduc aminte că tata m-a dus la şcoala din sat pentru prima dată şi m-a prezentat profesorului meu de atunci, cu numele Șandru. La noi în sat nu se învăţau mai mult de trei clase primare.

În aceşti trei ani am fost premiantul clasei. La sfârşitul anului îmi cântau băieţii: "Ai ascultat, ai învăţat, coroană ai luat!". Pe atunci se dădeau ca premii cărţi cu vieţile sfinţilor. Sigur că mă mândream! Părinţii mei, Ioan şi Ecaterina, au trăit în pace şi mergeau la biserică regulat, mai ales la sărbători mari.

Ca sfaturi, mai mult ne învăţau cu viaţa lor, fiind oameni simpli. Dar nu i-am auzit niciodată să se certe sau să înjure. Tata ştia Paraclisul Maicii Domnului pe de rost, precum şi alte rugăciuni şi se ruga cu glas tare că auzeam şi noi.

Vieţile Sfinţilor m-au îndemnat la călugărie şi dragostea mea pentru Domnul! Am intrat în mănăstire după război, în anul 1921. Ca stareţ la Cozancea era ieromonahul Vladimir Bodescu. Tot în timpul lui am fost şi călugărit. Dar schitul îl cunoşteam încă din copilărie, că, deşi eram obraznic, biserica îmi era dragă. Călugăria mea a fost în anul 1922, vara, în iunie; dar a fost prea pripită, căci m-a călugărit pe caz de boală. Stareţul meu de atunci, Protosinghelul Vladimir Bodescu, m-a tuns cu mâinile lui, schimbându-mi numele din Petru în Paisie.

În Schitul Cozancea era viaţă de sine, iar eu eram rânduit cu toată treaba în ograda stăreţiei şi mă bucuram când puteam să iau parte la slujbe. Mai târziu am fost rânduit paraclisier la biserică. Însă am avut şi multe ispite la început, fiindcă mă socoteam că ştiu ceva şi că pot ceva. De multe ori mă mâniam: fiind prea încercat de Părintele stareţ şi uneori îmi zicea gândul să mă întorc în lume, că am cu ce trăi. Dar când mă duceam la duhovnic şi mă mărturiseam, îndată mă linişteam.

În anul 1925 am avut fericirea sa fac o vizită pe la mănăstirile din Munţii Neamţului, în care timp am ajuns şi la Schitul Sihla, unde am rămas mai multe zile. Atunci am întâlnit mulţi pustnici în apropierea Sihlei şi la Râpa lui Coroi. De atunci, mai ales, mi-a plăcut să trăiesc în singurătate şi să mă depărtez de lume. Acest gând m-a îndemnat să mă retrag la munţi. Am încercat să vin la Mănăstirea Sihăstria, dar stareţul de atunci, Ioanichie, nu m-a primit fără blagoslovenia starețului meu. Din această pricină am îndrăgit o poieniţă aproape de Schitul Cozancea, unde mă retrăgeam din când în când pentru rugăciune şi linişte. În anul 1930, schimbându-se stareţul meu, noul egumen mi-a dat voie să-mi fac o căsuţă cu trei chilii în acea poieniţă, unde mi-am făcut o mică grădină şi am plantat pomi roditori şi viţă de vie.

Acolo mă linişteam noaptea, dar ascultarea o aveam tot la mănăstire, la biserică. În acea căsuţă aveam şi un mic paraclis. Acolo am petrecut 18 ani, adică până în 1948, când am venit la Sihăstria.

În acest răstimp de aproape douăzeci de ani, nu am avut prea mari ispite de la diavoli, că nu prea îi supăram. Doar de la trup eram mai mult ispitit, că intrasem în război cu cei şapte ispititori, adică cele şapte păcate de moarte, pe care de multe ori le împlineam. Dar, prin rugăciune, prin smerenie şi răbdare, le biruiam cu darul lui Dumnezeu.

Gândul şi dragostea de linişte, de mai multă rugăciune, m-au îndemnat în anul 1933 să primesc marele şi îngerescul chip, adică schima mare, cu scopul de a-mi îndrepta viaţa şi ca un fel de pregătire duhovnicească pentru pustiile sihăstreşti, unde doream să mă retrag.

Până a nu fi preot şi duhovnic, pe mireni nu-i prea sfătuiam, decât numai pe cei mai apropiaţi îi îndemnam să se roage mai mult, să citească la psaltire, să facă metanii, să postească, să se împace unii cu alţii şi îi duceam la duhovnici în schit să se spovedească. Pe ucenici, însă, eram nevoit să-i învăţ, dar mai mult cu fapta decât cu cuvântul. Iar ei, când vedeau că mă scol la rugăciune, că postesc, că ţin tăcere şi mă port blând cu ei, se sileau să facă chiar mai mult decât mine.

Diacon am fost hirotonit în anul 1943, iar preot şi duhovnic în anul 1947, de episcopul Valerie Moglan, când, din nefericire, am fost numit şi egumen la Schitul Cozancea.

Am venit la Sihăstria în anul 1948. Ca stareţ era Părintele Cleopa. Aici era pe atunci adevărată viaţă de obşte. Am apucat părinţi care nu aveau în chilie nimic, afară de pat şi câteva cărţi de rugăciuni.

Am fost rânduit de Părintele Cleopa cu spovedania călugărilor şi mirenilor care veneau la mănăstire, iar când aveam timp mai lucram şi la grădină.

Ne-am dus la Slatina în toamna anului 1949, cu un sobor de 23 de călugări din Sihăstria, în frunte cu Părintele Cleopa.

Am apucat şi aici părinţi sporiţi în cele duhovniceşti. Am stat aproape un an şi la Schitul Rarău, care depindea de Mănăstirea Slatina.

În primăvara anului 1954 m-am întors din nou la sfânta noastră Sihăstrie. Aici viaţa duhovnicească era deosebită de cea de la Slatina. La Sihăstria era mai multă linişte, părinţii mai tăcuţi, mai smeriţi şi lume mai puţină. Numai cei mai evlavioşi ajungeau până aici, sau până la Sihla. Din anul 1954 până în prezent mi se pare cea mai rodnică perioadă din viaţa mea.

Duhovnicia este cea mai grea ascultare din viaţa de mănăstire. De duhovnic depinde mântuirea sau osânda fiecărui suflet care îi este încredinţat. De el depinde călugăria fraţilor de mănăstire, cu dezlegarea lui se împărtăşesc şi călugării şi mirenii şi tot cu dezlegarea şi pe garanţia lui se hirotonesc candidaţii la preoţie. Mare răspundere are un duhovnic şi de aceea el se mântuieşte mult mai greu decât un călugăr sau un mirean. Ca duhovnic al Mănăstirii Sihăstria am avut şi multe bucurii duhovniceşti, dar şi ispite şi uneori dezamăgiri.

SFATURI ŞI ÎNVĂŢĂTURI - aceeași sursă

1. Acum, noi bătrânii nu mai avem cuvinte de folos cum aveau părinţii noştri. Ne-a luat Dumnezeu darul şi puterea cuvântului, pentru că nici noi, nici cei ce ni-l cer nu-l împlinesc cu fapta. Spunem noi câte un cuvânt de sfătuire celor care vin până aici, dar când aud că trebuie să-l pună în practică, adică să se roage mai mult, să postească, să ierte pe aproapele lor, se întorc abătuţi acasă. Spun la unii de zece ori să lase beţia şi desfrânarea ca să nu-şi piardă sufletul, dar ei, deşi făgăduiesc, îl fac mai departe. Am însă şi suflete care ne întrec pe noi. Numai cât deschid eu gura, și ei încep a face cu fapta lucrul lui Dumnezeu.
2. Mirenilor le dau canon după cum se prezintă. Pentru cei cu copii mulţi, cel mai mare canon este să-şi crească copiii în frica lui Dumnezeu, şi să nu-i ucidă prin avort sau prin sminteală. Cei ce nu au copii sunt datori să facă milostenie, dacă au cu ce; iar dacă sunt săraci, să nu fure şi să meargă la biserică. Iar tinerilor le dau canon ca, mai înainte de căsătorie, să fie cuminţi şi cinstiţi; iar după cununie, le dau canon să nască copii câţi le va da Dumnezeu, să nu facă avorturi, nici să se păzească pentru a nu avea copil. Apoi, să-şi aibă un duhovnic bun, să se mărturisească des şi să păzească legile Bisericii, postul, înfrânarea şi cumpătarea.
3. Crucea căsătoriţilor este a-şi împlini toate datoriile legate de taina nunţii. Întâi să nască şi să crească copii în frica de Dumnezeu. Apoi, să fie uniţi într-un gând în toate greutăţile vieţii şi să-şi păzească patul neîntinat.

Dacă soţii ascultă de Hristos, de Biserică şi de păstorul lor sufletesc, pot împlini cu cinste datoriile lor creştineşti şi-şi duc cu uşurinţă crucea vieţii pe care şi-au ales-o. *„Iar dacă se îndepărtează de Biserică, de preot şi de sfânta rugăciune, îi împresoară ispitele şi greutăţile vieţii, cad în păcate de moarte, îşi avortează copiii, se îngreuiază de naşterea de fii şi nu se mai tem de poruncile Sfintei Evanghelii*". De aceia, mulţi căsătoriţi în zilele noastre se ceartă unii cu alţii, divorţează şi se lipsesc de bucuriile vieţii creştineşti.

4. Călugării sunt datori să-şi păzească făgăduinţa pe care au dat-o la călugărie, înaintea lui Hristos şi a Sfântului Altar. Adică, ascultarea necondiţionată, sărăcia de bună voie şi fecioria sau curăţenia. Pe lângă acestea să fie smeriţi, să se roage neîncetat pentru ei şi pentru toată lumea şi să aibă sfânta dragoste, de care atârnă toată faptă bună şi care le rabdă pe toate.

5. Ieromonahii şi preoţii, în general, sunt datori ca în toate zilele să fie pregătiţi pentru Sfânta Liturghie şi să se jertfească pentru dreapta credinţă în Hristos şi pentru mântuirea oamenilor, după putere şi după darul pe care l-au primit de sus. Ei sunt datori să mărturisească cu timp şi fără timp pe Hristos; dar trebuie mai întâi să predice cu faptele, adică cu viaţa lor şi apoi cu cuvântul. Adică, aşa cum vorbesc, aşa să şi trăiască, că cea mai puternică predică este cea cu fapta şi apoi cu cuvântul.

6. După cum se ştie, două sunt **cele mai grele patimi care stăpânesc astăzi în rândul mirenilor: beţia şi desfrânarea**. Acestea strică multe familii şi ucid nenumărate suflete omeneşti. Însă, dacă se căiesc de aceste păcate, dacă le mărturisesc la preoţi şi le părăsesc, se vindecă prin canon.

7. Lasă-te întotdeauna în voia lui Dumnezeu şi vei avea pace în sufletu tău. Fă ce ţi se porunceşte, nu lucra nimic fără binecuvântare, când nu ştii întreabă, iar când nu ai pe cine întreba, roagă-te şi Dumnezeu îţi va arăta calea cea bună.

8. "*Peştele de la cap se strică*"! spun bătrânii. Cea mai mare vină că a decăzut atât de mult viaţa duhovnicească în rândul credincioşilor o poartă păstorii de suflete. Dacă am fi noi mai buni s-ar schimba şi creştinii.

9. A slăbit râvna pentru rugăciune şi pentru orice faptă bună pentru că **a slăbit credinţa în toată lumea**. Astăzi, fiecare creştin şi călugăr mărturiseşte că nu se mai poate ruga în prezent, cum se ruga în trecut. Numai cu mare silă şi osteneală, unii călugări buni şi creştini îşi menţin rugăciunea curată de zi şi de noapte. Ceilalţi sunt mereu învăluiţi de griji, de oameni şi de neputinţe; iar când ne rugăm, mintea ne este plină de gânduri şi răspândire. Având în vedere cele trei atacuri prin care a trecut Mântuitorul pe muntele ispitirii, când L-a ispitit satana, întâi cu lăcomia, al doilea cu mândria şi al treilea cu necredinţa, biruirea oricărui atac este că

"*Domnului Dumnezeu să ne închinăm şi numai Lui să-i slujim*". Astăzi este mare ceartă între cele două surori ale lui Lazăr, Marta şi Maria, care "*şi-a ales partea cea bună*". În mănăstiri, ca peste tot **Marta asupreşte pe Maria şi n-o lasă să se roage mai mult iar Maria plânge nemângâiată**. Dacă vom pune întâi biserica, lauda lui Dumnezeu, rugăciunea, adică pe Maria şi apoi ascultarea, lucrul mâinilor, adică pe Marta, atunci toate mănăstirile şi bisericile noastre ar înflori şi diavolul ar fi izgonit dintre oameni. Iar sporirea duhovnicească a fiecăruia începe de la aceste cuvinte: "*Doamne dă să-mi văd păcatele mele şi să nu osândesc pe fratele meu*..."

10. **Sectele se înmulţesc** mai întâi din cauza preoţilor care nu au grijă pentru turma lui Hristos. Unde preoţii îşi fac datoria de păstori şi trăiesc precum învaţă pe oameni, acolo nu pătrund sectele. Mai mult decât cunoaşterea Sfintei Scripturi şi decât teologia şi predica este viaţa preotului. Aceasta este, şi trebuie să fie cea mai puternică predică a preotului de la ţară şi oraş. Călugării pot ajuta prin aceste două: prin lucrare şi rugăciune. Cu cât se va duce o viaţă mai înaltă prin mănăstiri, în rugăciune, în post, în smerenie şi iubire faţă de credincioşi, cu atât se va întări credinţa şi viaţa duhovnicească în rândul mirenilor. Să nu uităm cum se nevoiau părinţii noştri prin mănăstiri şi să le urmăm.

11. **Eu m-am folosit cel mai mult de Vieţile Sfinţilor**, de pilda vieţii lor. Dar de mare folos sunt şi învăţăturile Sfinţilor Părinţi şi mai ales Sfânta Scriptură. Toate sunt de folos la timpul lor.

12. Toate cărţile de rugăciuni sunt de folos, numai să le citim cu evlavie şi credinţa căci ne înalță la Dumnezeu. Prin rugăciunea "*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă*" , stăm de vorbă cu El. De mare putere şi folos este citirea psaltirii şi mai ales participarea la slujbele bisericii. Acele rugăciuni care ne hrănesc mai mult şi ne atrag sufletul să le facem, numai să nu ne lenevim, că mare război dă diavolul ca să nu ne rugăm. Rugăciunea cu simţire şi lacrimi ne uneşte cu Hristos, dulcele nostru Mântuitor.

13. Ca să împăcăm pe cei ce sunt certaţi, întâi să ne rugăm pentru ei. Apoi să-i îndemnăm să se spovedească la duhovnic şi să-i sfătuim cu cuvinte din Sfânta Evanghelie să se împace. Cei ce nu se împacă unii cu alţii, nu se pot împărtăşi.

14. Nu vă doresc aici pe pământ, nici slava, nici altceva din cele trecătoare, că toate acestea ne duc la pierzare. Dar, făcând voia Domnului, veţi avea şi aici folos îndestulat, şi dincolo de mormânt veţi avea fericirea cea veşnică.

15. **Să nu uitaţi de moarte**. Toţi aceia care au umblat după slava omenească şi s-au amăgit de grijile acestei lumi, la sfârşit au regretat amarnic, dar poate prea târziu. Să aveţi frica lui Dumnezeu şi să puneţi

zilnic început bun. Cei care aţi şchiopătat, îndreptaţi-vă; iar care nu aţi şchiopătat, stăpâniţi-vă cu darul Domnului, să nu căderi. Că nu-i aşa de uşor a trăi, dar este tare greu a muri. Toţi cei care mor uită de viaţa aceasta şi în ceasul morţii văd înaintea ochilor numai cele ce le-au făcut, bune sau rele.

16. Mânia nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu, spune Sfânta Scriptură. Când te mânii, nu eşti stăpânit de duhul lui Dumnezeu, ci eşti robit de duhul răzbunării, al mândriei şi al slavei deşarte, care te îndeamnă să nu te pocăieşti, să nu ierţi, să nu te smereşti.

17. Smerenia este cugetul inimii noastre care ne încredinţează că suntem mai păcătoşi decât toţi oamenii şi nevrednici de mila lui Dumnezeu. Când ne defăimăm pe noi înşine nu înseamnă că avem smerenie. Ci, atunci când altul ne ocărăşte şi ne defaimă, încă în public, iar noi răbdam şi zicem: "*Dumnezeu i-a poruncit fratelui să mă ocărască pentru păcatele mele*", aceasta este smerenia cea adevărată. Deci, să primim toate ca din mâna şi cu voia lui Dumnezeu. Când te ocărăşte cineva, Dumnezeu îi porunceşte să te ocărască. Când îţi ia cineva vreun lucru, Dumnezeu îi porunceşte să-l ia, ca să te facă călugăr. Când te mută de ici colo mai marele tău, Dumnezeu îţi schimbă locul, ca să-ţi schimbi şi năravul şi obiceiul. Asta ar fi smerenia cea adevărată. Iar mândria, dimpotrivă, este atunci când te încrezi în tine, în mintea şi puterile tale; când socoteşti că eşti mai priceput decât altul, mai bun decât altul, mai frumos decât altul, mai sporit în fapte bune şi mai plăcut lui Dumnezeu decât altul. Atunci eşti stăpânit de păcatul cel urât al mândriei, de care să ne ferească pe toţi Dumnezeu, Cel ce S-a smerit pentru mântuirea noastră. Să ne smerim, fraţilor, că cel mândru nu se poate mântui. Să plângem păcatele noastre aici ca să ne bucurăm dincolo în veci, că după plecarea noastră din trup, toţi ne vor uita. Să nu ne punem nădejdea în oameni, ci numai în Domnul. Că omul se schimbă. Azi îţi dă şi mâine îţi cere; azi te laudă şi mâine te ocărăşte. Ci, să ne punem nădejdea în mila lui Dumnezeu şi nu vom greşi niciodată.

18. Dacă am avea noi credinţa că Dumnezeu este permanent cu noi şi în noi, nu ne-am mai teme nici de moarte, nici de foamete, nici de boală, căci am fi încredinţaţi că suntem în braţele lui Dumnezeu, precum copiii în braţele mamelor lor. Noi însa n-am ajuns la măsura aceasta, că ne încredem în bani şi în plăceri mai mult decât în Dumnezeu!

19. **De mare ajutor pe calea mântuirii ne sunt smerita cugetare şi smerenia,** care spală păcatele. Apoi este trăirea noastră în dragoste creştinească. Căci spune Mântuitorul: "*Întru aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste între voi*" (Ioan 13,35). Atât călugării, cât şi mirenii, dacă au pace între ei, adică pacea inimii şi a conştiinţei, şi dacă au dragoste, se pot mântui...

20. Să cerem de la Dumnezeu, prin rugăciune, frica de Dumnezeu şi cugetare la moarte; că frica de Dumnezeu e începutul înţelepciunii, iar frica de moarte şi de judecată păzesc de păcate şi ne îndeamnă la pocăinţă. Acesta este, cred eu, cel mai bun sfat pentru mireni. Din frica de Dumnezeu se nasc şi cresc în noi credinţa, nădejdea şi dragostea; iar din temerea de moarte se nasc lacrimile şi căinţa pentru păcate.

21. Să socoteşti pe aproapele tău mai bun decât tine, să-i ceri sfat, în loc să-i dai tu, iar lipsurile lui să i le completeze dragostea ta. Fă aceasta şi te mântuieşti.

22. Să dăm slavă lui Dumnezeu că ne încearcă cu ispite, cu boli şi tot felul de necazuri, aici pe pământ, iar nu dincolo. Că dacă trăim necăliţi prin ispite, nu putem să ne mântuim. Precum este focul pentru aur, aşa sunt ispitele vieţii pentru noi. Ne întăresc, ne călesc, ne dau mai multă credinţă, ne smeresc şi ne învaţă să ne rugăm şi să cerem sfat. Cine este bun, mai bun să se facă şi cine a biruit ispita, să se roage. Fără ispite şi necazuri nu ne putem mântui. Dar să nu ne tulburăm, nici să slăbim în credinţă, că acum diavolul dă mai greu război asupra oamenilor ca altădată, că vede că are timp puţin. Să ne rugăm, să răbdăm şi să ne aducem aminte de cuvintele Domnului care ne-a făgăduit că va rămâne cu noi "*până la sfârşitul veacurilor*". Nici să ne deznădăjduim de viaţă în vremea necazurilor, că Dumnezeu nu ne lasă părăsiţi.

23. Conştiinţa este îngerul lui Dumnezeu care păzeşte pe om. Când ea te mustră, înseamnă că Dumnezeu te ceartă şi trebuie să te bucuri că nu te lasă uitării. Trebuie să avem pururea înaintea noastră păcatele noastre, ca să ne pălmuiască conştiinţa prin mustrare, să dobândim lacrimi la rugăciune şi să nu mai greşim.

24. Dacă fugi de copii, fugi de mântuire. Nici să nu rămâi la un singur copil, ca să nu-l pierzi şi pe acela. Mai sănătoşi sunt copiii mulţi în casă. Iar unde este numai unul sau doi, de obicei şi aceia sunt răi sau bolnăvicioşi. **După lepădarea de credinţă, cel mai mare păcat care se face în lume este uciderea de prunci.** Aceste două păcate atrag grabnica mânie şi pedeapsa lui Dumnezeu peste oameni.

25. Păcatul avortului şi al uciderii în general trebuie mărturisit la duhovnic cu părere de rău, părăsirea păcatului, milostenie după putere, canon de metanii în fiecare zi, post până seara miercurea şi vinerea, naştere şi botezare de copii în locul celor avortaţi şi oprire de la Sfintele Taine de la 7 ani în sus. Femeile se pot împărtăşi înainte de naşterea pruncului. Amândoi soţii se duc în iad, dacă nu se vor pocăi. Femeia trebuie să se opună uciderii copiilor, sau să se despartă de la început.

26. Cel mai greu păcat care stăpâneşte în lume astăzi este necredinţa în Dumnezeu, că de aici se nasc toate păcatele pe pământ. Că dacă omul nu crede şi nu se teme de Dumnezeu, nu mai are nici un sprijin, nici o

nădejde, nici o bucurie, nici un scop pe pământ şi cade în toate relele şi în prăpastia deznădejdii, de care să ne izbăvească Domnul.

27 **Duhovnicia este tare grea, mai ales în zilele noastre**! Păcate multe, credinţă puţină, rugăciune din fugă, vremuri de pe urmă... Numai mila lui Dumnezeu ne poate mântui! Iar calităţile unui duhovnic bun sunt acestea: să fie mai întâi om de rugăciune, să iubească biserica şi pe toţi oamenii, să fie smerit şi blând cu cei smeriţi care se căiesc de păcatele lor şi aspru cu cei leneşi care nu merg la biserică şi nu părăsesc păcatele; să nu fie iubitor de bani şi de lucruri pământeşti, nici să fie iubitor de laudă şi cinste. Iar cununa tuturor, să fie gata la nevoie a-şi pune şi viaţa şi sufletul pentru biserica lui Hristos şi pentru fiii săi sufleteşti.

28 Râvna unora pentru deasa Împărtăşanie este semnul slăbirii credinţei şi al mândriei, iar nu semnul sporirii duhovniceşti. Îndreptarea şi sporirea noastră pe calea mântuirii începe cu deasa spovedanie şi se continuă prin post şi rugăciune cu lacrimi, prin părăsirea păcatelor, milostenie, împăcarea cu toţi şi smerenie. Numai după ce facem toate acestea ne putem împărtăşi mai des, aşa cum arată Sfintele Canoane şi tradiţia Bisericii. Altfel cum să primeşti pe Domnul cerului şi al pământului în casă când sufletul tău este necurat.

29 Fiecare cum îl îndeamnă cugetul, duhul şi duhovnicul, aşa să se roage, cu gura, prin cuvânt, cu mintea sau cu inima, numai să nu piardă mântuirea. Acea rugăciune este mai de folos care izvorăşte lacrimi de umilinţă, care ne ajută să părăsim păcatele şi să creştem în dragoste, în smerenie şi în credinţă. Fiecare să seroage cu rugăciunea care îl ajută să sporească mai mult în fapte bune şi pocăinţă.

30 Orice creştin, fie călugăr, fie mirean, trebuie să aibă un program de rugăciune, pe care suntem datori s-o facem, până ce ne obişnuim cu ea. După ce ne obişnuim cu rugăciunea după program, şi fără să vrem o facem, că obiceiul - bun sau rău - este a doua natură. Dacă am merge mai des pe la spitale, prin casele de suferinţă, pe la cei săraci şi dacă am cugeta noi la ceasul morţii şi al judecăţii care ne aşteaptă, atunci ne-am ruga mai mult şi am avea desigur şi lacrimi fierbinţi la rugăciunea noastră. Rugăciunea puţină, făcută mecanic, din silă sau de ochii altora, este bună, dar nu aduce mult folos, până se atinge Duhul lui Dumnezeu de inimile noastre.

31. Dar să nu uităm că cititul psalmilor este trupul rugăciunii, iar înţelesul adânc al psalmilor este sufletul rugăciunii. Trupul fără suflet este mort. Adică citirea psalmilor fără cugetare şi atenţie aduce puţin folos. Unii se tem de psalmi pentru că cine se roagă cu psalmii îi arde pe diavoli ca şi cu o sabie de foc. Mare putere are Psaltirea asupra duhurilor rele. Cu aceasta părinţii de demult făceau minuni şi alungau duhurile rele din oameni. Iar dacă unii nu citesc Psaltirea pentru că se tem de ispite,

aceştia sunt creştini fricoşi, care vor să iasă la luptă cu diavolii fără arme. Or, dacă nu avem arme bune la noi, îndată diavolul ne dezarmează şi ne ia prizoneri, adică ne face robi ai păcatelor spre osândă. Psaltirea unită cu postul şi smerenia sunt cele mai puternice arme împotriva diavolilor. Cu aceasta sfinţii izgoneau diavolii din lume şi coborau pe îngeri pe pământ. Că cine citeşte Psalmi imită pe îngeri şi cântă împreună cu ei.

32. Primul folos al rugăciunii este pacea sufletului şi mulţumirea duhovnicească. Oriunde eşti, eşti liniştit; orice faci, eşti mulţumit, ştiind că toate sunt rânduite de la Domnul. Când este cineva în pace, vorbeşte blând, înţelept şi liniştit, iar când nu are pace în suflet, este tulburat, cu chipul agitat şi vorbeşte fără cugetare şi cu păcat. Mare dar este pacea şi mulţumirea sufletească! Să le cerem permanent de la Dumnezeu în rugăciunile noastre.

33 Semnul sporirii duhovniceşti sunt lacrimile la rugăciune, cugetul că eşti cel mai păcătos, o mare bucurie în inimă şi multă iubire şi milă faţă de toată zidirea. Respingerea gândurilor pătimaşe înainte de a intra în imaginaţia minţii şi păzirea ochilor de la privirea cu patimă sunt cele dintâi arme împotriva acestei patimi a desfrânării. Să privim femeile bătrâne ca pe nişte mame ale noastre, iar pe cele tinere, ca pe surorile şi fiicele noastre. Apoi să nu judecăm pe aproapele şi să ne înfrânăm de la mâncăruri alese şi de la vin care aprind firea. Peste toate acestea să ne rugăm mai mult, ca să ne acopere Dumnezeu cu darul Duhului Sfânt, că, fără ajutorul de sus, nimeni nu poate birui.

34. Dacă copiii de la vârsta de 16 ani nu mai ascultă şi trăiesc în păcate, direct vinovaţi sunt părinţii copiilor, care nu le-au dat de mici o educaţie creştinească şi i-au lăsat în voia lor. Părinţii unor asemenea copii vor da seama de sufletele lor, că nu le-au insuflat de mici credinţa şi frica de Dumnezeu. Iată, acum culeg ce au semănat! Dar, să se roage pentru ei, să-i ducă la un preot bun la spovedanie, să-i căsătorească, să-i deprindă din nou cu biserica, cu munca, cu cinstea şi este speranţă de iertare şi îndreptare.

35. O mamă credincioasă care are bărbat şi copii, oricât ar suferi de la soţul ei, trebuie să rabde pentru mila copiilor. Apoi este legată de bărbat prin taina cununiei şi trebuie să asculte pe Sfântul Pavel, care zice că "*femeia credincioasă mântuieşte pe bărbatul necredincios* " prin rugăciune, post şi răbdare. Aşa, cu ajutorul lui Dumnezeu, să ducă până la capăt crucea căsătoriei.

36. De multe ori chiar conflictele şi dezbinarea dintre soţi au depărtat pe copii de ei, de casă, de Dumnezeu şi au ajuns să cadă în tot felul de păcate. Mama văduvă, părăsită de copii, îi poate întoarce cu dragoste şi ascultare spre ea şi spre Dumnezeu, numai cu rugăciunea, cu lacrimile şi răbdarea ei. Nu este altă cale. Să se roage pentru ei, să meargă pe la

biserici, să ceară sfatul preotului ei, să îndemne copiii la spovedanie, să le dea vorbe şi cărţi bune şi, încet, îi întoarce Dumnezeu pe calea cea bună.

37. Amândouă căile, căsătoria şi călugăria, sunt binecuvântate, dar depinde de voinţa lor. Mai întâi trebuie să cunoască bine ispitele, greutăţile şi obligaţiile ambelor căi de viaţă, că fiecare drum are crucea lui, încercările şi bucuriile lui. Apoi să se roage mult înainte de a se hotărâ, să postească și să se roage 40 de zile, să se mărturisească la duhovnicul lor şi să ceară sfaturi de la cei mai iscusiţi duhovnici. Apoi Dumnezeu le va descoperi, prin conştiinţă şi duhovnic, pe ce cale să apuce. Dacă iubesc liniştea, tăcerea şi rugăciunea, calea cea mai bună este călugăria. Iar dacă iubesc viaţa de familie mai mult, adică copiii, lucrul mâinilor şi toate grijile acestei vieţi, să se căsătorească. Amândouă căile duc la mântuire, dacă sunt respectate datoriile creştineşti obligatorii. "*La călugărie şi la căsătorie să nu sileşti pe nimeni!"*

38. Când darul lui Dumnezeu se apropie de inima omului, atunci toate i se par uşoare; iar când se depărtează harul, atunci toate i se par grele. Atunci suferă, strigă şi plânge, cum face şi copilul părăsit de mama lui. Uneori mă întreb, oare suferinţa mea şi a fiecărui om nu este cumva o arvună a vieţii veşnice? Că suferinţa ne smereşte şi ne învaţă a striga la ajutorul lui Dumnezeu. **Când suntem la o răscruce în viaţă, să facem două lucruri: să ne rugăm şi să întrebăm**. Eu mai degrabă mă rătăcesc în oraşe decât în pădure! Că zice Mântuitorul: "*Nu tot cel ce-mi zice: "Doamne, Doamne*" , va intra întru împărăţia lui Dumnezeu". Mai mult să faci cu fapta, decât să vorbeşti cu cuvântul. Că lumea este plină de vorbe, dar puţini sunt care pun poruncile Evangheliei în practică. Prind foarte bine şi cuvântul duhovnicesc, sfatul, mustrarea, îndemnul, predica, cărţile. Dar de la cuvinte trebuie să trecem şi la fapte, că "*după faptele tale te voi judeca*" zice Domnul.

39. Sunt mulţi oameni tulburaţi astăzi şi nu-i uşor să-i linişteşti. Aici este înţelepciunea duhovnicului, a păstorului de suflete. Sunt unii care au ceva înţelepciune în mintea lor, dar se mândresc în inima lor. Alţii nu au nimic în cap, dar cred că au ceva şi se mândresc degeaba. Cei mai mulţi sunt bolnavi sufleteşte din cauza mândriei. Şi ca să-i vindeci şi să-i scoţi dintr-ale lor, de multe ori te osteneşti degeaba.

40. După evenimentele grele din decembrie 1989, auzind bătrânul, a zis: *„Aceasta este un semn mare că s-a luat pacea de pe pământ. Căci s-a zdrobit capul şarpelui, dar veninul lui a rămas şi s-a răspândit în toată lumea prin coada lui”.* Câteodată plângea și spunea "*Vin timpuri foarte grele de încercare şi suferinţă şi mulţi vor cădea, fiind biruiţi de ispitele veacului celui de pe urmă!".*

41. Drept canon de obşte, bătrânul obişnuia să dea fiilor săi duhovniceşti să repete zilnic, în casă, pe cale şi la lucru, de 10-20 de ori

Tatăl nostru, de 7 ori zilnic să rostească Psalmul 50, de 3 ori Crezul; de 100 de ori "*Doamne Iisuse*..." şi de 100 de ori "*Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul*". În 24 de ore le rânduia să citească, mai ales seara şi noaptea, un acatist şi Paraclisul Maicii Domnului şi, celor mai râvnitori sau fără servici, câte două-trei catisme din Psaltire. Apoi să facă 30-50 sau 100 de metanii şi, regulat, să citească un capitol din Sfânta Scriptură, viaţa pe scurt a sfântului zilei, câteva pagini din învăţăturile Sfinţilor Părinţi şi alte cărţi sfinte.

42. Celor care aveau păcate grele şi erau robiţi de patimi vechi, le rânduia bătrânul să postească obligatoriu toate posturile şi zilele rânduite de Biserică, să nu mănânce un timp carne şi ulei şi să nu bea vin. Apoi o zi sau două pe săptămână, de obicei miercurea şi vinerea, le rânduia post negru până la orele 3 după masă, până seara sau chiar până a doua zi şi să citească psaltirea la miezul nopţii. Iar celor care săvârşeau avorturi, le rânduia să nască alţi copii în locul celor ucişi, sau să boteze şi să îmbrace copii săraci după numărul avorturilor, sau să înfieze copii fără părinţi.

43. De câte ori cazi, scoală; mărturiseşte-ţi păcatele, căieşte-te, fă-ţi canonul, întreabă şi du-ţi crucea mai departe cu ochii la Hristos, până ajungi sus, la Golgota. Noi cu faptele noastre nu putem zice că ne mântuim, fără mila lui Dumnezeu, fără duhovnic şi fără rugăciunile Bisericii. Dar să ne găsească ceasul morţii în luptă. Numai mila Bunului Dumnezeu şi a Maicii Domnului să ne ajute să ajungem şi noi la uşa Raiului, şi acolo să strigăm tare: "*Deschide-ne, Doamne, uşa milostivirii Tale*!"

44. **Câteva îndemnuri scurte**

- Să nu faci tot ce poţi; să nu crezi tot ce auzi, şi să nu spui tot ce ştii!
- *"Orice faci, să vezi cu ce scop faci şi dacă este bun scopul. Iar dacă faci ceva pentru lauda lumii, nu are nici o valoare!"*
- Ocara să-ţi fie ca lauda.
- Când ne rugăm, trebuie repetat mereu: "Iartă-mi mie, Doamne, cum iert şi eu".
- Minciuna este de trei feluri : simţită, auzită şi bănuită.
- Răbdarea este de două feluri: dobitocească şi cu dragoste. Adică răbdare firească şi răbdare duhovnicească.
- Nu spune nimănui că eşti bolnav sau te doare ceva. Ci roagă-te în taină Domnului şi Măicuţei Domnului şi du-te şi fă ascultare unde eşti trimis şi îndată te vindeci de boală.
- Să fiţi sinceri la spovedanie, să nu vă îndoiţi niciodată de duhovnic, căci nu el, ci Dumnezeu vorbeşte şi lucrează prin el.
- Dacă ne lăsăm în voia lui Dumnezeu, să fim siguri că nu ne va lăsa. Dar să primim toate cu dragoste şi bucurie, boală, ocară, ispite, ori de unde ar veni. Să nu învinuim pe nimeni, ci să ne învinuim numai pe noi.

CAP 4 - ARHIMANDRITUL Teofil Părăian (1929-2009)

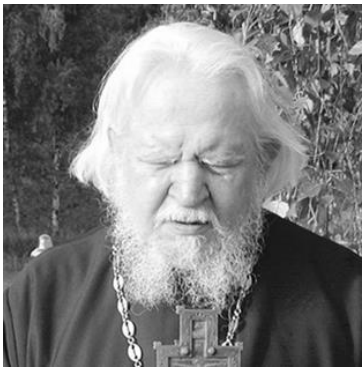

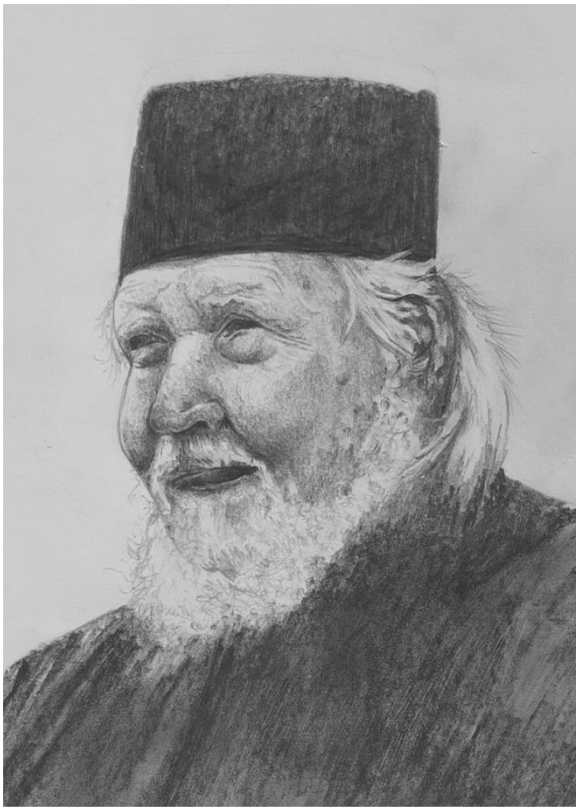

VIAŢA ŞI ACTIVITATEA – Părintele Teofil Părăian a fost şi rămâne un reper luminos şi sigur, o persoană care a întrupat concret bucuria şi certitudinea credinţei, un propovăduitor al credinţei lucrătoare prin iubire.

A fost un ziditor de suflete şi a renăscut pe mulţi la viaţa duhovnicească în Hristos şi în Biserică prin predicile, conferinţele sau îndrumările sfinţiei sale. Nevăzător, dar luminat, om al rugăciunii, Părintele Teofil şi-a întemeiat viaţa pe credinţă şi cultură.

Părintele Teofil s-a născut la 3 martie 1929 într-o familie de plugari din satul Topârcea, din apropierea Sibiului, primind la botez numele de Ioan şi fiind primul dintre cei patru fraţi. S-a născut fără vedere, motiv pentru care urmează cursurile unei şcoli primare pentru nevăzători la Cluj-Napoca, între anii 1935-1940.

Îşi continuă cursurile la o şcoală de nevăzători la Timişoara, între anii 1942-1943, iar până în 1948 urmează tot la Timişoara cursurile liceului teoretic C.D. Loga pentru văzători. În această perioadă îl cunoaşte pe Părintele Arsenie Boca de la care deprinde rugăciunea minţii: „*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul*”, rugăciune pe care continuă să o exerseze încă înainte de a intra în monahism. A învăţat să citească cu mâinile, deprinzând în acest fel multe cunostiinte şi 3 limbi străine – franceza, germana şi engleza.

Preocuparea pentru viaţa religioasă şi pentru aprofundarea cunoştinţelor teologice îl determină să urmeze cursurile Facultăţii de Teologie din Sibiu, între anii 1948-1952, iar la 1 aprilie 1953 ia hotărârea de a intra în obştea Mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus. După patru luni este călugărit în ziua praznicului Adormirii Maicii Domnului şi primeşte numele de Teofil, cuvânt provenit din limba greacă ce se traduce cu „**iubitor de Dumnezeu**”. La şapte ani de la călugărie, tot de praznicul Adormirii Maicii Domnului, Părintele Teofil este hirotonit diacon de către Mitropolitul Nicolae Colan, iar la 13 mai 1983, după 23 de ani de diaconie este hirotonit preot de către Mitropolitul Antonie Plămădeală. Tot atunci primeşte şi hirotesirea întru duhovnic. În anul 1986 părintele Teofil este hirotesit protosinghel, iar în anul 1988 arhimandrit.

S-a impus ca reprezentant de excepţie al monahismului prin intermediul unei neobosite activităţi cultural-teologice concretizate prin susţinerea de conferinţe religioase în peste 80 de oraşe ale ţării, lucrări scrise (38 de cărţi) şi intervenţii media.

Din 2003 Pr. Stareț Iustin Miron organizează tabere cu tinerii împreună cu Pr Teofil, la început la Schitul Poșaga iar apoi la Mănăstirea Oașa, jud. Alba. Din 2009, după adormirea Pr. Teofil nu mai spera să vină tineri în tabere, dar numărul lor se dublează şi triplează de la an la an. Tot pentru părintele Teofil veneau şi tot părintele îi aducea, numai că părintele Teofil era mult mai prezent şi mai lucrător acuma, din cer, decât atunci când era pe pământ. După aceea, s-au înmulţit taberele la Mănăstirea Oașa și Schitul Găbud, jud Alba, până la vreo cinci mii de tineri români pe an care vin de pe tot globul.

Părintele Teofil a fost şi este mereu aproape de tineri, încurajând intens activitatea A.S.C.O.R. – ului din ţară, fiind totodată un neobosit povăţuitor al pelerinilor la Mănăstirea Sâmbăta şi pe drept cuvânt “**un om al bucuriei**”. S-a mutat la ceruri în ziua de 29 octombrie 2009 şi a fost înmormântat în cimitirul Manăstirii Brancoveanu, Sâmbăta de Sus.

SFATURI ȘI ÎNDEMNURI – sursa - Ioan Gânscă, *Părintele Teofil Părăian - Veniți de luați bucurie*, Ed Teognost

DESPRE IUBIRE, BUCURIE, FERICIRE

- „*Pace celor ce vin, bucurie celor ce rămân, binecuvântare celor ce pleacă*".
- Să nu uităm niciodată de om, mai ales de omul de lângă noi, pentru că el este pus anume ca prin el să ne înmulţim iubirea. Când ajutăm pe un om, îl ducem în faţa Domnului Hristos prin ceea ce facem noi pentru el.
- Cine se supune cu mintea Mântuitorului nostru Iisus Hristos acela-i totdeauna biruitor. Nu se poate să nu vadă minuni în viaţa lui când se supune cu mintea.
- Am şi eu un cuvânt care zic că e bine să-l ţină minte şi alţii: întâi e datoria şi apoi vine bucuria. Deci întâi ne facem datoria şi după datorie vine bucuria! Să nu aşteptăm să facă Dumnezeu ceea ce trebuie să facem noi. Deci să ne facem datoria pentru mântuire.
- Nu putem noi cuprinde în sufletele noastre câtă bucurie vrea Dumnezeu să ne dea.
- **Bucuria creştină este mai presus de bucuria firească**. Nu se poate să fii un creştin bun şi să nu ai parte de bucurie.
- Bucuria succesului poate să fie o împlinire, dar o împlinire adevărată trebuie să vină din ceva mai presus de noi.
- În Pateric se spune că un părinte „*din multă bunătate nu mai ştia ce e răutatea*". Noi ce facem? Din multă răutate nu mai putem presupune bunătatea! Ce faci, te face!
- Noi trebuie să fim totdeauna buni. Cine e şi rău, nu se aseamănă cu Domnul Hristos, pentru că El este totdeauna bun.
- Să fim buni, să fim înţelegători, să fim milostivi, să fim iertători. Şi cu asta n-am făcut totul! Mai trebuie să facem ceva: Să fim în slujba oamenilor, în slujba altora. Adică să facem ce putem pentru omul de lângă noi.
- Iubirea, ca poruncă, este cea mai înaltă dintre porunci, şi ca virtute, este cea mai înaltă dintre virtuţi. Dacă nu este iubire, omul nu se poate asemăna cu Dumnezeu, Care este iubire.
- **Dacă iubeşti pe cineva, îl primeşti cu defecte cu tot, şi dacă nu-l iubeşti, nici calităţile lui nu contează pentru tine**.
- Când iubeşti pe cineva îl şi cinsteşti şi dacă nu-l şi cinsteşti, sigur nu-l iubeşti. Aşa că, porunca cinstirii e legată de porunca iubirii.
- Putem să ne silim să iubim pe Dumnezeu şi pe oameni cât putem noi mai mult şi atunci suntem pe calea cea bună. Este important de ştiut că un om cu iubire este întotdeauna şi cuviincios şi politicos.

- Credinţa în Dumnezeu este izvor de fericire. Dacă mergi pe calea fericirii, chiar şi în condiţii de nefericire, poţi să fii fericit.
- **Dacă nu ne minunăm de Dumnezeu înseamnă că încă nu ne-am întâlnit cu Dumnezeu**. Goethe spunea: „*Aşa cum este cineva aşa este şi Dumnezeul lui. De aceea Dumnezeu de-atâtea ori este de batjocură în această lume*".
- Să ne întărim în bine, ca să putem fi lucrători de bucurie pentru alţii, să putem fi odihnitori. Să fim oameni odihnitori, oameni care aduc în jurul lor bucurie, care aduc mulţumire în jurul lor, care aduc linişte, care aduc împlinire.
- Cred într-o prietenie adevărată şi sfântă şi curată şi o recomand din toate puterile mele. Prietenii trebuie să ajungă, în veşnicie, în acelaşi loc, că-s cam la fel. Cei care-s buni, la bine, cei care-s răi, la rău. Când prieteniile se realizează prin Hristos, rămân în veşnicie. Legătura între un frate şi o soră poate fi luată drept măsură pentru legătură între un prieten şi o prietenă.
- Raiul nu e un loc, un spaţiu anume. Unde e omul care îl poartă în sufletul său pe Dumnezeu, acolo e cerul, acolo e bucuria, acolo e pacea, acolo e binecuvântarea, acolo e iertarea păcatelor, acolo sunt darurile Învierii.
- Eu le spun de multe ori credincioşilor care vin la mine aşa: „***Două lucruri sunt importante în viaţă: sănătatea şi înţelegerea.*** *Sănătatea ne-o dă Dumnezeu şi înţelegerea ne-o facem singuri*". Adică, ne ajută şi Dumnezeu să ne facem înţelegerea, dar trebuie să ne silim să ne facem partea noastră.

DESPRE BISERICĂ, CREDINŢĂ ŞI RUGĂCIUNE

- Credinţa e cum e cultura: te ţii de ea, o ai; nu te ţii de ea, o pierzi şi pe cea pe care o ai. Credinţa înseamnă convingere.
- Asta înseamnă să ai credinţă, să faci ceva ce n-ai face pentru lumea asta întreagă, dar pentru Dumnezeu faci. Şi dacă nu faci, să ştii că eşti în lipsă cu credinţa. Dar dacă ai credinţă biruieşti şi-l ajuţi şi pe altul să biruiască.
- Credinţa în Dumnezeu rezolvă toate, dar nu le rezolvă în sensul că schimbă situaţiile, ci schimbă poziţiile.
- Măsura credinţei este măsura vieţii. Deci atâta credinţă avem, câtă manifestăm în viaţă. Dacă nu manifestăm în viaţă credinţa noastră, nu avem credinţă, chiar dacă mărturisim că avem.
- Credem şi pe măsura credinţei cunoaştem, şi pe măsura cunoştinţei iubim pe Dumnezeu, şi pe măsura iubirii ajungem să fim fericiţi. Cine crede în Dumnezeu Îi slujeşte lui Dumnezeu. şi cine-l slujeşte lui Dumnezeu Îl cunoaşte pe Dumnezeu, şi cine cunoaşte pe

Dumnezeu, iubeşte pe Dumnezeu pe măsura cunoştinţei, şi are viaţă veşnică, iar viaţa este fericire.

- Omul din vremea noastră aderă cu greu la religie; iar în cazul că aderă la religie, trăieşte în ea şi prin ea „*numai parţial*", nu se predă pe sine total lui Hristos.
- Să ştiţi că eu cred din toate puterile mele că o să mă duc în rai. Nu pentru că fac nişte fapte bune sau lucruri extraordinare. Nu. Ci pentru că eu ştiu cum e Dumnezeu. Şi dacă El e Tatăl nostru, păi nu se poate să te respingă Dumnezeu dacă vrei să fi cu El, dacă e Tată. Nu se poate! Eu am conştiinţa asta şi de-aceea nici nu mi-e frică. Sunt sigur că o să cad direct în braţele lui Dumnezeu.
- Eu cred că un duhovnic adevărat trebuie să fie neapărat şi văzător cu duhul. Dacă nu e şi văzător cu duhul, e improvizat şi e întrebuinţat ca un fel de funcţionar în chestiunea duhovniciei. Eu personal, de exemplu, nu sunt văzător cu duhul şi nici nu mă consider că sunt un duhovnic bun, tocmai de aceea că nu sunt văzător cu duhul. Adică eu mă bazez pe ceea ce spune omul, nu pe ceea ce ştiu eu despre el. Şi-ar trebui să ştiu eu despre el înainte de a-mi spune el. Aşa ar trebui să fie orice duhovnic, dar nu ştiu care-i duhovnicul acela care e la măsura aceasta.
- E bine să avem duhovnic, pentru că e bine să ne verificăm cu o conştiinţă străină și superioară conştiinţei noastre. Avem nevoie de un om străvăzător, un om care poate să-şi dea seama de nişte situaţii pe care noi înşine, părtinitori fiind, nu le putem sesiza şi nu le putem rezolva. Şi atunci e nevoie de cineva între noi şi Dumnezeu, un om al lui Dumnezeu, care să ne descopere voia Lui
- Ziceam că dacă s-ar putea face un om din doi, mie mi-ar conveni foarte mult un om cu mintea Părintelui Arsenie Boca şi cu inima Părintelui Serafim Popescu.
- M-aş bucura mult să reţinem lucrul acesta, că Sfânta Biserică, privită ca locaş de închinare a lui Dumnezeu în care se fac sfintele slujbe şi mai ales Sfânta Liturghie, este cerul cel de pe pământ. Nu are ce căuta cineva în cer dacă nu merge în Sfânta Biserică.
- De ce în închisori sunt mai mulţi bărbaţi decât femei? - pentru că la biserică sunt mai multe femei decât bărbaţi.
- Să ştiţi că eu pe aceia care nu merg la biserică nici nu-i socotesc oameni credincioşi. La păgâni îi număr!
- Doi tineri căsătoriți au zis "*Nu suntem noi aşa de bătrâni ca să mergem la biserică!*" Şi Părintele a exclamat: "*Doamne, înmulţeşte bătrânii*!".
- Să ştiţi că noi greşim de multe ori crezând că mântuirea e la moarte. Nu-i adevărat. Mântuirea e în viaţă. Omul ştie. Aşa cum ştii dacă eşti sănătos sau bolnav, tot aşa ştii dacă eşti mântuit sau nu eşti mântuit.

- Eu nu stau de vorbă la spovedit cu cineva care nu merge la biserică. Nu am ce vorbi. Ce să-i spun? Să mergi la biserică înseamnă să mergi în cerul cel de pe pământ, înseamnă să-i închipuieşti pe Heruvimi, să aduci întreit sfântă cântare lui Dumnezeu, să cânţi împreună cu îngerii „*Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot*", să aduci laudă lui Dumnezeu, să cinsteşti pe Maica Domnului, să cinsteşti pe sfinţi, înseamnă să asculţi cuvântul lui Dumnezeu, cuvântul Domnului Iisus Hristos care e mai veşnic decât cerul şi pământul, înseamnă să primeşti binecuvântări de la sfintele slujbe prin mijlocire preoţească de la Însuşi Domnul Hristos.
- Orice credincios trebuie să ştie că el nu este simplu spectator la o slujbă dumnezeiască. În Biserica noastră nu slujesc numai preoţii și cântăreţii bisericeşti, ci slujesc toţi credincioşii care iau parte la sfintele slujbe.
- Cine nu face milostenie pentru că nu vrea s-o facă, acela nu se poate mântui. Este bine să facem cât mai mult şi în mod cât mai susţinut binele de care suntem în stare.
- Să mulţumim lui Dumnezeu pentru şuvoiul acesta de bucurie, de nădejde, de dar de la Dumnezeu, pe care Îl revarsă Dumnezeu în sfintele slujbe.
- În cuprinsul Sfintei Liturghii credincioşii aud cuvântul „*pace*" de 15 ori. Este important lucrul acesta, că pacea are mare însemnătate. Şi pacea cea din afară – pacea cu oamenii şi pacea cu Dumnezeu şi pacea interioară – şi pacea sufletului.
- **Cum eşti, aşa ţi-e rugăciunea, cum te porţi, aşa te rogi.** Nu te rogi, scazi în rugăciune, te rogi, înaintezi în rugăciune. Chiar există un îndemn: „*Roagă-te cum poţi, ca să ajungi să te rogi cum trebuie!"* sau *„Rugându-te, învеţi să te rogi*". Cea mai mare jertfă şi rugăciune posibilă pe pământ este Sfânta Liturghie.
- Munca e rugăciunea mâinilor. Omul, dimineaţa este grăbit şi seara ostenit, dar atunci munca pe care o prestează, să o facă cu gândul la Dumnezeu şi să le fie ca un fel de rugăciune.
- Cheia vieţii duhovniceşti este disciplina minţii, iar metoda de disciplinare este rugăciunea de toată vremea. Dacă gândim frumos, atunci trăim frumos şi suntem fericiţi.

DESPRE ISPITE, PĂCATE ŞI POCĂINŢĂ

- Să ştiţi că eu m-am convins că pe om nu-l poţi schimba din ceea ce este el ca înzestrare nativă. Poţi să-l ajuţi, poţi să intervii, dar e prea puţin ceea ce se adaugă, ceea ce poţi schimba.
- Să ne rugăm Bunului Dumnezeu să ne dea tărie sufletească să putem fi împotriva păcatului oriunde şi oricând şi să fim următori Sfântului Ioan Botezătorul, chiar dacă pentru aceasta ni s-ar tăia capul!

- Să ştiţi că toate păcatele care se fac în jurul nostru şi pe care noi le ştim şi pe care noi nu le înlăturăm, sau nu ne arătăm cuvântul împotriva lor, înseamnă că şi noi le facem într-un fel. Şi noi suntem părtaşi la ele. **Să ne întristam că tolerăm nelegiuirile, că n-avem curajul să stăm împotriva răului, doar ca să nu ni se taie capul.**
- Deci, să ne întrebăm cu toţii, ce am făcut ca ţara aceasta să fie ţara visurilor noastre? Să ne cercetăm pe noi înşine şi pe cei de odinioară, care au avut atitudini mai precise şi mai sigure. Gândiţi-vă, de pildă, câţi aţi rupt vreun afiş cu vreo scenă pornografică? Câţi aţi închis televizorul când aţi văzut vreo spurcăciune? Câţi v-aţi gândit la copiii voştri, să nu vadă dezgolirile pe care le pot vedea de multe ori chiar în propria lor familie? Că numai aşa poţi să zici că faci ceva cu adevărat pentru Dumnezeu, că faci ceva cu adevărat pentru ţara aceasta.
- **Păcatul cel mai mare pentru tine e păcatul care-l faci**, dacă-i vorba, păcatul în care eşti.
- **Toate ale omului pornesc de la gândul omului**. Nu se face nimic din viaţa omului care nu trece prin gând. Dacă mintea este pătimaşă, supusă patimilor, toate le vede în raport cu patimile pe care le poartă omul în sine. De aceea toată grija celui care vrea să-şi curățească sufletul trebuie să fie grija de a-şi curăţi mintea de gândurile cele rele şi de toate înfăţişările răului câte sunt în gând. Aici este toată cheia vieţii sufleteşti şi toată cheia curăţirii sufleteşti, şi anume, să-ţi faci rânduială în minte. Cine îşi face rânduială în minte îşi face rânduială în viaţă.
- Ar trebui să ne îmbogăţim mintea cu cât mai multe gânduri plăcute lui Dumnezeu, cu gândurile care se potrivesc cu voia lui Dumnezeu. Şi astfel de gânduri găsim în primul rând în Sfânta Scriptură, apoi găsim în cărţile de îndrumare duhovnicească, dar mai ales şi mai întâi în sfintele slujbe.
- **Criteriul ca să ştii dacă un gând este bun sau este rău, este acesta: dacă poţi arăta un gând, dacă îl poţi scoate la iveală oriunde şi oricând,** poţi să ştii că este bun, iar dacă poţi să-l spui numai la unii iar la alţii nu-l poţi spune, că te jenează, să ştii că acela nu-i gând bun.
- Unii nu-s nici de mănăstire şi nu-s nici de lumea asta. La mănăstire se zice că unii-s de rugă iar alţii-s de fugă.
- **Bătrânii păcătuiesc în două feluri: cu ura şi cu gura.**
- Dacă cerem de la Dumnezeu lucruri care nu ni se cuvin şi lucruri pe care nu vrea Dumnezeu să ni le dea, pentru că nu are în plan cu noi să ni le dea, atunci nu ajungem unde trebuie.
- Să ştiţi că numai oamenii răi se ceartă, oamenii buni nu se ceartă. Un bun şi-un rău nu se ceartă, că cel bun cedează şi cearta-i gata.
- Prima dată dacă fumezi o ţigară, e păcat, iar dacă fumezi mai multe, e patimă. De ce? Pentru că e o practică nejustificată în existenţa umană.

- Cu mâinile furi, cu mâinile să faci milostenie după ce te-ai oprit de a mai fura. Nu e destul ca cineva să nu mai fure, ci trebuie să facă ceva bun tot cu mâinile cu care a furat, pentru binele altora.
- Dacă duci o viaţă superioară, corectă, după voia lui Dumnezeu, nu ajungi niciodată sub blestem. Sf. Ap. Pavel scrie „***Fiţi înţelepţi faţă de bine şi nevinovaţi faţă de rău*** *şi Dumnezeu va zdrobi repede pe Satana sub picioarele voastre*"
- **Condiţiile de iad le creează omul şi în lumea aceasta, când face rele**, când e făcător de răutate, aduce în jurul lui o atmosferă neplăcută, este o atmosferă de iad, dar iadul nu există de la sine ca o realitate în care intri. Ai făcut un rău şi intri acolo ca şi cum ai intra în închisoare, ci iadul este iadul tău, iadul în care ajungi, din care nu poţi ieşi, zbuciumul lăuntric de pe urma păcatelor, neliniştea sufletească, toate acestea sunt stări de iad cu care începe iadul aici pe pământ, aşa cum începe de altfel şi raiul pentru cei credincioşi aici pe pământ şi se continuă şi dincolo de lumea aceasta.
- Ispitele fiind îndemnuri spre păcat pot duce nu numai la păcat, ci pot duce şi la virtute. Părinţii spun că diavolul ispiteşte la rău pe fiecare om după înclinaţiile pe care le are fiecare.
- Ceea ce au sectele şi îi tentează pe unii este predica, cântarea şi „*siguranţa*" mântuirii. Sectele menajează şi comoditatea omului. „*Hristos ne primeşte şi nu ne cere nimic, decât să credem în El*", zic ei. Ori la noi, **în ortodoxie, e altfel: post, asceză, privaţiuni, efort.**
- Dacă ai făcut o greşeală şi ştii că-i greşeală şi o recunoşti că-i greşeală, n-ai nici un motiv s-o repeţi. Dacă o repeţi înseamnă că faci păcat, şi păcatul aduce patima, întăreşte răutatea din suflet.
- Dacă cineva s-a spovedit de păcate dar rămâne în ele, şi sunt destui care rămân în ele, aceia nu pot primi iertare de la Dumnezeu, de la preoţii rânduiţi să dea iertare de păcate. Sf. Antim Ivireanul spune că sunt păcate care se fac din rea voinţă, sunt păcate care se fac din neputinţă şi din neştiinţă.
- Despre canon Sf Ioan Gură de Aur spune „*Pe mine nu mă interesează anii, ci mă interesează vindecarea. Dacă s-a vindecat, de ce să mai aşteptăm să treacă anii, şi dacă nu s-a vindecat, ce folos că au trecut anii?*"
- Cum vrem noi să scăpăm de patimi, dacă mergem acolo unde sunt ispite, unde sunt tentaţii pentru păcate. Mulţi mărturisesc la spovedanie că le vin tot felul de imagini necurate în minte. De ce? Pentru că au trăit în ele, sau pentru că trăiesc în ele, se uită la lucruri necuviincioase, la filme spurcate şi apoi vor să aibă limpezime în suflet. Nu se poate aşa ceva.

- Sunt trei pricini ale patimilor pe care le pomeneşte Sfântul Marcul Ascetul „*Înaintea a tot păcatul merg cei trei uriaşi care sunt neştiinţa, uitarea şi nepăsarea*”.
- Pocăința înseamnă părăsirea păcatului şi împlinirea binelui: „***Fereşte-te de rău şi fă binele***”. Pocăinţa nu trebuie înţeleasă ca o încremenire cu faţa spre trecut, sau ca o tânguire. Pocăinţa nu ţine atât de trecut cât ține de prezent în vederea unui viitor schimbat spre bine. Esenţialul este părăsi-rea păcatului care se poate face foarte bine şi cu bucurie nu doar cu întristare. Nu există om pe care să nu-l ierte Dumnezeu, dacă se sileşte să ducă o altă viaţă. Când începe să ne fie ruşine de ceea ce am făcut, atunci înseamnă că părăsim păcatul şi ne apropiem de Dumnezeu.
- **Nu-i nici o greşeală că le spun oamenilor că „*azi e post şi trebuie să postim*”,** că nu mă laud cu postul, ci vreau să împlinesc o rânduială pe care trebuie s-o împlinească şi ei. Postul nu trebuie să rămână o faptă izolată, ci postul trebuie să fie unit cu părăsirea păcatului. Nu postim numai de bucate, ci trebuie să postim şi de păcate.
- **Cine păzeşte poruncile este păzit de porunci.** Porunca are rost să ne disciplineze, să ne ducă către Dumnezeu, să ne ducă în faţa lui Dumnezeu, să ne apropie de Dumnezeu, şi în măsura în care ne apropiem de Dumnezeu ne şi asemănăm cu Dumnezeu.
- Cine are putere sufletească este mai tare decât ispitele, însă faţă de mulţi oameni sunt mai tari ispitele. De ce te asupreşte un gând? Sunt oameni care sunt îngrijoraţi mereu ce va fi mâine. Un om credincios are siguranţă. De ce are siguranţă? Pentru că ştie că nu-i singur în această lume şi că nu omul hotărăște tot ce se întâmplă în lumea aceasta, ci hotărăște Dumnezeu. Aceasta înseamnă tărie sufletească. Să poţi face faţă ispitelor, să poţi trece peste necazurile care vin, să poţi rămâne senin în toate împrejurările vieţii, să ştii că ai putere în tine, dată de la Dumnezeu, care risipeşte toată răutatea şi toate împleticirile pe care le aduc ispitele în viaţa noastră.
- Maslul se face pentru boli propriu-zise şi nu atât pentru vindecare – deşi se cere vindecarea – cât pentru iertarea păcatelor, pentru înzdrăvenirea omului, pentru a-şi putea duce partea de suferinţă. Acum văd că există o atmosferă de genul: „*Vai, să facem atâtea şi atâtea masluri, să ne ducem acolo şi dincolo*”. Eu cred că lucrurile trebuie lăsate mai mult în voia lui Dumnezeu decât în „*hei-rup*”-ul nostru.
- **Să ne pregătim să suferim, suferinţă fizică sau suferinţă morală**. Pentru a putea răbda suferinţa şi pentru a putea profita de ea, trebuie însă să ne smerim, nu să încercăm să o evităm. Ea este o taină care ne uneşte cu Domnul, care ne iubeşte chiar şi atunci când ne lasă să suferim şi care ne şterge lacrimile atunci când ştie că suferim pentru binele nostru.

- Sunt multe suferinţe în această lume care au ca pricină păcatele. Noi însă nu suntem judecătorii oamenilor, ci suntem ajutătorii oamenilor. Nu suntem în stare să vindecăm. Dar avem putere de a mângâia. Avem putere de a lumina, de a iubi pe aproapele, de a face binele.

PROGRAM DE ANGAJARE ÎNTR-O VIAŢĂ DUHOVNICEASCĂ AUTENTICĂ în 5 puncte – 1) să mergi la biserică duminica, ***2)*** să începi ziua cu Dumnezeu şi să o sfârşeşti cu Dumnezeu, adică cu rugăciuni de dimineaţă şi seară şi rugăciunile de la masă, ***3)*** să citeşti din **Noul Testament** în fiecare zi două capitole, ***4)*** să-ţi păzeşti mintea prin rugăciunea de toată vremea – rugăciunea inimii, ***5)*** să ţii post obligatoriu.

SCARA PĂRINTELUI TEOFIL

Tot ce se face spre bine ne pregăteşte spre fericire. Orice lucru pe care-l facem noi în viaţa noastră pentru preamărirea lui Dumnezeu aduce în sufletul nostru mulţumire şi ne pregăteşte tot mai mult şi mai mult, până când suntem între cei fericiţi. Urcuşul acesta se poate exprima în nume pe care le poartă oamenii şi care nu totdeauna corespund cu viaţa lor.

Pornim de la credinţa în Dumnezeu.

1) Cine crede în Dumnezeu este slujitor și rob al lui Dumnezeu şi devine TEODUL,
2) Cine crede în El, ajunge să-L cunoască pe Dumnezeu căci El i se descoperă = TEOGNOST = cunoscător de Dumnezeu.
3) Cine cunoaşte pe Dumnezeu devine iubitor de Dumnezeu = TEOFIL
4) Cine iubeşte pe Dumnezeu e fericit = MACARIE = TEOPIST = credincios lui Dumnezeu. Aceasta este calea fericirii.

CREDEM şi pe măsura credinţei CUNOAȘTEM, şi pe măsura cunoştinţei IUBIM pe Dumnezeu, şi pe măsura iubirii ajungem să fim FERICIȚI.

Cine crede în Dumnezeu Îi slujeşte lui Dumnezeu, şi cine-l slujeşte lui Dumnezeu Îl cunoaşte pe Dumnezeu, şi cine cunoaşte pe Dumnezeu, iubeşte pe Dumnezeu pe măsura cunoştinţei, şi are viaţă veşnică, iar viaţa este fericire.

CAP 5 - MĂRTURISITORUL VALERIU GAFENCU "*Sfântul Închisorilor*" (1921 - 1952)

În colonia de muncă, Galda de Jos, împreună cu mama sa, Elena și cu Ioan Ianolide (prietenul cel mai bun)

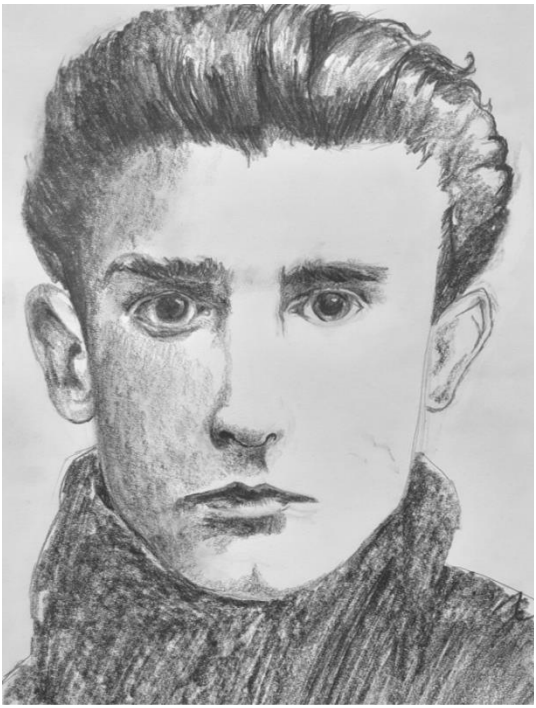

VIAȚA ȘI ÎNCHISOAREA – sursa www.Istoria.md, www.pitestiprison.org, www.valeriugafencu.wordpress.com, www.fericiticeiprigoniti.net

Valeriu Gafencu s-a născut la 24 ianuarie 1921 (sau 24 decembrie 1920) în localitatea Sîngerei, județul Bălți, Basarabia. Valeriu este unul din tinerii care au murit în închisorile regimului comunist din România, numit de Nicolae Steinhardt - *Sfântul închisorilor.*

Tatăl său, Vasile Gafencu, a fost deputat în Sfatul Țării al Republicii Democratice Moldovenești, adunarea reprezentativă care a votat în 1918 Unirea fostei Basarabii țariste cu România. În 1940, Basarabia a fost ocupata de Armata roșie și tatăl lui l-a sfătuit să plece în România ca să fie în siguranță. Tatăl era conștient că nu va fi iertat că a votat unirea cu România.

După ocuparea Basarabiei de către bolșevici, în iunie 1940, Vasile Gafencu a fost deportat în Siberia și a murit la scurt timp după aceea.

Valeriu a trecut Prutul şi a sosit în 1940 la Iaşi, unde s-a înscris la Facultatea de Drept și Filosofie. Sufletul lui ardea nu numai pentru

destinul Basarabiei, ci şi al României, nu numai pentru conştiinţa naţională, ci şi pentru aceea creştină, care era ameninţată de ateismul bolşevic în expansiune. Mai târziu, se refugiază în România și mama și cele 3 surori mai mici.

Valeriu aderă la organizaţia "*Frăţiile de Cruce*", care se ocupa de educaţia creştină şi naţională a elevilor şi a tineretului în general. Dar organizaţia a fost declarată ilegală de către guvernul militar din România, cu asentimentul Germaniei. În 1941 a început războiul germano-sovietic, cu participarea românilor. A fost dată o lege severă care condamna orice activitate subversivă.

În toamna anului 1941, când a fost arestat și condamnat la 25 de ani muncă silnică, Valeriu Gafencu avea vârsta de 20 de ani. Era student în anul al II-lea. Fusese îndrumător al unui grup de Frăţii de Cruce din Iaşi, împreună cu care organizase o grevă împotriva lui Antonescu în ianuarie 1941. Reputatul profesor de Drept Civil Constantin Angelescu l-a apărat la proces pe Gafencu, declarând: *"Este unul dintre cei mai buni studenți pe care i-am avut de-a lungul întregii mele cariere didactice"*. Pledoarie inutilă, fiindcă la acea perioadă dictatura antonesciană nu vedea cu ochi buni Mișcarea Legionară care prin activism naționalist-creștin lupta împotriva comunismului bolșevic ce amenința România.

După proces ajunge la închisoarea Aiud, unde va sta până în 1948. În închisoare, Valeriu nu era singurul pe linia trăirii creștine intense, ci făcea parte dintr-un grup ce împărtășea aceeași orientare spirituală, alături de avocatul dr. Traian Trifan, avocatul Traian Marian, studentul în drept Ioan Ianolide, Anghel Papacioc, cel care avea să devină ieromonahul Arsenie Papacioc de la Techirghiol, Marin Naidim, Aurel Dragodan, Constantin Țoțea și alte suflete alese. Alături de ei, în aceşti ani va studia îndeaproape Scripturile, Filocalia şi Patericul.

La început, în temniță, a studiat şi a citit foarte mult, dar curând s-a oprit asupra creştinismului, care i-a apărut în adevărata lui lumină, adică în latura sa duhovnicească.

Lectura lui se concentra mai ales asupra Bibliei. În acelaşi timp se ruga intens în singurătatea celulei. Inteligenţa lui strălucită şi sufletul său curat au descoperit repede adâncimile spiritualităţii ortodoxe. Dacă până aici fusese un credincios, acum devenea un trăirist; fusese animat de creştinismul tradiţionalist iar acum se adâncea în cea mai autentică spiritualitate.

Scrisorile sale către familie datând din această perioadă arată drumul întăririi credinţei sale în Hristos.

„*Mi-e dor de casă şi de libertate. (…) Sufleteşte mă simt bine. Dumnezeu mă călăuzeşte*." -Penitenciarul Aiud, august 1942

„*În viaţa lumii blestemate de aici mă simt singur. Îmi petrec timpul gândindu-mă mereu la Dumnezeu. Singur Dumnezeu mă înţelege pe deplin [...] In viaţa aceasta credinţa e totul. De aceea, omul fără credinţă e mort.”* - Penitenciarul Aiud, 14 octombrie 1942

„*Mi-nchipui uneori, că într-o viaţă obişnuită, normală, n-aş fi putut ajunge niciodată la o asemenea revoluţie spirituală*.” Penitenciarul Aiud, 1 noiembrie 1942

„*Sunt fericit, căci dacă-mi este îngrădită libertatea fizică prin legile omeneşti, în schimb mi s-a dăruit libertatea sufletească prin taina iubirii şi această libertate sufletească este bunul cel mai de preţ pe care l-aş fi putut câştiga în lumea aceasta plină de deşertăciuni*.” Penitenciarul Aiud, 19 mai 1946

Valeriu se ruga mult. Adesea cădea cu faţa la pământ şi plângea cerând mila, ajutorul şi luminarea cerească. Treptat a înlocuit studiul cu rugăciunea. Noaptea citea Paraclisul Maicii Domnului, iar ziua acatiste. Mergea regulat la slujbe, se spovedea smerit, se cumineca cu bucurie.

Prin 1943 Valeriu a fost izolat, împreună cu alţii, în Zarcă cu regim sever, fără cărţi, fără contact cu familia şi cu o raţie de hrană insuficientă, care l-a distrofiat. Aici s-a dedicat în întregime Rugăciunii inimii. Inceputul bun era pus, orientarea era limpede, aşa încât această perioadă i-a adus un spor duhovnicesc însemnat.

Primii ani fuseseră de căutare, următorii de lacrimi şi pocăinţă, iar acum erau ani de vorbire cu Dumnezeu, de trăire şi unire cu Dumnezeu pe calea rugăciunii. Şi astfel, în acel regim sever de temniţă căruia el îi dăduse rol duhovnicesc, Valeriu era plin de bucurie şi de cântec. Hristos îi devenise Prieten şi de aici înainte nu se vor mai despărţi niciodată.

În 1948, Valeriu Gafencu este transferat, alături de alţi studenţi, la penitenciarul din Piteşti, unde rămâne până la sfârşitul lui decembrie 1949, fără a trece însă prin „*reeducare*” datorită stării precare de sănătate.

Prețul rezistentei sale morale și spirituale în fața ighemonului comunist de la Pitești a fost unul care i-a răpit definitiv sănătatea. T.B.C.-ul pulmonar, osos și ganglionar, reumatismul, lipsa hranei necesare i-au ruinat trupul. Chipul său era însă, straniu, scăldat într-o lumină nepământeană, asupra căreia depun marturie mulți din cei care au avut privilegiul de a-i fi în preajmă în ultima parte a vieții sale. Sufletul și mintea sa nu se despărțeau deloc de rugăciune.

Traian Popescu îşi aminteşte despre perioada petrecută de Gafencu la închisoarea Piteşti, când acesta era deja grav bolnav de TBC: „*Am văzut cum la acest om, pe măsură ce puterile fizice îl părăseau, cele spirituale deveneau tot mai puternice. Devenise un schelet, care abia se mai ridica de pe pat, dar care nu înceta să ne tălmăcească din tâlcuirile evanghelice*.”

Suferind, a fost transferat la Văcăreşti, iar apoi s-a decis trimiterea lui la Penitenciarul Sanatoriu de la Târgu Ocna, unde a şi ajuns în februarie 1950.

Spre deosebire de regimul de exterminare din Piteşti, condiţiile de viaţă de la Târgu Ocna au fost mai blânde la început, iar asistenţa medicală, deşi precară, era asigurată de un medic „*cu suflet mare*", Margareta Danielescu, ajutată de deţinuţi medici sau studenţi la Medicină, care îi vegheau pe aceia mai grav bolnavi dintre ei.

Din cauza torturilor și regimului bestial din temnițele comuniste, Valeriu Gafencu a ajuns la sanatoriul-închisoare Târgul Ocna într-o stare atât de gravă încât supraviețuirea sa timp de doi ani poate fi considerată drept o minune. La patul lui puteau veni și bolnavi din alte camere. Îl ascultau și se pătrundeau de adevărurile rostite de el. Mulți au primit atunci acea lumină creștină, care i-a însoțit apoi întreaga viață.

În mai 1950 și mai târziu sosesc la Târgu Ocna mai multe grupuri de „*reeducaţi*" având instrucţiuni de a acţiona și aici după tiparul de la Piteşti. Printre cei sosiți cu unul din aceste loturi se afla și Ioan Ianolide, cel mai bun prieten din închisoare a lui Valeriu. Foarte slăbit la început, s-a refăcut repede și s-a dedicat îngrijirii lui Valeriu și altor bolnavi. În jurul lor s-au grupat toți cei hotărâți să se opună "*reeducării*", chiar cu prețul unor suferințe sfâșietoare și al sacrificării vieții, rămânând până la sfârșit pe poziția de mărturisire a Domnului Hristos și de respingere a ateismului comunist. Condiția reeducării era lepădarea de credință, apostazia.

Într-adevăr, "*reeducarea*" a început. Cu presiuni psihice, șantajuri, amenințări, izolări, înăsprirea regimului, pe de o parte, iar pe de altă parte promisiuni de eliberare, acordarea de scrisori, pachete și medicamente, celor ce s-ar fi arătat dispuși să-și "*spele creierul*", renegându-și trecutul și însușindu-și mentalitatea marxistă. S-au înregistrat și brutalități, acte de violență. Atunci s-au văzut roadele influienței profunde pe care au avut-o Valeriu Gafencu și prietenii săi asupra masei de deținuți bolnavi. Ofițerul politic și reeducații nu au obținut nici măcar un singur succes categoric.

Fiind pe moarte, Valeriu Gafencu va sta în camera 4 a închisorii de la Târgu Ocna, alături de alţi deţinuţi aflaţi în fază terminală. „*Era cel mai liniştit şi mai zâmbitor dintre noi, cel care nu rostea nici un cuvânt de nemulţumire. Nedreptăţile şi ura ce se revărsau asupra noastră se topeau în faţa nemăsuratei iubiri ce iradia din el neîncetat*.", spune Aurelian Guţă

„În ultimii doi ani el nu s-a mai putut aşeza întins pe pat nici ziua şi nici noaptea, ci şedea rezemat la marginea patului, iar capul îi cădea în piept. [...] Tusea îl epuiza, se congestiona şi adesea scuipa sânge. [...] Rugăciunea lui continua şi în somn şi asta îi dădea pe chip o strălucire bine-plăcută, care se răspândea şi în jur." Ioan Ianolide

Valeriu Gafencu a primit la un moment dat streptomicină, medicamentul care i-ar fi putut salva viaţa. S-ar părea însă că el ar fi cedat-o pastorului protestant Richard Wurmbrand pentru ca acesta, odată ieşit din puşcărie, să aducă la cunoştinţa celor din Occident tratamentul inuman la care sunt supuşi deţinuţii politici din România, ceea ce Wurmbrand a şi făcut.

O mare bucurie pentru Valeriu a fost aducerea la Târgu Ocna, ca deținut, a unui preot, părintele Viorel Todea, care putea administra Sfânta Taină a spovedaniei și să oficieze în taină Sfânta Liturghie și slujbe pentru morți. Avea acum asistență spirituală canonică. Își dorea să se facă călugăr după eliberare.

În ultimul an, hemoptizia (scuipa sînge) îl transformase într-o "*epavă*". La prima vedere, căci lumina sfințeniei trecea dincolo de bietul trup în suferință și îi atingea pe ceilalți deținuți. Cu această figură de sfânt - care nu poate fi explicată natural, întrucât se știe că boala care îl rodea aduce doar deprimare și schimonosire a chipului - a trecut la cele veșnice. Cu numeroase plăgi tuberculoase pe trup Gafencu și-a așteptat moartea cu o seninătate care i-a înmuiat și pe gardienii-călăi. Trupul său se făcuse cu adevărat lăcaș al Duhului Sfânt. Pentru credința sa, Valeriu a fost învrednicit de Dumnezeu să-și cunoască ziua morții.

Pe 2 februarie 1952, el și-a rugat camarazii să-i procure o lumânare și o camașă albă, pe care să i le pregătească pentru ziua de 18 februarie a aceluiași an. A mai cerut ca o cruciuliță (pe care o avea de la logodnica sa, Seta) să-i fie pusă în gură, pe partea dreaptă, spre a fi recunoscut la o eventuală dezgropare.

Cu o zi înainte de marea trecere, i-a spus lui Ioan Ianolide: ”*Mâine voi muri. Vreau să-mi iau rămas bun de la cei mai apropiați prieteni. Fă tu așa încât să vină, rând pe rând, la mine, în liniște*”. Atunci au început să se perinde discret, la căpătâiul lui, toți cei ce-l iubeau, îl respectau și-l admirau. Și nu erau puțini. Într-adevăr, în ziua anunțată, după ce s-a spovedit şi împărtăşit, Valeriu Gafencu a trecut la cele veşnice. pecetluind cu jertfa lui o existență închinată credinței creștine, înalta și rara stare de ”theosis”. Era ziua de 18 februarie 1952. Intre orele 14.00 și 15.00, după momente de rugăciune incandescentă, Valeriu a rostit ultimele cuvinte: *"Doamne, dă-mi robia care eliberează sufletul și ia-mi libertatea care-mi robește sufletul"*.

Când a văzut că a murit, cel mai sever dintre gardieni, Petre Orban, care era de serviciu, a plecat din secție și nu s-a mai întors decât foarte târziu. Între timp, lui Valeriu i s-a făcut o slujbă, în șoaptă și s-au rostit rugăciunile cuvenite. La targa unde a fost depus, spre a fi dus într-o groapă comună (a tuberculoșilor), au venit și s-au închinat, pe rând, toți deținuții.

Până atunci Orban nu avusese asemenea menajamente față de nimeni și nici după aceea nu le-a mai manifestat. Dar când treceau pe lângă Valeriu, până și inimile de piatră se înmuiau, simțind fluidul ce emana din el.

„Sunt fericit să mor pentru Hristos. Lui îi datorez darul de azi. Totul e o minune. [...] Ateismul va fi învins, dar să fiţi atenţi cu ce va fi înlocuit. " i-a transmis prietenului său Ioan Ianolide.

. Valeriu Gafencu a fost omul jertfei totale. Și-a sacrificat, pentru Hristos și neam: tinerețea, profesia, familia, libertatea și viața.

" Între cei mai cunoscuți martori-martiri, care au suferit, trăind pe cele mai înalte culmi ale spiritualității creștine, stâlp al rezistenței spirituale românești din timpul opresiunii comuniste, considerăm a fi fost atunci studentul VALERIU GAFENCU". (mărturisește IPS Bartolomeu Anania)

Revelaţia fericirii trăită de Valeriu în infernul închisorilor, este o lecţie din care noi, care trăim în libertate, s-o învăţăm. Adică să nu mai avem dreptul să ne plângem de nimic când fericirea este la îndemâna oricui.

Sfaturile date prin scrisorile trimise celor trei surori mai mici şi mamei sale, Valeriu le împărtăşeşte cu drag tuturor oamenilor, pentru că a iubit pe toţi oamenii şi tot ce este creatură a lui Dumnezeu. Valeriu a dat deplină libertate, ca toate mărturisirile sale intime, să fie citite de toţi cei dragi lui, care sunt toţi oamenii. Deschiderea sufletului în faţa noastră, păcatele cu care s-a luptat toată viaţa un om care n-a săvârşit păcate, ne obligă pe noi la un examen de conştiinţă foarte amănunţit, la ascultarea glasului cugetului nostru: *"să trăim în adevăr, să ne smulgem din păcat, să sacrificăm totul pentru Hristos, pentru adevăr. Numai aşa ne putem mântui, ne putem câştiga fericirea".*

Ce aproape de noi este fericirea! Noi cei ce trăim în libertate nu o vedem. Valeriu ne îndeamnă: *"căutaţi fericirea în sufletele voastre. Nu o căutaţi în afara voastră. Să nu aşteptaţi fericirea să vină din altă parte, decât dinlăuntrul vostru, din sufletul vostru, unde sălăşlueşte Domnul Iubirii, Hristos. Dacă veţi aştepta fericirea din afara voastră, veţi trăi decepţii peste decepţii şi niciodată nu o veţi atinge".*

MĂRTURII DESPRE VALERIU GAFENCU

1) L-am cunoscut la colonia de muncă din Galda de Jos. Aici se afla un conac frumos al boierului Albini așezat pe un bot de deal, care domină satul, cu multe hectare de vie. Albini avea contract cu Penitenciarul Aiud ca să lucreze via. Astfel s-a organizat la conac o colonie de muncă cu deținuții legionari, condamnați de Ion Antonescu.

În vara anului 1947 m-am dus la acea colonie să-mi vad un prieten si l-am intalnit pe Valeriu în sala de la intrarea în conac. Mi-a dăruit un îndreptar la spovedanie construit de el pentru a-l multiplica și a-l împărți tinerilor fedeciști din Bacău. Mi-a arătat apoi fotografia mărime carte poștală în color cu chipul Părintelui Arsenie Boca de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, din Făgăraș. Mi-a vorbit mult de trăirea ascetică a Părintelui pe care o asemuia cu cea a Sfântului Ioan Botezătorul. Mi-a spus că părintele iubește lupta și sacrificiile celor din temnițe și se roagă pentru noi. M-a rugat apoi dacă pot trece pe la mama și surorile lui …….. …… …….. …….. …… …….

Oasele lui chinuite au fost aruncate într-o groapă comună în cimitirul Bisericii Sfinții Împărați, la marginea închisorii, aproape de vuietul Trotușului, sub calea ferată care leagă Moldova cu Ardealul. Camarazii supraviețuitori au ridicat o troiță pe acele gropi comune, pentru ca aceia dispăruți să nu fie uitați, iar urmașii să-i păstreze vii în lumea aceasta trecătoare.

Redau inscripția de pe troiță: „*S-a ridicat această troiță în 21 iulie 1991 de către deținuții politici supraviețuitori ai penitenciarului Tg. Ocna ca să sfințească locul unde, fără sicriu și fără cruce, au fost aruncați în gropi comune cei decedați în perioada 1950-1954, privegheați de razele lunii și mângâiați de vuietul Trotușului. Jertfa lor va grăi în veac, înscriind în Cartea Neamului pagini de istorie din timpul rezistenței anticomuniste și luptei pentru păstrarea credinței și datinilor străbune*”.

Apoi numele celor uciși, săpate pe o placă metalică:

1. Valeriu Gafencu - student - 1921 - 1952;
2. Mircea Răileanu - student 1927 - 1952 din Bacău”

Sunt cuprinse 54 de nume, care au putut fi identificate. Numărul celor uciși ajunge aproape de 300 de victime.

Apoi sunt săpate în lemnul troiței versurile lui Valeriu Gafencu:

„*Te-ai dus și ne-ai lăsat în urma ta,*
Nădejdea revederii în Paradis...
Mereu vei fi cu noi și-om aștepta
Să-ne-ntâlnim cu sufletul deschis...
Ne-ndemni pe cei ce-n viață am rămas:
Luptați uniți și în același pas!
Zidiți lui Dumnezeu altare sfinte,
Pășiți pe calea vieții înainte!”

Valeriu Gafencu a fost un om bogat sufletește. El a fost nu numai un credincios ci și un mare trăirist, un sfânt. Era dăruit total viziunii lumii viitoare, veșnice!

(**Petru Baciu**, *Răstigniri ascunse*, Editura Fundației Culturale Buna Vestire, Bacău, 2004, pp. 121-124)

2) Valeriu era o fire entuziastă. Făcea parte dintre aceia despre care frecvent se spune că umblă cu capul în nori. Nu era o fire practică, nu l-am văzut cosând cu acul, nu împletea lână, nici rufele nu ştia să şi le spele, mai mult le morfolea, dar în realităţile spirituale era prezent şi avea o conştiinţă trează. Era o fire de poet. Ştiut este că, pe scara desăvârşirii, poeţii sunt pe prima treaptă de jos, apoi urmează celelalte categorii: eroii, profeţii, sfinţii; aşa am citit undeva - Iovan Ducici - şi mi se pare adevărat. Poeţii care-şi împlinesc cum trebuie menirea, înfrumuseţează viaţa, înalţă pe om. Valeriu făcea chiar şi poezii. Scria în vers alb, dar şi în formă clasică. [...]

Când a intrat în închisoare, era îmbrăcat cu un costum dintr-o stofă englezească, vernil. Îi şedea bine, dar nu se mai simţea bine în nişte haine şic şi a căutat să scape de ele. Eram în colonie la Galda. Într-o zi a întâlnit un om sărac şi a venit la colonie fără haină. O dăduse. L-am mustrat acuzându-l de lipsa dreptei socoteli, căci familia lui se zbătea în lipsuri: "*mai bine o dădeai unei surori să-şi facă o jachetă*", dar el a rămas tot la gândul lui c-a făcut bine, spunând că de-ai săi are grijă Dumnezeu.

Citise mult în viaţa lui, dar acum - cât s-a mai putut citi în Aiud până în 1948 - nu mai citea decât o singură carte, Biblia, şi ce era în legătură cu ea: Filocalia, Patericul, Urmarea lui Hristos. Şi se ruga. În colonie, mergea între ruinele unei vechi biserici părăsite, ce se afla pe un deal, într-o lucernişte a coloniei - n-avea acoperiş, era expusă ploilor şi intemperiilor - şi se ruga acolo.

Tot pe-atunci, o ţigancă i-a ieşit în drum, cerându-i un chibrit. Şi el a băgat mâna în buzunar şi tot mărunţişul pe care îl avea a promis că i-l va da ei daca aruncă pachetul de ţigări şi îl calcă în picioare. Țiganca a făcut așa, luându-i banii. Ştia şi el că ţiganca, cu banii aceia, îşi va lua alte ţigări. Totuşi, el a fost mulţumit că a încercat să stăvilească răul, că poate ceva i-a dat de gândit femeii aceleia cu privire la fumat, că-i păcat.
(**Marin Naidim** în Studentul Valeriu Gafencu, "*Sfântul închisorilor din România*". Studiu, mărturii ale camarazilor de suferință și corespondență, ed. îngrijită de Nicolae Trifoiu, Editura Napoca Star, Cluj, 1998, pp.44-48)

3) La un moment dat, toţi cei născuţi în Basarabia şi aflaţi în închisori sunt transferați la închisoarea Văcăreşti, în vederea repatrierii în provincia de origine, acum ocupată de sovietici. Stau acolo câteva săptămâni într-o atmosferă tensionată. Frică, griji, teama de Siberia, confuzie. Valeriu Gafencu devine un mare mentor şi un întremător, un stimulent pentru cei aduşi acolo, la Văcăreşti, ca să nu-şi piardă credinţa în Dumnezeu şi nădejdea că oriunde vor fi duşi nu vor fi părăsiţi. Aceste cuvinte de îmbărbătare au făcut adevărate minuni.

După o lună de zile ordinul de repatriere s-a contramandat şi ei au fost returnaţi închisorilor de unde plecaseră. Așa că într-o bună zi ne-am trezit cu el înapoi la Galda. Nu ştiu cum a făcut, dar la întoarcere a trecut pe la Mănăstirea Sâmbăta şi a vorbit cu părintele Arsenie Boca. După ce a vorbit cu părintele, acesta i-a dăruit un exemplar din Filocalia. Valeriu l-a rugat să-i scrie câteva cuvinte pe el. Părintele i-a răspuns: *Am scris în inimă*.

(**George Popescu** - *Sub sabia Cavalerilor Apocalipsului*, Editura Majadahonda, București, 1997, pp. 112-114)

4) Înainte de începerea reeducării prin tortură, măsurile administrației s-au înăsprit drastic, așa încât o parte din deținuți au răspuns cu grevă și protest verbal. În memoriile sale Ioan Ianolide relatează că ”*dat fiind regimul de teroare, mâncarea îngrozitoare, cazarea sufocantă, lipsa de aer şi de contacte cu lumea, tinerii, cu entuziasmul lor caracteristic, au declarat greva foamei şi au făcut oarecare vâlvă. Valeriu s-a opus, intrând în conflict cu ei. Le-a spus: - Aici suntem deţinuţi şi numai pe căi legale şi paşnice putem să obţinem nişte drepturi, căci represaliile posibile pot să fie foarte grave pentru noi. Atât legea cât şi puterea sunt în mâinile autorităţilor. Să ne rugăm lui Dumnezeu ca să putem rezista. I s-a răspuns:*

- Nu pot ei să ne dea suferință atât cât putem răbda noi!

- Să nu ispitim, le-a zis Valeriu, să nu ne trufim. Tot omul are o limită a suportabilului. Să ne ferească Dumnezeu să ajungem să nu mai putem suporta.

- Eşti defetist! Eşti blazat! Eşti un resemnat! Eşti un învins!

La toate acestea Valeriu a răspuns senin şi convingător dar nu a fost ascultat.

- Port cu mine o imensă suferinţă, le-a explicat el, din care cu ajutorul lui Dumnezeu am ieşit curat. Experienţa trecutului mă face să fiu prevăzător. Acum încă nu este greu. Am mare credinţă şi nădejde dar mă mişc cu înţelepciune pentru a ajunge la ţintă.

În scurt timp am fost chemat, împreună cu alţi deţinuţi mai vechi, de directorul penitenciarului, care ne-a spus:

- Potoliţi-i! Fiţi calmi, căci nici nu ştiţi ce vi se pregăteşte. Chiar de aţi fi de fier şi tot veţi fi înmuiaţi!

Nu pricepeam exact ce voia să spună directorul dar mai târziu am văzut că avea dreptate. Realitatea din Piteşti a depăşit nu numai aşteptările noastre, ci şi toată fantezia literaturii universale.”

(**Ioan Ianolide** - *Întoarcerea la Hristos. Document pentru o lume nouă*)

5) Pentru mine Valeriu este un om deosebit. Am avut cu el multe discuții - eu sunt mai impulsiv puțin:

- Ce, bă, câteodată trebuie să dai cu pumnul, și Hristos s-a înfuriat și a dat cu biciul.

- Ai dreptate, câteodată poate, dar era Hristos, nu tu.

Sunt momente care îți dau de gândit. Mergeam, discutam cu el, și-i mai spuneam, schimba impresiile de valoare, nu orice. Era în relații cu ceilalți, unii erau mai revoltați, mai cu dușmănie, el căuta împăcarea, adică cu duhul blândeții, să ne înțelegem. Cam după 1 ianuarie 1952 mi-a zis Valeriu:

- Nicolae, am o rugăminte la tine.

- Spune, Valea, orice.

- Vezi, eu am avut o stare deosebită în care mi s-a spus că în 18 februarie voi pleca la Domnul.

- O Valeriu, dar ești sigur?

- Sunt sigur.

- Eu mă-ndoiesc că Dumnezeu ne spune sfârșitul.

- Și totuși, mie mi l-a spus. Am avut o revelație.

O oarecare îndoială mi-am păstrat în suflet, mă iertați, spun adevărul.

- Valea, dacă zici tu, vom vedea. Dar spune ce dorești.

- Te rog pe tine, nu spui nimănui, să pregătești hainele cutare, cutare: cămașă, izmene, batistă, maieu, chiloți, ciorapi, să fie albe, toate curate. Să faci rost de o lumânare că n-avem lumină în timpul nopții.

- Da, zic, asta e cea mai grea problemă.

- Să ai grijă când mor să fii aici lângă mine, în ziua de 18 februarie să fii la mine.

În 2 februarie mai vorbisem cu el.

- Când se deschide să vii direct la mine.

Avea o cruciuliță de argint legată cu ață.

- Asta să mi-o pui în gură pe partea dreaptă, ca eventual dacă voi muri și voi fi înhumat să mă găsiți și să știți locul, cum să mă identificați.

- Promit că fac.

- Te aștept, pe măsură ce le realizezi să mi le-arăți.

M-am apucat de treabă. (...) S-a apropiat ziua de 18, mă duc la Ianolide, eram în aceeași cameră, el locuia lângă o sobă de teracotă, nu era foc în ea, eu în partea opusă, în diagonală.

- Măi, Ioane, vezi că te duci jos, tu te duci la Valea. Uite, Valea mi-a spus mie că astăzi să fiu la el, eu nu mă duc acuma, vreau să văd dacă-și aduce aminte sau a fost numai o iluzie, dar te rog frumos nu vorbi cu nimeni și să vii să-mi spui imediat. Rămân, eu de-aici nu plec până nu vii.

S-a deschis ușa, noi eram ultima cameră și se duce Ianolide jos. N-au trecut 4 minute și vine gâfâind:

- Hai, te-așteaptă Valea, așa-i de supărat că n-ai venit tu.
- Păi, de ce s-o fi supărat?
- Că n-ai venit tu, și o iau la fugă, mă duc la el.
- Valea dragă, am venit.
- Ai uitat?
- Am uitat, mințeam, doar nu puteam să-i spun eu direct. De fapt voit făcusem, am vrut să verific.
- Ai pregătit toate?
- Uite, le-am pregătit, sunt toate gata, le-am pus pe acolo pe lângă mine, orice-ar fi venit erau la îndemână, știam să le mânuiesc.

La ora 10 a venit vizita medicală, doctorița însoțită de doi medici, Floricel și Ghițulescu și de un milițian, sergent major, care era sanitar, n-avea voie să fie singură. (...) A venit la Valea, s-a oprit în fața patului cu un registru așa în față:
- Ce să-ți mai prescriu, domnu' Gafencu?

Valeriu a stat pe șezut, tot timpul a stat pe șezut, nu putea dormi pentru că inima nu-l putea lăsa. Când se culca nu mai putea respira, el a adormit tot așa, în șezut. Se uita către ea, avea niște ochi albaștri, frumoși, de parcă puteai pătrunde prin ei, parcă vezi tot. M-am uitat în ochii lui, îi jucau puțin în lacrimi.
- Doamna doctor, vă mulțumesc din tot sufletul meu pentru grija ce-ați avut-o pentru noi. Doamna doctor, vă mulțumesc din tot sufletul meu că v-ați purtat ca o mamă pentru copii, ați făcut tot efortul. Acum eu sunt pe cale de a pleca de aici.
- Ce-ai bă, unde pleci? zice milițianul.
- Sunt pe cale de a pleca acolo unde veți veni toți, și dumneavoastră veți veni într-o zi.
- Doamnă doctor, vă mulțumesc că ați făcut un efort supraomenesc să vă purtați cu noi așa cum se cuvine și că ați făcut foarte multe lucruri, cu toate presiunile din jur. Dumnezeu să vă binecuvinteze și pe dumneavoastră.
- Domnule Valeriu, dar nu vorbiți așa.
- Doamnă doctor, mai am o rugăminte.
- Spune.
- Dacă puteți să-mi trimiteți un felinar, că eu dacă plec, la noapte să aibă ai mei o lumină lângă mine.
- Da, asta o fac.
- Și vă rog foarte mult să continuați așa și încă odată vă mulțumesc din toată inima.
- Ce bă, ce tot mulțumești atâta? Unde te duci? Nu ieși tu când vrei tu.
- Domnule sergent major, o să plec de-aici, o să plecați și dumneavoastră într-o zi.

- Lasă, bă, poveștile tale, ce știi tu?
- Vă mulțumesc și vouă, camarazilor doctori, pentru tot ce-ați făcut, în numele tuturor. Purtați-vă frumos, rugați-vă lui Dumnezeu să ajungem toți în același loc.

Cam astea au fost cuvintele, după aceea delegația a plecat. Doctorița a mers prin spatele penitenciarului, era un coridor care ducea la cabinetul medical, unde era și laboratorul și camera de Roentgen, dar era o ușă în spate la cameră. S-a oprit acolo și s-a uitat la noi, la Valeriu, am observat-o imediat, pe urmă a plecat mai departe. Foarte mult a impresionat-o. După ce s-a dus, nu ne-a trimis felinar, că n-avea cum să ajungă așa repede. Toată asta a durat cam până pe la 10 jumătate. Pe la 11 deja au început să i se răcească mâinile. Ianolide stătea la capul lui, eu stăteam la corp, că făceam una-alta, i-am adus mâncare, dădeam la ceilalți bolnavi, că eram de serviciu. Iar am venit lângă el, Ianolide vorbea cu Valeriu. A mai venit Mihai Lungeanu și parcă a mai venit cineva pe la cap pe-acolo. Între timp eu l-am cercetat la picioare, la fluiere, am simțit cum se răcește corpul, eu mi-am dat seama că-i gata. A mers așa, a evoluat până a rămas cu ochii deschiși și ultima suflare: ”*Acum primește Doamne pe robul tău*”. Am făcut o rugăciune împreună tot timpul ăsta, și a adormit.
(Interviu dat lui Nicolae Itul - *Aiudule, Aiudule*, ediție îngrijită de Dragoș Ursu și Ioana Ursu, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2011, pp. 164-170)

6) Ultimele clipe și sfârșitul lui Valeriu

Zilele se scurgeau lin. Valeriu era inundat de o tainică bucurie lăuntrică. Chinul devenise mai blând. Înflorea pe faţa lui un zâmbet aducător de lumină. Răspândea în jur un duh de pace adâncă. Mergeam la el cu încredere şi nădejde. Sufletele noastre se plecau pe pieptul lui şi primeau putere şi întărire.

În noaptea dinspre 18 februarie am fost într-o stare de trezie, fără frământări, fără nelinişti, ci priveghind fără să-mi fi propus acest lucru. Dimineaţă eram deja îmbrăcat când temnicerul a deschis uşa. Am plecat liniştit, chemat tainic de Valeriu. Simţeam înlăuntru că ceva se petrece. Pe scări m-a întâmpinat un medic deţinut care mi-a zis:
- Vino, Valeriu nu mai are puls! Azi se va sfârşi!

Nu am fost tulburat, nu m-am alarmat, nu am simţit nici durere şi nici spaimă, mi se părea că totul e firesc şi am răspuns:
- Ştiu! Când am ajuns la uşa camerei 4 Valeriu era tot rezemat de marginea patului, cu capul plecat în piept, cu pleoapele lăsate şi zâmbea fericit, deşi unde de durere încă îi mai brăzdau fruntea. M-a simţit şi a deschis ochii:
- Bine ai venit, a spus el. Azi să stai lângă mine. Se termină alergarea!

- *Bine,Valeriu*, i-am spus, *voi fi aici tot timpul*.
- *Să ai grijă să se plinească toate după cuviinţă. În starea în care mă găsesc, eu pot uita ceva.*

De fapt el n-a uitat nimic, ci m-a purtat şi pe mine pe cărările lui. Pe la orele 9 a chemat preotul, s-a spovedit şi s-a cuminecat strălucind de bucurie. S-a dus vestea printre deţinuţi că va muri. În cameră era atmosferă de reculegere. Wurmbrand, care de obicei era în vervă, acum se aşezase moţ în pat şi cu ochii plini de uimire asista ca la o minune.

Prietenii au venit rând pe rând să-şi ia rămas-bun. Până şi „*reeducaţii*" se îmblânziseră şi, impresionaţi, căutau şi ei să-l vadă. Iar temnicerul, care excela prin răutate, în ziua aceea s-a făcut nevăzut încât nimic nu a tulburat atmosfera de pace şi taină.

Valeriu îşi pierdea puterile din ceas în ceas dar sufletul îi era tot mai viu şi mai tare. De câteva ori a cerut apă, de câteva ori m-a rugat să-l masez pe spatele încovoiat. A vorbit de mai multe ori şi de tot atâtea ori s-a odihnit cu capul plecat în piept. Câţiva prieteni i-au cântat din melodiile sale. A ascultat şi parcă întruchipa el însuşi cântecul. Apoi a mulţumit cu recunoştinţă băieţilor.
- *Să daţi slavă lui Dumnezeu toată viaţa! le-a spus el.*

Unui tânăr de o rară curăţie i-a zis:
- *Tu eşti o floare! Dăruieşte tot parfumul sufletului tău Celui ce ţi-a dat daruri atât de frumoase!*

Altuia i-a spus:
- *Nu te teme să te încredinţezi lui Hristos, căci toate nelămuririle tale vor primi răspuns şi vei înţelege viaţa şi lumea în Duhul Sfânt.*

A venit şi un poet şi Valeriu l-a privit cu dragoste:
- *Tu ai talent, închină-l lui Hristos! E nevoie de o cultură creştină. Poeţii au mari daruri şi mari răspunderi. Slăviţi-L pe Dumnezeu şi toate lucrurile Lui!*

Poetul a fost atât de emoţionat încât n-a reţinut ce-i spusese. Uimit, a ieşit afară şi m-a chemat rugându-mă să-i repet cuvintele lui.

A venit şi un medicinist protestant care-l îngrijise în ultima vreme:
- *Domnule doctor, vă sunt recunoscător pentru dragostea cu care m-aţi ajutat, l-a întâmpinat Valeriu. Noi doi am avut dese confruntări teologice. Sfârşitul vieţii mele este o ultimă mărturisire ortodoxă. M-aş bucura mult să reveniţi la Biserica cea adevărată.*

Ori de câte ori începea să vorbească răspândea din el putere şi aceasta mă mişca. Harul era în el iar eu mă împărtăşeam de lumina lui. Totul se petrecea normal, simplu şi fără intenţie, ca o lucrare a lui Dumnezeu. A venit şi Wurmbrand, plin de fiori şi evlavie cum nu era el:
- *Slavă Domnului că am ajuns aici!* a zis*. Dumnezeu m-a adus aici pentru a mea mântuire. Aici L-am cunoscut curat pe Hristos. Îţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut pentru mine.*

Cuvintele pe care mi le-ai spus nu vor rămâne fără rod, şi nici adevărul ortodox pe care mi l-ai descoperit. Iartă-mă pentru necazurile pricinuite. Roagă-te pentru mine, căci am nevoie de această rugăciune. Doresc ca în Împărăţia lui Dumnezeu să intrăm pe aceeaşi poartă!

Valeriu i-a răspuns:

- Mă bucur că ne-am întâlnit. Vă înţeleg frământarea dar vă rog să veniţi la Hristos ca Pavel, fără şovăială, fără ocolişuri, fără rezerve. Să-L rugăm împreună pentru pocăinţa şi încreştinarea poporului evreu. Nici un neam din lume şi în primul rând ei nu au mântuire decât în Hristos. Harul Domnului să vă aducă la Adevăr.

Wurmbrand era adânc mişcat. S-a înapoiat în patul lui şi a continuat să-l privească pe Valeriu.

Pe la ora zece a fost vizită medicală. Era o doctoriţă cu suflet bun, pe care însă nu avea voie să şi-l deschidă faţă de noi. L-a privit pe Valeriu şi a înţeles şi ea că sosise ultima zi. Era vădit impresionată. EL i-a spus:

- Vă mulţumim pentru toată grijă ce ne-o purtaţi. Poate că mâine va lipsi încă unul din camera 4. O ultimă rugăminte mai am pentru bolnavii de aici. Dacă s-ar putea să funcţioneze în această cameră o lumină pe timpul nopţii.

- Lasă tu lumină! s-a răstit un sanitar politruc.

Valeriu i-a zis şi lui:

- Nu vă supăraţi, dar această rugăminte vi-o adresăm şi dumneavoastră, căci şi dumneavoastră vă îngrijiţi de-atâta vreme de noi!

Era tot mai epuizat. Gâtul nu putea să mai susţină capul, deci l-am sprijinit eu cu mâna. Am trăit atunci sentimentul că se dezvăluie tainele creaţiei, că tălpile picioarelor aveau sub ele un fel de pânză care mă susţinea, iar sufletul a avut sentimentul plinităţii. Am fost atât de fericit în orele acelea, încât niciodată nu le voi uita. Şi în veşnicie nu-mi doresc o stare mai înaltă decât aceea, căci atunci eram plin, deplin fericit. Cred că Hristos era prezent în Valeriu. Numai aşa pot explica starea lui de har, cât şi uimirea mea şi a prietenilor care au participat la acel moment.

Cu ultimele puteri, Valeriu mi-a spus:

- În primul rând gândul şi sufletul meu se închină Domnului. Mulţumesc că am ajuns aici. Merg la El. Vă rog mult să-L urmaţi, să-L slăviţi şi să-L slujiţi. Sunt fericit să mor pentru Hristos. Lui îi datorez darul de azi. Totul e o minune. Eu plec, dar voi aveţi de purtat o cruce grea şi o misiune sfântă. În măsura în care mi se va îngădui, de acolo de unde mă voi afla mă voi ruga pentru voi şi voi fi alături de voi. Veţi avea multe necazuri. Fiţi tari în credinţă, căci Hristos îi va birui pe toţi vrăjmaşii. Îndrăzniţi şi rugaţi-vă! Păziţi neschimbat Adevărul, dar să ocoliţi fanatismul. Nebunia credinţei este putere dumnezeiască, dar tocmai prin aceasta ea este echilibrată, lucidă şi profund umană. Să-i iubiţi şi să-i slujiţi pe oameni.

Au nevoie de ajutor, căci duşmani prădalnici cauta să-i înşele. Ateismul va fi învins, dar să fiţi atenţi cu ce va fi înlocuit!

Din când în când se oprea pentru a-şi reface puterile.

- Vă mulţumesc din suflet pentru tot ce aţi făcut pentru mine. Rog să mă iertaţi… Să mă ierte orice om față de care am greşit cu ceva… gândesc cu multă dragoste la mama şi surioarele mele. Doresc să meargă pe calea Domnului. Vă rog să aveţi grijă de ele… Testamentul meu este cuvântul de azi. Creştinătatea trebuie să pună un început nou, mai curat, mai aproape de adevăr… Rog oamenii politici creştini să ia seama la Hristos şi să urmeze învăţăturile Sale. Ei sunt încărcaţi cu foarte mari răspunderi…

Trecuse de ora doisprezece. Afară ningea cu fulgi mari, catifelaţi, care se zbenguiau în văzduh. Bolnavii au servit masa. Valeriu via şi se stingea în acelaşi timp. Respira greu. Vorbea tot mai rar. Eu eram tot mai profund mişcat.

- Ioane, a zis el*, să duceţi duhul mai departe! Aici a lucrat Dumnezeu!*

A urmat o pauză îndelungată. S-a congestionat puţin la față şi apoi a redevenit senin, frumos, fericit. A putut să mai rostească:

- S-a sfârşit!

A ridicat ochii albaştri la cer şi am văzut cum se descopereau în ei minuni tot mai adânci, tot mai uimitoare. Totul era făcut din lumină nepământească, dar real, un fel de realitate desăvârşită, a cărei vedere te face fericit. Plângeam în hohote.

Şi-a dat sufletul către orele 13, în ziua de 18 februarie 1952. Clopotele de la schit au prins să vestească. Lacrimile mele au încetat. Valeriu era frumos, mai frumos ca oricând. Am stins lumânarea mică ce fusese aprinsă în ultimele lui minute de viaţă. L-am îmbrăcat cu hainele părintelui Gherasim. În gură i-am pus, aşa cum mă rugase, o cruce mică de argint pe care o salvase din toate percheziţiile (*„ca să fiu recunoscut!”* mi-a explicat el).

A sosit targa. Toţi deţinuţii se aflau în curte în aşteptare. Când am trecut cu el către poartă ne-am oprit iar ei s-au descoperit şi s-au închinat. L-au luat în primire doi deţinuţi de drept comun care aveau misiunea înmormântărilor. Două zile a fost ţinut în curtea mare, sub fulgii de zăpadă şi a fost îngropat noaptea. O parte din lucruşoarele lui le-a luat temnicerul dar multe au fost păstrate de prieteni ca amintire.

La mormântul lui nu a fost pusă nici o cruce şi nici nu i s-a scris numele nicăieri. Vestea despre viaţa lui a străbătut toate temniţele şi mulţi îl pomenesc cu evlavie. Amin!

(**Ioan Ianolide** - *Întoarcerea la Hristos. Document pentru o lume nouă*)

CAP 6 - ALȚI APOSTOLI AI ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI

1) MIȘCAREA „Rugul Aprins al Maicii Domnului“.

Marius Vasileanu, profesor de istorie a religiilor, unul dintre cei mai cunoscuți cercetători ai istoriei mişcării Rugul Aprins prezintă etapele constituirii și desființării grupului în cadrul unui articol publicat in adevarul.ro

Un prim pas concret a fost făcut în anul 1943, atunci când, la invitaţia Mitropolitului Bucovinei, Ţiţ Simedrea au ajuns la Cernăuţi câteva personalităţi (Pr. Nicolae M. Popescu, pr. Benedict Ghiuş, Anton Dumitriu, Constantin Noica, Petru Manoliu, Paul Sterian, H. H. Stahl şi Sandu Tudor – poet și jurnalist pe atunci), care urmau să conferenţieze, să mediteze împreună timp de o săptămână pe tema misticii creştine..

După momentul Cernăuţi, polul de greutate al acestei mişcări, aflate încă în faza de început, se mută în cadrul Mănăstirii Antim din Bucureşti, unde Sandu Tudor aduce o icoană veche de la Muntele Athos dedicată Rugului Aprins, în jurul căreia se va dezvolta tema viitoarei mişcări. În acea perioadă, prin activitatea neobosită a stareţului Vasile Vasilachi, aşezământul din centrul Capitalei intrase într-un amplu program de restaurare. Locaşul găzduia peste 40 de călugări, mulţi dintre ei studenţi la Teologie sau lucrători în atelierele de obiecte bisericeşti.

În 1945, Sandu Tudor decide să se retragă ca frate la Mănăstirea Antim, unde va locui în clopotniţă. Aici îşi va aduce legendara sa bibliotecă. Prietenii săi de suflet îl vizitau adesea, astfel încât, urmare a altor întâlniri de ordin cultural care se desfăşurau acolo, ideea conferinţelor săptămânale pe tema misticii creştine apare firesc. Marea lor şansă este că în Duminica Rusaliilor din anul 1945 îl descoperă la Mănăstirea Cernica, prin intermediul Pr. Nicodim Bujor, pe Pr. Ioan Kulîghin (numit şi Ioan cel Străin), aflat deja în România din decembrie 1943, fiind adăpostit aici, împreună cu Mitropolitul Nicolae al Rostovului, de furia bolşevismului rusesc de pe urma căruia deja pătimiseră. De la acest părinte rus, trăitor cândva la celebra Mănăstire Optina, aveau să afle multe din tainele rugăciunii neîncetate şi ale isihasmului.

Pr, Arhim. Sofian Boghiu mărturisește despre Pr Ioan - *„Avea ca tălmaci din rusă în română pe un tânăr basarabean, Leonte, care*

cunoștea bine ambele limbi. În aparență un om obișnuit, blond, cu ochii albaștri, cu barba mică și rară, acest preot era un rugător și trăitor autentic al Rugăciunii lui Iisus și un foarte bun cunoscător al Sfinților Părinți, un fel de Părinte Ilie Cleopa de la noi. Rugăciunea lui Iisus o deprinsese la Mănăstirea Optina, din nordul Moscovei, la începutul Revoluției din anul 1917, după ce bătrânii de la Optina au fost lichidați, tineretul, între care și fratele Ioan de atunci, au fost arestați și duși pe la munci socialiste forțate, iar mai târziu întemnițați. Povestea frumos și impresionant o mulțime de întâmplări din viața lui și a compatrioților săi.

Ceea ce era foarte important pentru noi, erau mărturisirile personale, în legătură cu Rugăciunea lui Iisus, pe care o rostea cu adevărat, neîncetat. De mulți ani, la el chemarea Numelui Domnului coborâse din minte în inimă, și se ruga și când vorbea și când slujea, când mânca și când mergea. Rugăciunea pentru el era ca și respirația. Și în somn se ruga. O știu de la el, pentru că ori de câte ori venea la Antim îl găzduiam în chilie la mine, și-mi spunea multe. De la el am aflat multe cunoștințe despre isihasmul din Rusia, unde era practicat nu numai în mănăstiri ci și în viața multor credincioși, asemenea pelerinului rus, lucrare, pe care Părintele Ioan o cunoștea bine. În ian. 1947 a fost arestat de la Mănăstirea Cernica, împreună cu ucenicul său, fratele Leonte. Părintele Ioan Kulîghin a fost condamnat la muncă silnică pe viață, și întemnițat la Odesa, iar fratele Leonte, deportat în Siberia, de unde ne-a mai trimis o carte poştală, care se încheia cu Rugăciunea lui Iisus. "

În februarie 1946, primesc binecuvântarea Patriarhului Nicodim pentru funcţionarea grupului „*Rugul Aprins al Maicii Domnului*". Scopul acestor întâlniri era strict spiritual – nu poate fi asimilat unui cenaclu – şi apoi cultural, nicidecum politic. Factorul coagulant a fost căutarea mistică ortodoxă. Putem conveni însă că un om cu o intensă viaţă spirituală, conştient asumată, ajunge în timp la o anume luciditate – ceea ce atrage şi implicaţii politice. Astfel de oameni nu pot fi manipulaţi cu uşurinţă, au capacitatea de a sesiza minciuna unui sistem politic precum cel comunist. Se citeau piese literare (comentate apoi dintr-o perspectivă teologică), texte scripturistice, patristice și filosofice, sau erau dezbătute chestiuni diverse din actualitatea imediată, culturală, economică și socială din România postbelică.

Faptul că la conferinţele Rugului Aprins participau şi luau cuvântul importante personalităţi ale culturii laice laolaltă cu clerici de un ridicat nivel intelectual îi conferă acestui grup un caracter de unicat în ortodoxie. Iată câteva nume ale celor care participau - Benedict Ghiuş, Dumitru Stăniloae, Alexandru ("Codin") Mironescu, Paul Sterian, Vasile Voiculescu, Nichifor Crainic, Paul Constantinescu, Constantin Joja, Olga Greceanu, Ştefan Todiraşcu, Alexandru Duţu, Alexandru Mironescu ,

Alexandru Elian, Antonie Plămădeală, Nicolae Bordasiu, Petroniu Tănase, Vasile Vasilache, Adrian Făgeţeanu, Grigorie Babus, Bartolomeu Valeriu Anania, Sofian Boghiu, Arsenie Papacioc, Roman Braga, Felix Dubneac, Andre Scrima, Ion Marin Sadoveanu, Anton Dumitriu, Gheorghe Dabija şi mulţi alţii. Nu este aşadar deloc întâmplător dacă Mitropolitul Antonie Plămădeală compara Antimul cu rolul jucat în Rusia de Mănăstirea Optina, unde şi-au făcut ucenicia duhovnicească personalităţi de talia lui Dostoievski, Leontiev sau Gogol.

Activitatea grupului de la Antim avea să intre în atenţia noii puteri bolşevice care se instaura în România. Prima lovitură dată mişcării Rugul Aprins este arestarea, în toamna anului 1946, a preotului Ioan Kulîghin, cel care devenise îndrumătorul spiritual al celor care participau la întâlnirile de la Antim. Monahul, în vârstă de 61 de ani, va fi trimis în URSS în primăvara anului 1947, unde va fi condamnat la 10 ani de muncă silnică. Vreme de doi ani, Părintele Ioan a fost axul moral şi spiritual, duhovnic şi părinte duhovnicesc în adevăratul sens al cuvântului, pentru toţi nou-născuţii intru Rugăciunea lui Iisus. În ajunul plecării sale, el i-a încredințat lui Sandu Tudor misiunea de a continua lucrarea călăuzitoare.

Activitatea Rugului Aprins avea să mai continue o vreme, până la jumătatea anului 1948, când, în urma unui ordin venit din partea Patriarhului Justinian Marina, încetează oficial. Dar vor continua aleatoriu şi mai discret la Mănăstirea Plumbuita şi în casele câtorva participanţi: Alexandru Mironescu, Olga Greceanu, Constantin Joja etc. ori prin mănăstirile unde ajung o seamă dintre monahii grupului. O bună parte din personalul slujitor de la Mănăstirea Antim a fost repartizat în altă parte, mai ales la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamțu, încât s-a potolit, în mare măsură, tot entuziasmul activ, în numele "*Rugului Aprins*". Evident, puterea politică a perceput cu ostilitate aceste întâlniri particulare, astfel încât, sub pretextul legionarismului, cei menţionaţi mai sus au fost arestaţi în vara anului 1958. Precizare importantă: aproape nimeni dintre membrii principali ai Rugului Aprins nu a simpatizat măcar cu legionarii. Dimpotrivă, Sandu Tudor polemizase intens cu aceştia în presa interbelică, dar tot atunci scrisese şi împotriva comuniştilor sovietici, ceea ce nu i s-a iertat.

În anul 1950, Sandu Tudor sau părintele Agaton, este arestat și condamnat la 5 ani de muncă silnică (trei îi va ispăși la Canal), după eliberare se va retrage la Mănăstirea Rarău, hirotonit cu numele de Daniil. Prigoana adevărată va începe după 1956 când încep noi arestări în România, după modelul celor din U.R.S.S.

În fapt, arestările din cadrul grupului încep în 25 februarie 1958, cu părintele Adrian Făgețeanu care era acuzat de implicare în mișcarea

legionară și după mai multe interogatorii, prin tortură, va fi obligat să declare că Sandu Tudor are un trecut legionar și prin extensie ”*Rugul Aprins*” era o organizație „*subversivă și contrarevoluționară*”.

Mai mult decât cele declarate de anchetatori, ministrul de interne în regimul comunist, Alexandru Drăghici, susținea prezența unei conspirații legionare în interiorul Bisericii Ortodoxe Române care trebuie eradicată imediat. În concluzie, acesta își propunea doar îngenunchierea credinței în fața marxism-leninismului ateu. Vor fi mai multe valuri de arestări: în 14 iunie 1958 au fost arestați cei mai mulți dintre „*suspecți*”: Alexandru Teodorescu (Sandu Tudor), Benedict Ghiuș, Roman Braga, Sofian Boghiu, Felix Dubneac, Arsenie Papacioc, Alexandru („Codin”) Mironescu, George Văsii și Șerban Mironescu; 29 iulie: Nicoale Rădulescu și Dan Grigore Pistol; 5 august: Vasile Voiculescu și Gheorghe Dabija; 4 septembrie, Dumitru Stăniloaie; 18 septembrie, Emanoil Mihăilescu. Alți arestați: Paul Sterian, Nichifor Crainic, Paul Constantinescu, Constantin Joja, Alexandru Elian, Antonie Plămădeală, Nicolae Bordașiu, Petroniu Tănase, Vasile Vasilache, Grigorie Băbuș, Bartolomeu Valeriu Anania, Andrei Scrima, Ion Marin Sadoveanu, Anton Dumitriu, Gheorghe Dabija, Arsenie Boca, Roman Braga, Vladimir Streinu, și mulți alții.

Toți aceștia vor fi incluși în ceea ce în arhivele Securității a rămas sub numele de "Lotul *Teodorescu Alexandru și alții*" (Alexandru Teodorescu era numele de buletin al lui Sandu Tudor) Procesul va începe la 29 octombrie 1958. De fapt va fi unul formal și cu ușile închise. Întregul grup de la Antim va fi condamnat la închisoare în urma sumbrei Sentințe numărul 125 din 8 noiembrie 1958, hotărâtă de Tribunalul Militar al Regiunii a II-a Militară - Colegiul de Fond. Dosarul 2164/1958 se închide în ședința din 29 octombrie 1958, când inculpații, sunt acuzați, în majoritate, de „*crimă de uneltire contra ordinei sociale și pentru crima de activitate intensă contra clasei muncitoare și mișcării revoluționare*”. Sentinţele vor fi între 5-25 ani, iar Sandu Tudor va primi pedeapsa cea mai grea, 25 de ani (va fi încarcerat la Aiud, unde a decedat în detenție la data de 17 noiembrie 1962).

Membrii "*Rugului Aprin*s" au fost eliberați în anul 1964, prin Decretul 411, împreuna cu mai mulți deţinuţi politici, în fapt acțiunea regimului comunist făcea parte din atitudinea generată de acesta pentru o destindere a legăturilor cu Occidentul.

Icoana Rugului Aprins este un simbol al Maicii Domnului, dar şi al „*Rugăciunii lui Iisus*“, tema în jurul căreia s-au adunat toţi membrii Rugului Aprins. Este icoana de care Pr. Daniil (Sandu Tudor) nu se despărţea niciodată. Icoana este specific rusească, fiind o temă redundantă cu profunde semnificaţii mistice ortodoxe.

Sărbătoarea Rugului Aprins este stabilită în calendarul creştin ortodox pe data de 4 septembrie şi, conform teologului Andrei Scrima, „*constituie, tăcut, momentul şi locul de reunire în Duh a tuturor celor ce au fost binecuvântaţi cu darul trăirii şi cunoaşterii isihaste*“. Tradiţia orală spune că această icoană a fost adusă de Pr. Daniil de pe Muntele Athos şi că l-a apărat în grele încercări.

„*În ultimii săi ani, fiind stareţ la Schitul Rarău, icoana era în clădirea stăreţiei. Ulterior, după arestarea şi moartea Pr. Daniil, icoana a fost preluată de Pr. Benedict Ghiuş în chilia sa de la Mănăstirea Cernica. La moartea Pr. Benedict, una din puţinele prevederi testamentare a fost aceea ca icoana să fie transmisă Pr. Sofian Boghiu la Mănăstirea Antim. De atunci, icoana Rugului Aprins care a aparţinut Pr. Daniil este în faţa altarului, la Mănăstirea Antim – devenind imaginea clasică a mişcării Rugului Aprins pornită aici în anii postbelici*“, precizează Prof. Marius Vasileanu. Ne mai dezvăluie faptul că mai există o icoană cu acelaşi nume adusă din Rusia: „*Puţină lume ştie – şi se fac multe confuzii – că şi Pr. Ioan Kulîghin (Ioan cel Străin) a adus în România o icoană a Rugului Aprins. După arestarea şi deportarea Pr. Ioan, icoana s-a aflat în casa profesorului Alexandru Mironescu. Există mai multe mărturii care susţin că această icoană emite uneori nişte sunete speciale – una din aceste întâmplări a fost prilejuită de o prelegere pe care a susţinut-o în anii ’50 chiar Pr. Cleopa Ilie, cu ocazia unei vizite la Bucureşti*“.

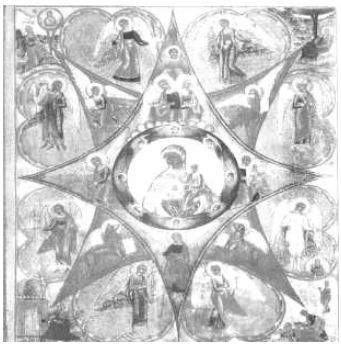

Icoana Rugului Aprins

Stânga: adusă din Rusia de Ioan Kulîghin
Dreapta: adusă de la Athos de Sandu Tudor

Pr. Prof. Nicolae Bordaşiu în vârstă de 90 ani, preot la Biserica Sfântul Silvestru din Capitală, supravieţuitor al mişcării Rugul Aprins prezintă latura spirituală a întâlnirilor grupului într-un articol publicat pe crestinortodox.ro: „*Comuniştii s-au dezlănţuit cu furie asupra mişcării*“. Erau momente în care ateismul comunist încerca să dărâme, printr-o propagandă violentă, spiritul creştin al românilor. Mulţi dintre cei care s-au opus au plătit cu ani grei de puşcărie sau chiar cu viața pentru credinţa lor.

Rugul Aprins nu a fost o mişcare creată cu scopul de a avea activitate în mulţime, pe un plan, să spunem, social. Ea a apărut iniţial ca o grupare de oameni care aveau dorinţa de a face împreună rugăciune şi de a face schimb între ei de lecturi spirituale sau trăiri personale.

Părintele Nicolae mărturisește despre *Rugăciunea lui Iisus* sau „*Rugăciunea inimii*“ că lucrurile sunt uşor de înţeles, nu e nimic complicat. Tocmai acesta e miracolul cu această rugăciune. „*Doamne Iisuse Hristoase, fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!* “ Aceasta este o rugăciune pe care părinţii filocalici, părinţii pustiei, au început să o rostească neîncetat până când întreaga minte este golită de patimi şi inundată de bucuria rugăciunii lui Iisus sau a inimii. Mântuitorul spune că atunci când ne rugăm să nu bolborosim cuvinte multe ca făţarnicii, ci rugăciunea să fie simplă. Din practica părinţilor pustiei şi filocalici s-a văzut cât este de binefăcătoare această formă de rugăciune şi de aceea a pătruns şi în lumea laică, a credincioşilor mireni, şi o poate rosti oricine, oricând dar nu fără îndrumarea unui duhovnic, deoarece poate aduce şi oboseală sufletească.

În gândirea membrilor mişcării, viaţa de rugăciune trebuia să fie o viaţă împărtăşită de toată comunitatea credincioşilor şi în familie să se trăiască într-o atmosferă de rugă.

Duminica după-amiază, cu binecuvântarea stareţului Vasile Vasilachi, se ţineau conferinţe publice la Antim. De fapt, era o manifestare spirituală mult mai profundă. Erau spuse rugăciuni, se cântau psalmi şi se împărtăşeau trăiri sufleteşti. Această manifestare avea loc în biblioteca mănăstirii şi participau foarte mulţi oameni. Erau zile în care veneau zeci de oameni, iar biblioteca devenea neîncăpătoare. Toate întâlnirile aveau caracter religios şi numai tangenţial aveau legătură cu viaţa publică. Aspecte de ordin politic nu au intrat niciodată în discuţia noastră. Noi, cei mai tineri, eram mai activi politic, dar separat de mişcare. Eu cu Plămădeală, Braga şi ceilalţi studenţi am înfiinţat Asociaţia Tineretului Ortodox Studenţesc (ATOS), care avea ca scop apărarea tinerilor presaţi de comunişti să se înscrie în UTC sau alte organizaţii controlate de ei.

Părintele Dumitru Stăniloae a încercat să realizeze o apropiere între gruparea Rugul Aprins şi părintele Arsenie Boca şi, în acest sens, a intermediat o întâlnire între acesta şi Sandu Tudor. Lucrurile nu s-au concretizat însă într-o colaborare directă. „*Spiritul vulcanic al lui Sandu Tudor şi atitudinea calmă a lui Arsenie Boca nu s-au putut acomoda, iar legătura dintre ei nu s-a închegat. Părintele Stăniloae făcea pe mesagerul, încercând să-i aducă împreună pe cei doi mari creştini, dar fără sorţi de izbândă*“.

2) IEROSCHIMONAHUL Daniil Teodorescu – Sandu Tudor – (1896-1962)

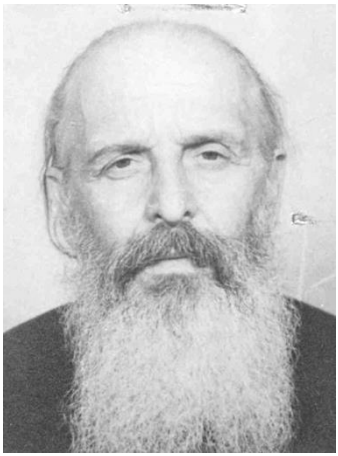

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA - relatată de Pr. Nicolae Bordașiu în crestinortodox.ro

Părintele Daniil Teodorescu (Sandu Tudor) este iniţiatorul grupului Rugul Aprins de la Mănăstirea Antim (Bucureşti). Numele său real este Alexandru Teodorescu, dar, odată cu debutul literar şi gazetăresc, şi-a ales pseudonimul „*Sandu Tudor*“. Sandu Tudor era un om foarte activ, un om tumultuos, vulcanic, care lupta cu sine însuşi.

„Îşi dorea ca toţi membrii mişcării să fie oameni entuziaşti, care ard de flacăra credinţei. Ne reproşa, însă, că suntem, după vorbele Sfântului Pavel, doar «căldicei», că nu vede în noi arzând flacăra credinţei“.

S-a născut în anul 1896 la Bucureşti. Tatăl său a fost magistrat. Sandu Tudor a avut o viaţă tumultuoasă, fiind o fire incomodă, cu un temperament vulcanic. A participat din 1916 la Primul Război Mondial. Ulterior, a început studii universitare la Bucureşti în arte plastice, dar a fost nevoit să renunţe, din motive financiare. S-a angajat în marina comercială – prilej cu care a călătorit timp de trei ani. Apoi, după mai multe slujbe minore, a trăit din publicistică, fiind primit la început în redacţia revistei „Gândirea“ (1927).

În paralel, publică poezie în importante reviste ale vremii, precum: „*Mişcarea literară“, „Contimporanul“, „Convorbiri literare*“ etc. În anul 1927 a scris un acatist închinat Sfântului Dimitrie Basarabov, pentru care primeşte elogii din partea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe şi aprobarea (binecuvântarea) de publicare. Peste ani, va mai scrie câteva acatiste, inclusiv unul dedicat Rugului Aprins. În 1929 face o călătorie la Sfântul Munte Athos, unde este introdus în tainele isihasmului. Întors la Bucureşti, înfiinţează o revistă săptămânală de cultură intitulată „*Floarea de Foc*“ (cu apariţie inconsecventă) şi un jurnal, „*Credinţa*“ (1933-1938). Devine un publicist incomod prin articolele şi polemicile pe care le scrie. Îi are colaboratori pe Eugène Ionesco, Mircea Vulcănescu, Constantin Noica, Mircea Eliade, Alexandru Mironescu, Zaharia Stancu etc.

Este o perioadă în care câştigă ceva mai bine, astfel încât îşi cumpără un avion personal pe care îl pilotează singur.

În august 1937, întorcându-se de la munte dintr-un zbor de antrenament şi îndreptându-se spre aterizare, avionul intră într-o vrie şi se prăbuşeşte, iar Sandu Tudor scapă cu viaţă, în mod miraculos, fără a fi vătămat (şi-a rupt, se pare, o mână). Va povesti celor apropiaţi că, în timp ce avionul se prăbuşea, s-a rugat Maicii Domnului ca să fie salvat. Din acel moment, dedicaţia sa faţă de căutarea creştină devine şi mai fermă, chiar dacă a început încă din adolescenţă, aşa cum mărturiseşte într-o scrisoare (inedită).

Participă ca ofiţer şi la Al Doilea Război Mondial. După război, fiind singur – trecuse prin trei căsnicii ratate, fără să fi avut copii – Sandu Tudor intră ca frate în obştea Mănăstirii Antim, unde joacă un rol activ în restaurarea bisericii şi organizarea întâlnirilor Rugului Aprins. În anul 1948 este tuns în monahism tot la Antim, cu numele Agaton, apoi ajunge la Craiova şi la Mănăstirea Crasna. Între anii 1950-1952, monahul Agaton este arestat sub pretextul unor activităţi controversate din perioada războiului. Își execută pedeapsa vreme de doi ani, la Canalul Dunare-Marea Neagră. În anul 1952 este eliberat din detenţie; în cursul aceluiaşi an, IPS. Părinte Firmilian Marin, Mitropolitul Olteniei, îl hirotoneşte preot şi îl numește stareț la Mănăstirea Crasna din judeţul Gorj. Curând, la Mănăstirea Neamţ, este ridicat în treapta de ieroschimonah, cu numele Daniil, sprijinit de Pr. Cleopa Ilie și cu aprobarea şi binecuvântarea IPS. Părinte Sebastian Rusan, Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, şi se retrage la Schitul Rarău (Suceava), unde va fi stareț. După mărturia Părintelui Roman Braga, a adunat aici vreo doisprezece vieţuitori proveniţi din toate straturile sociale (inclusiv bucătari, chelneri, militari, vagabonzi), pe care îi iniţia în tainele Rugăciunii lui Iisus şi într-ale teologiei.

Periodic, Pr. Daniil revine în Bucureşti unde se întâlneşte cu prietenii săi de suflet, fiind urmărit de Securitate. Este arestat în noaptea de 13/14 iunie 1958 în casa lui Alexandru Mironescu. Mai sunt arestaţi, concomitent, gazda sa, Alexandru Mironescu, şi fiul acestuia, studentul Şerban Mironescu. În urma unui regim foarte dur la care este supus în închisoare, Pr. Daniil moare în noiembrie 1962 la Aiud. Data morţii trecută în fişa medicală este 16 noiembrie, iar motivul, „*hemoragie cerebrală*“, existând suspiciunea unor torturi/traumatisme fizice la care a fost supus. În închisoare, ca şi în libertate, Pr. Daniil Sandu Tudor a fost unul din deţinuţii care au refuzat constant colaborarea cu regimul comunist.

3) PĂRINTELE Nicolae Steinhardt (1912-1989)

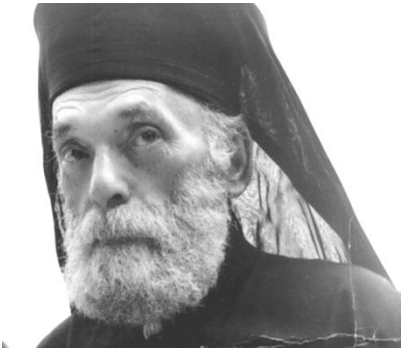

Autobiografie- sursa – Ispita lecturii - inedite, ediție îngrijită și cuvânt înainte de Ioan Pintea, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2000 apud Revista Permanențe nr. 7/2005

Din porunca ÎPS. Sale Arhiepiscopului Teofil Herineanu și după îndemnul Părintelui Arhimandrit Serafim Man, duhovnicul meu, schiţez această scurtă autobiografie spre a fi păstrată în arhiva Mănăstirii Rohia.

Sunt născut în anul 1912 într-o margine de Bucureşti, unde tatăl meu, inginer, conducea o fabrică de mobile şi cherestea (comuna suburbană Pantelimon). Din copilărie m-au atras clopotele şi obiceiurile creştineşti. Părinţii mei erau în bune relaţii cu preotul Mărculescu de la Biserica locală, Capra, unde am mers şi eu. Clasele primare le-am urmat parte acasă, parte la Școala Clemenţa (în răstimp ne mutaserăm în centrul oraşului).

La Liceul Spiru Haret am fost singurul dintre patru elevi israeliţi care nu am venit cu certificat de la rabin, ci am învăţat religia creştină. Bacalaureatul l-am luat în 1929, urmând apoi cursurile facultăţii de Drept şi Litere.

Mi-am terminat studiile în 1934, însă doctoratul în drept l-am luat abia în 1936. După aceea, până la izbucnirea războiului mi-am continuat studiile la Paris şi în Anglia. Reîntors în țară, nu am avut de suferit ca evreu, tatăl meu, încetăţenit prin lege individuală votată de Parlament şi ofiţer de rezervă, fiind recunoscut "evreu de categoria a doua", ne punea la adăpost de măsuri vexatorii. Afecţiunea mea pentru Neamul Românesc s-a întărit.

Greu m-am împăcat cu regimul introdus în toamna anului 1947. Mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a dat destulă voinţa şi destulă luciditate pentru a nu mă lăsa prins în capcană de ademenirile acestui nou regim. Purtarea majorităţii coreligionarilor mei m-a surprins şi m-a supărat, făceau jocul unui partid, care, de altfel, avea să se descotorosească repede de ei. Am suferit alături de atâţia alţii, am fost dat afară din casă şi barou şi am dus-o foarte greu din punct de vedere material şi sufletesc. Am fost şi foarte bolnav, vreme îndelungată.

Din punct de vedere spiritual lucrurile au evoluat în cu totul alt mod. Mă simţeam din ce în ce mai atras de creştinism.

Cu o bună şi binevoitoare prietenă, Viorica Constantinide, mergeam des pe la diferite biserici, ea fiind o credincioasă fierbinte. Datorită unor oameni de mare cultură şi intensă trăire creştină – Virgil Cândea şi Paul Simionescu – m-am putut apropia de literatura patristică şi de filosofia creştină. Progresam, aşadar, pe amândouă planurile: teoretic şi practic. Eram, în realitate, apt pentru botez, îmi lipseau numai curajul şi hotărârea de a face pasul final. Şovăiam, mi-era ruşine, diavolul mă ispitea cu frica, smerenia, slăbiciunea; mă păstram în starea aceea confuză dintre dorinţă şi panică, prielnică lenei şi tergiversării. Mi-era şi teamă, mă ştiam foarte necurat. Domnul lucrează însă în chip tainic şi umblă pe căi misterioase.

În 1959 grupul de prieteni căruia aparţineam de câţiva ani a început să fie arestat, primul dintre noi fiind Constantin Noica. Am fost chemat la Securitate ultimul dintre toţi, cerându-mi-se să fiu martor al acuzării şi punându-mi-se în vedere că, dacă refuz, voi fi arestat şi implicat în "lotul intelectualilor mistico-legionar". Îndemnat cu putere de tatăl meu (căci mi se acordaseră trei zile răgaz), m-a şi beştelit pentru a fi primit să reflectez trei zile şi învrednicindu-mă cu harul Domnului, am refuzat să fiu martor al acuzării; am fost arestat, judecat în cadrul "lotului mistico-legionar Constantin Noica – Constantin Pillat" şi osândit la 12 ani muncă silnică pentru crima de uneltire împotriva orânduirii sociale a statului.

Atunci n-am mai şovăit şi toate aprehensiunile şi subtilităţile mele mintale au dispărut ca prin farmec. Eram sigur că nu voi mai rezista 12 ani şi că voi muri în puşcărie. Nu voiam să mor nebotezat. Domnul din nou mi-a venit în ajutor. În prima celulă în care am intrat în Jilava, primul om care mi-a vorbit a fost un ieromonah basarabean, Mina Dobzeu, de îndată ce i-am destăinuit dorinţa mea, nu a stat mult pe gânduri. Acolo, la Jilava, în camera 18 de pe secţia a doua (unde în două rânduri cursese sânge) am primit Sfântul Botez (15 martie 1960). Părintele Mina a ţinut să dea botezului acestuia, care s-a asemuit mult unui "hold-up", un caracter ecumenic şi i-a poftit la mica ceremonie clandestină pe cei doi preoţi greco-catolici, aflaţi în celulă. Am fost botezat – valabil în mare grabă cu apă dintr-un ibric cu smalţul sărit. Naș l-am avut pe un coleg de lot, fost director de cabinet al mareşalului Antonescu, Emanuel Vidraşcu.

La ieşirea din închisoare, în urma graţierii generale a deţinuţilor politici (august 1964), am desăvârşit Botezul prin Mirungere la Biserica Schitul Dârvari (preotul Gheorghe Teodorescu), primind şi Sfânta Împărtăşanie. De atunci am dus o viaţă creştină conform datinii şi regulilor bisericeşti. Jinduiam acum după călugărie. O doream încă din închisoare.

După moartea tatălui meu (în vârstă de 90 de ani – în 1967), am început să-mi caut o mănăstire, am întâmpinat însă greutăţi şi refuzuri, stareţii se fereau de un fost deţinut politic.

Abia în 1973 Constantin Noica m-a înştiinţat că a fost la Cluj, unde l-a cunoscut pe proaspătul episcop Justinian Chira, şi că a vizitat Mănăstirea Rohia, unde episcopul fusese stareţ vreme de treizeci de ani. "Ţi-am găsit locul potrivit", mi-a spus Noica.

De îndată am plecat la Rohia, însoţit de scriitorul Iordan Chimet, un prieten al lui Noica. În noiembrie '73 ne-a întâmpinat la Rohia noul stareţ Serafim Man. Rohia m-a cucerit din prima zi şi deplin, o dată mai mult Noica împlinind sarcina de înger călăuzitor al meu. Timp de şapte ani am mers regulat la Rohia, de cel puţin trei ori pe an, pe câteva zile, apoi pe câteva săptămâni. Am fost, bănuiesc, supus unui examen, unei cercetări negrăbite.

În 1979, Părintele Serafim mi-a făgăduit că mă va călugări. S-a îmbolnăvit apoi foarte grav şi a fost internat în stare aproape disperată la un spital din Cluj. De acolo, din ce în ce mai bolnav, a venit în august 1980 la Rohia numai ca să mă călugărească, potrivit făgăduinţei ce-mi făcuse. Am fost călugărit în ziua de 16 august în Paraclisul noii clădiri de Părinţii Serafim Man, Antonie Perta, Nicolae Leşe şi Emanuel Rus. Binecuvântarea Arhiepiscopiei s-a cerut şi obţinut ulterior.

Sunt acum monah de şapte ani. Am izbutit să organizez de bine de rău Biblioteca Mănăstirii, m-am deprins să nu lipsesc de la sfânta Liturghie şi de la miezonoptică - principalele momente ale disciplinei călugăreşti - şi am fost, cred, de oarecare folos mai multor candidaţi la examenul de intrare în Seminarul Teologic.

Dau din tot sufletul slavă lui Dumnezeu că m-a învrednicit de Sfântul Botez şi de călugărie, mult mai mult decât putea nădăjdui un ins ca mine. Port din tinereţe o cruce grea şi urâtă: o ticăloasă boală de intestine. Ar fi trebuit să deznădăjduiesc, să mă întunec. Credinţa îmi ajută să o rabd cu destul stoicism şi să nu-i îngăduie să-mi zdruncine bucuria de a fi creştin şi monah – pe măsura darului, foarte puţin adică, având totuşi dreptul de a rosti: Et în Arcadia ego. Fie numele Domnului binecuvântat.

Nicolae Steinhardt, 1987

Pr. Nicolae se mută la Domnul în 1989 și este înmormântat în cimitirul Mănăstirii Rohia.

4) PROTOSINGHELUL Nicodim Mândiță (1889-1975)

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA - sursa - Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Patericul românesc*, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 651-652

Protosinghelul Nicodim Mândiţă a fost un iscusit apărător al Ortodoxiei şi un călugăr misionar fără egal în monahismul nostru contemporan. Acest preacuvios părinte s-a născut în satul Buneşti, Argeş, din părinţi credincioşi.

Între 1916-1918, a luat parte la primul război mondial, iar în 1920 a intrat în nevoinţa monahală la Schitul Măgura (Bacău).

În vara aceluiaşi an s-a învrednicit de darul preoţiei.

Între anii 1921-1923 a fost preot misionar în satul Schitul Frumoasa (Bacău).Apoi, încă doi ani a fost duhovnic la Mănăstirea de maici Giurgeni (Roman).Între anii 1925-1935 a slujit ca preot misionar în Transilvania, în satele Pâclişa (Alba), Hărmaşul Ciceului şi Leurda Gârboului (Cluj).

Între anii 1935-1945 a fost duhovnic la Mănăstirea Agapia, apoi încă 17 ani, duhovnic la Mănăstirea Văratec. Ultimii ani, 1962-1975, i-a petrecut la Agapia în linişte şi rugăciune, săvârşindu-se cu pace în vârstă de 86 ani.

Acest cuvios părinte avea de mic o aleasă trăire duhovnicească, iubind cel mai mult rugăciunea, postul şi citirea sfintelor cărţi. Pentru aceea, toţi se foloseau de înţelepciunea lui.

Când a intrat în Schitul Măgura (Târgu-Ocna), stareţul, văzând ascultarea lui, îndată l-a făcut călugăr. Apoi, văzându-l blând şi priceput în Sfânta Scriptură, l-a făcut preot şi păstor de suflete. Şi învăţa aşa de frumos pe credincioşi, încât veneau de departe să-l vadă şi să primească de la el cuvânt de mângâiere.

Satul Schitu Frumoasa (Moineşti) era un sat mic, lipsit de preoţi şi dezbinat de secte. Timp de trei ani, cât a fost paroh aici, părintele Nicodim a schimbat profund viaţa duhovnicească a credincioşilor. Mai întâi, a întors la Ortodoxie pe toţi cei dezbinaţi. Apoi, a combătut cu multă putere imoralitatea, beţia şi certurile în familie, desfiinţând cârciumile şi întărind unitatea, buna credinţă şi omenia între toţi. Şi pe acestea toate le-a săvârşit prin trei căi: printr-o viaţă personală exemplară, prin slujbe frumoase la biserică şi prin predicarea vie şi permanentă a cuvântului lui Dumnezeu.

5) IEROMONAHUL Adrian Făgețeanu (1912-2011)

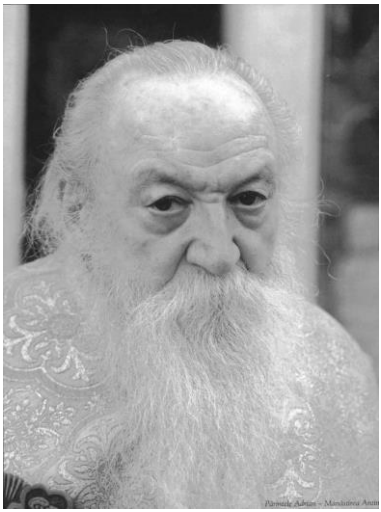

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA - fericiticeiprigoniți.net

Ierom. Adrian Făgețeanu a fost un important părinte duhovnicesc în Biserica Ortodoxă Română, membru al mișcării Rugul Aprins de la Mănăstirea Antim din București și deținut politic în timpul regimului politic comunist din România.

Alexandru (numele de botez) Făgețeanu, s-a născut la 16 noiembrie 1912 la Deleni, lângă Hotin (Basarabia de Nord, azi Ucraina). Tatăl său Mihail era preot. Și-a făcut studiile medii la vestitul liceu "*Aron Pumnul*" din Cernăuți. Tot aici a urmat Facultatea de Drept pentru a deveni avocat, între anii 1931 și 1937

Vine la Fălticeni, unde avea un unchi, pentru a-și face stagiul în avocatură. Până în 1941, la Fălticeni și la Bacău, ocupă mai multe funcții în Ministerul de Interne, cum ar fi cea de comisar de poliție.

A fost fascinat de mișcarea legionară, ca mulți intelectuali ai vremurilor lui, dar nu s-a înregimentat în aceasta. A fost totuși arestat cu ocazia reprimării rebeliunii legionare în ianuarie 1941 și condamnat la 5 ani de închisoare pentru motivul de "*acte pregătitoare la rebeliune*". A fost eliberat în iunie 1941 pentru a fi trimis pe linia întâi a frontului în Rusia. Este rănit grav la Stalingrad și revine în țară, fiind internat în lagărul de la Târgu Jiu de unde este eliberat în 1943.

Anul 1943 coincide și cu hotărârea sa de a apuca calea monahismului. Se călugărește la Mănăstirea Putna, primind numele de Adrian, și este trimis la Cernăuți ca să facă Facultatea de Teologie (care se va muta la Suceava din cauza avansării armatelor rusești în Bucovina). În vara anului 1945, monahul Adrian este din nou arestat pentru activitatea sa de comisar de poliție și este internat în lagărul de la Slobozia-Ialomița, de unde este eliberat în august 1946.

În februarie 1947, după absolvirea Teologiei la Suceava, Adrian Făgețeanu pleacă la București ca să studieze filosofia. Aici se apropie de Mănăstirea Antim și de mișcarea "*Rugul Aprins*". Îl cunoaște pe Părintele Sandu Tudor care îi spune "*că pentru a continua lupta împotriva concepției materialiste nu-și mai au rostul metodele folosite de mișcarea legionară pe plan organizatoric, iar singura posibilitate de a lupta împotriva concepțiilor materialiste este cea pe plan religios, iar în cadrul*

Bisericii cea mai bună pregătire pentru o astfel de luptă se face în monahism."

În biblioteca Mănăstirii Antim ii va auzi conferențiind, după cum aflăm din dosarul de anchetă, pe Sandu Tudor, mitropolitul Tit Simedrea, părintele Benedict Ghiuș, profesorul Alexandru Mironescu și alții. Va participa și la o retragere duhovnicească, organizată de Sandu Tudor la Mănăstirea Govora, care va dura aproape o lună. Între 1950-1956 este închis din nou, iar după eliberare, este primit la Mănăstirea Lainici. Aici, starețul Calinic Cărăvan îl însărcinează cu instruirea monahilor în literatură, gramatică, limbi străine și istorie.

În 1958, este din nou arestat și condamnat la 20 (douăzeci) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică. Este eliberat în 1964 la amnistierea deținuților politici. A petrecut peste 12 ani în temnițele comuniste, fiind închis la Galata, Văcărești, Brașov, Târgu Jiu, Slobozia, Făgăraș, Jilava, Canal, Aiud, Suceava. A trecut mai întâi prin mai multe parohii, apoi pe la Mănăstirea Viforâta, Mănăstirea Surpatele și, în sfârșit, la Mănăstirea Antim.

În anul 2003, la vârsta de 91 de ani, Părintele Adrian a părăsit Mănăstirea Antim pentru a trăi ca sihastru la schitul Locurele de pe lângă Mănăstirea Lainici, unde a rămas până în anul 2011, când starea lui de sănătate s-a înrăutățit. Părintele Adrian Făgețeanu a trecut la Domnul la 27 septembrie 2011 la spitalul "*Dr. Marius Nasta*" din București, la vârsta venerabilă de 99 de ani. A fost înmormântat sâmbătă, 1 octombrie 2011, in cimitirul Mănăstirii Lainici.

Sfaturi și îndemnuri

- Înfrânarea și puterea rugăciunii le sunt date tuturor oamenilor. Dacă vrem să ne înfrânam trupul de la cele necurate și dacă vrem să ne rugam, nu există "*nu pot*".
- Oamenii îl caută pe Dumnezeu numai la necaz, greutăți și suferințe.
- Dumnezeu ne-a spus: "*Nu vă puneți nădejdea în oameni*" și noi ne aducem aminte de aceasta la nevoie. Îi sfătuiesc pe toți creștinii să nu uite de rugăciune nici când le este bine. Și să nu pună pe alții să se roage pentru ei. Să se roage pentru ei înșiși.
- În mănăstire, cel mai greu vot de îndeplinit este ascultarea. În lume, tot ascultarea de Dumnezeu este cel mai greu de făcut. Ascultarea și împlinirea cuvântului Lui. Să urmăm pilda Maicii Domnului, care a spus: "*Fie mie după cuvântul tău*!"
- Chiar și unii creștini mă întreabă care este rostul vieții noastre. N-avem nici o îndoială. Mântuitorul a spus clar: "*Căutați împărăția cerurilor*", adică mântuirea.
- Numai cei care au capacitatea de a se jertfi pentru ceilalți se mântuiesc.

- Se vorbește de mari duhovnici. Duhovnicul, indiferent de pregătirea lui școlară, nu are nici o putere dacă nu o primește de sus.
- Cerul e acolo unde se face voia lui Dumnezeu.
- Smerenia e cel mai mare dar de la Dumnezeu, izvorul celorlalte. Să aveți smerenie. Și jetfelnicie. Iar de ai supărat pe cineva, să-ți pară rău și să te împaci cu el.
- Eu, ca elev, ca student, duceam o viaţă de Heidelberg. Cântec, băutură, distracţie. Abia când am fost rănit de moarte pe front şi Dumnezeu mi-a salvat viaţa, când era imposibil, am hotărât să-mi închin şi eu viaţa la ceea ce vrea Dumnezeu, nu la ce vreau eu.
- *Nu o să mă crezi, frate, dar în închisoare am fost cel mai aproape de Dumnezeu.* În închisoare încetezi să exişti, doar Hristos te ţine în viaţă.

6) PĂRINTELE PROFESOR Constantin Galeriu (1918-2003)

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa ro.wikipedia.org

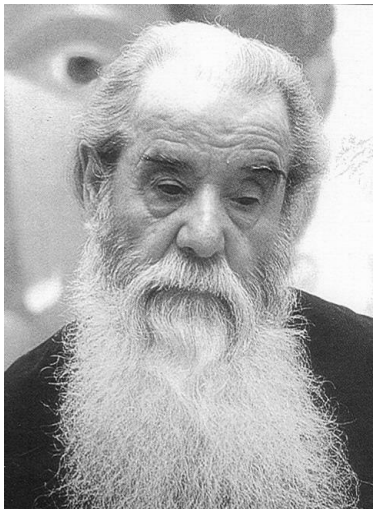

Constantin Galeriu (21 noiembrie 1918, Răcătău, Bacău - † 10 august 2003, București) a fost unul dintre cei mai importanți duhovnici ai Ortodoxiei române, preot și profesor de teologie.

S-a născut la 21 noiembrie 1918, în satul Răcătău-Răzeși, comuna Răcătău, județul Bacău, în familia unor țărani. Urmează școala primară în comuna natală, seminarul teologic „*Sf. Gheorghe*" din Roman (1930-1938), Facultatea de Teologie din București (1942), doctorand la Institutul de Teologie Universitar (1960), doctor în teologie (1973).

Între anii 1943-1947 este preot în satul Podu Văleni, județul Prahova, apoi preot la Parohia „*Sf. Vasile*" din Ploiești (1947-1973), transferat ca „*spiritua*l" la Institutul Teologic Universitar, București (1973-1974), lector (1974-1977) și profesor titular (1977-1991) la același institut.

Din 1992 este profesor consultant și conducător de doctorat la Universitatea București. De la 1 ianuarie 1990 este numit vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

Pe data de 13 august 1999, Constantin Galeriu a primit titlul de „*Cetățean de onoare al Municipiului Bacău*", prin hotărârea Consiliului Local nr. 134. Părintele Constantin Galeriu a fost unul dintre cei mai importanți învățați și rugători ai Bisericii Ortodoxe Române.

Din 1974 este preot paroh al bisericii *Sfântul Silvestru* din București. Din cauza convingerilor sale religioase și umanitare, a fost întemnițat de mai multe ori în anii 1950 și 1952-1953.

În vara lui 1989, este atacat pe la miezul nopții de 8 spre 9 iulie, legat și bătut întreaga noapte. Pretextul ar fi fost - chipurile - banii, dar de fapt se căutau manuscrise recente de-ale părintelui, *scrieri subversive împotriva guvernului* (deși spiritualitatea și teologia dansului nu au prea multe în comun cu ordinea socială și politică). „*Am fost martorul personal, alături de întreaga Biserică Sf. Silvestru, a modului exemplar în care părintele s-a raportat ulterior, cu milă și înțelegere infinită față de agresorii săi. «Sărmanii de ei... îmi era milă de ei că își fac păcate...». Mi se pare o datorie de suflet să reamintesc, chiar în puține cuvinte purtarea părintelui, care se cheltuia pe sine însuși, până târziu în noapte, pentru binele celor care apelau la ajutorul său. Nu de puține ori se descălța pe străzile Bucureștiului și venea desculț acasă, pentru a-și dărui pantofii sărmanilor. Am cunoscut un sfânt în viață care, desigur, cu cea mai sinceră modestie ar fi refuzat acest calificativ, pe care însă Dumnezeu îl oferă cu bucurie casnicilor Săi.*"

Rolul Părintelui Galeriu – sursa basilica.ro

„*Jertfa e neplăcută numai din pricina căderii noastre, altminteri jertfa e dăruire, nu renunțare! de pildă, cu ce bucurie îi dăruiește mama o banană copilului său*!" - Părintele Galeriu

Personalitatea sa dinamică şi harismatică, fervoarea credinţei şi dragostea sa pentru Ortodoxie şi poporul român trebuie preţuite şi cunoscute, fiind expresia bucuriei unui misionar mărturisitor al Jertfei şi Învierii Mântuitorului Iisus Hristos.

Părintele Galeriu a fost un om al rugăciunii şi, ca atare, el se roagă acum din ceruri pentru poporul român şi mai ales pentru toţi credincioşii pe care i-a păstorit. El a făcut misiune cu multă dăruire de sine şi în acelaşi timp cu multă dragoste faţă de Biserică şi faţă de poporul român. A fost solicitat adesea de tineri, de intelectuali, de Frăţia Ortodoxă, de ASCOR, de centre de cultură teologică şi de cultură laică, să le vorbească. Tuturor le-a răspuns cu bucurie, deoarece trăia bucuria aceasta de a se dărui mereu, de-a fi folositor altora. Iar bucuria de a se dărui mereu pentru a întări credinţa altora este o bucurie pascală.

A slujit permanent Biserica şi poporul cu o dăruire jertfelnică. Sunt puţini oameni care au ajuns la împlinirea sensului vieţii ca totală dăruire de sine pentru alţii. Deci, în cazul Părintelui Galeriu, nu putem vorbi de o misiune făcută doar ca răspuns la un ordin sau la o trimitere oficială, ci de o misiune-pasiune, o misiune jertfelnică, pe care o împlinea cu multă bucurie duhovnicească, fără motivaţii sau calcule materiale.

Bucuria adevărată, spunea chiar părintele profesor de multe ori, este bucuria roadelor, bucuria care vine din rodire, din semănarea cuvântului bun şi din constatarea că el rodeşte lumină şi faptă bună în viaţa omului. Părintele Galeriu avea bucuria aceasta pe chipul său şi în toată fiinţa lui.El o transmitea altora mai ales când slujea la Sfântul Altar şi când predica. Adesea am constatat că predicile sale, deşi erau lungi, totuşi nu păreau obositoare, pentru că Părintele prezenta înţelesul textului Evangheliei ca lumină a vieţii umane concrete. Era un predicator al sensului duhovnicesc şi profund al vieţii. Deci, pe scurt, bucuria Părintelui Galeriu era transmisă oamenilor ca sens al vieţii, ca binecuvântare pentru comuniune cu Dumnezeu şi cu semenii în lumina Învierii lui Hristos.

Părintele Galeriu punea des accentul pe Înviere ca viaţă nouă în Hristos, tocmai pentru că a învăţat din Sfânta Evanghelie, din scrierile Părinţilor Bisericii şi din experienţa Sfinţilor că învierea ca dar se primește prin credinţă şi pregătire spirituală, nu doar se aşteaptă. Profesor de Teologie, dăruit cu înţelepciune în gândire şi profunzime în trăire, Părintele Galeriu ne-a fost dascăl şi sfătuitor, vorbindu-ne mereu de lumina Învierii care vine din Jertfă şi Răscumpărare, de nesfârşita iubire milostivă a lui Dumnezeu revărsată în Biserică prin sfinţi.

Preot milostiv, profesor duhovnicesc, om de dialog, misionar neobosit, mărturisitor al Crucii şi al Învierii lui Hristos, al frumuseţii spirituale a Ortodoxiei şi a poporului român dreptcredincios, Părintele Constantin Galeriu rămâne în sufletul tuturor celor care l-au cunoscut, personal sau prin scrieri, o făclie de Paşti pentru suflete, o călăuză pe calea mântuirii.(† DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române)

7) ARHIMANDRITUL Sofian Boghiu (1912 - 2002)

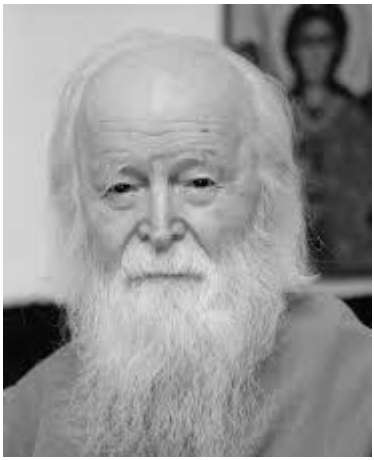

VIATA ŞI ACTIVITATEA – sursa doxologia.ro

Părintele Sofian Boghiu (din botez Serghei) (născut la 7 octombrie 1912, Cuconeștii Vechi, județul Bălți – decedat la 14 septembrie 2002, Mănăstirea Antim) a fost un important duhovnic ortodox și pictor bisericesc român. A fost membru al mișcării „*Rugul Aprins*”, motiv pentru care a fost deținut politic între 1958-1964.

A intrat în mănăstire la Schitul Rughi din Soroca în toamna lui 1926. A urmat școala de cântăreți bisericești de la Mănăstirea Dobrua-Soroca, între 1928- 1932.

A fost tuns în monahism la 25 decembrie 1937, iar pe 6 august 1939 a fost hirotonit ierodiacon, în catedrala din orașul Bălți. În 1940, a absolvit Seminarul monahal de la Mănăstirea Cernica. Înzestrat cu darul picturii, a urmat Academia de Arte Frumoase din București (1940-1945). În intervalul 1942 – 1946, a făcut și Facultatea de Teologie din București. În 1945 a fost hirotonit ieromonah pentru mănăstirea Antim din București.

A fost unul dintre participanții cei mai cunoscuți la întâlnirile cultural-duhovnicești ale mișcării Rugul Aprins de la Mănăstirea Antim (grupare care a cuprins vârfuri ale clerului ortodox și ale intelectualității creștine laice), între anii 1945-1950.

În perioada 1950-1958 a fost numit stareț la Mănăstirea Antim, apoi la Plumbuita și a fost câțiva ani profesor la Seminarul Monahal de la Mănăstirea Neamț. A pictat numeroase biserici în țară si peste hotare: bisericile Schitului Darvari și Mănăstirii „Radu Voda", ambele din Bucuresti, la Manastirea Agapia, Manastirea Deir-el Harf în Liban, Catedrala din Horms în Siria, biserica din Hama, în Siria, si altele.

În anul 1958 a fost condamnat la muncă silnică pentru activitatea desfășurată în cadrul „*Rugului Aprins*". A fost eliberat în 1964 datorită decretului general de grațiere. A rămas în Mănăstirea Antim până la sfârșitul vieții pământești, slujind cu multă blândețe și dăruire ca duhovnic și având sute de ucenici, motiv pentru care a fost numit „*Apostolul Bucureștilor*". A fost înmormântat în 2002 la Mănăstirea Căldărușani.

Părintele Sofian Boghiu: „Suferința interiorizează enorm"

Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan C. Teșu - articolul Reflecții în doxologia.ro

Parcă profetic, Părintele Sofian spunea că „*toată lumea este plină de păcate... suntem ca între mii și milioane de microbi. Ne dăm seama în ce mediu suntem și totuși stăm, rămânem pe loc". Iar păcatul nemărturisit, necăit, este „ca o injecție care duce la septicemie mortală*".

Supranumit „**Apostolul Bucureștilor**", icoană a bunătății și a blândeții, Părintele Sofian Boghiu a fost el însuși greu încercat în această viață. Trăind departe de țara sa – Basarabia, supus detenției de regimul comunist român, el a depășit prin credință încercările și pătimirile fără de voie pe care viața i le-a scos în cale. Răbdarea și smerenia sa sunt temelie pentru speranța noastră în biruința binelui asupra răului, a virtuții asupra păcatelor, a bucuriilor duhovnicești asupra efemerelor plăceri trupești.

Ideea fundamentală a crezului său duhovnicesc a fost neosândirea aproapelui, Părintele cerând ucenicilor săi și oferindu-ne un model sublim de iertare și dragoste creștină. „*Nu judeca, sfătuia el, nu judeca pe nimeni, **niciodată nu judeca!** Nu-ți dai tu seama cât de gravă este călcarea acestei porunci înaintea lui Dumnezeu, nu-ți poți da seama*!".

Iar despre lucrarea printre semenii săi, monahi și mireni, în același duh de smerenie, spunea: „*Nu pot afirma că am realizat ceva important în viață decât că, fiind între ceilalți frați slujitori, m-am străduit să întrețin pacea, armonia și buna conviețuire în obște, precum și evlavia și buna desfășurare a slujbelor în biserică. Iar când am fost solicitat de bolnavi și credincioși, niciodată nu i-am refuzat, nici i-am întristat cu ceva; ci am făcut tot ce mi-a stat în putere să-i folosesc, să-i mărturisesc, să-i împac cu Dumnezeu și cu oamenii*”.

Iubitor al frumosului artistic, în calitatea sa de pictor bisericesc, a fost și un iubitor al trăirii duhovnicești înalte și curate. Viața noastră prin această lume, considera blândul duhovnic, este asemenea unei călătorii printr-o mare permanent agitată, dar: „*Atenție la stânci, sub mare..., atenție la vânturi..., atenție la valuri...! Ține, deci, cu atenție cârma vieții*”. Călătoria aceasta și viața noastră sunt dificile din cauza păcatelor care stau la originea tuturor încercărilor și a necazurilor ce le urmează, pentru că **este o iluzie a crede că păcatele rămân fără urmări**. Acestea produc efecte atât în viața prezentă, asupra trupului și a sufletului – iar dacă nu sunt căite, și în viața cea veșnică.

Suferința este o urmare a păcatelor, dar și o cale de izbăvire de ele: „*Dumnezeu,* spunea Părintele Sofian*, încearcă pe cei păcătoși, mai ales prin suferințe fizice, pentru a le tămădui sufletele. Suferința și durerile ne ajută să ispășim în această lume păcatele săvârșite.* ***Suferințele purifică sufletul și trupul de multe imperfecțiuni.*** *Suferințele ajută la săvârșirea binelui, aprind în inimă iubirea față de Dumnezeu, zelul pentru rugăciune, și trezesc spiritul de solidaritate cu semenii*”. Prin intermediul acesteia, Dumnezeu, ca un iscusit chirurg, „**taie sau arde rana, ca să vindece și să salveze de la moarte sufletul și trupul bolnav**”.

Prin „*dogoarea suferinței*”, omul se eliberează de păcatele sale și capătă curajul de a privi în sus, către adevărata sa patrie, cea cerească, apropiindu-se de Dumnezeu. „**Suferința interiorizează enorm**”, spunea Părintele. Îl pune pe om în dialog cu sine însuși, îi descoperă hăurile ascunse ale sufletului său. Însă, în timp ce pe unii suferința îi întoarce la Dumnezeu, pe alții îi încrâncenează și mai tare, învârtoșându-i în viața lor păcătoasă și pătimașă. „*Mergeți în spitale – spunea duhovnicul Bucureștiului – și vedeți cum gem pe paturi. Unii gem rugându-se, alții gem blestemând. Și unii și alții gem.* ***Pentru cei care gem rugându-se, suferința e binefăcătoare și se mântuiesc. Cei care gem blestemând, de două ori suferă: boala e și mai grea și își pierd mântuirea***”.

Precum îi spunea unei ucenice apropiate, necazurile și încercările din viața aceasta, durerile, suferințele și bolile prezente constituie solul sau pământul rodnic în care, fiind aruncată, sămânța vieții creștine dă roadă însutită și înmiită.

Spre deosebire de bucurii, care nu sunt nici multe și nici îndelungate, încercările sunt din belșug..

Cel care poartă crucea încercărilor cu credință în Dumnezeu și speranță în ajutorul și răsplata Lui primește „*picături de bucurii care spală și îndulcesc tot ce a fost amar și necurat*". Acestea sunt bucurii și mângâieri pe care Duhul Sfânt le revarsă în sufletul celor smeriți și răbdători în necazuri. În lumea aceasta, ele aduc mângâiere și alinare, chiar și în durerile cele mai crunte, iar în viața viitoare – fericirea comuniunii neîncetate cu Dumnezeu și cu aleșii Săi, în iubire infinită și în lumină.

8) ARHIMANDRITUL Ilarion Argatu (1913-1999)

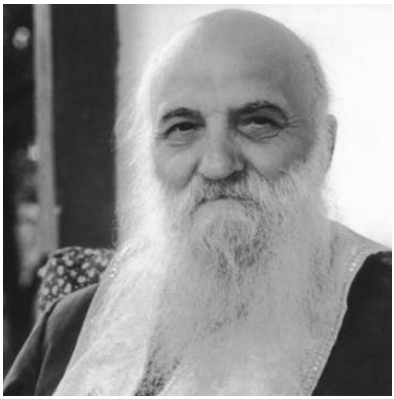

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa doxologia.ro

Arhimandritul Ilarion Argatu a fost unul dintre cei mai iubiți duhovnici români, mărturisitor în perioada regimului comunist.

Părintele Ilarion s-a născut în 2 august 1913, în localitatea Valea Glodului, județul Suceava, într-o familie numeroasă – primind la botez numele de Ioan. Tatăl său, Alexandru, a fost primar în com. Valea Glodului timp de 16 ani.

Ioan Argatu a urmat școala primară din localitatea natală apoi, îndemnat de unchiul său, părintele Epifanie Crăciun, stareț al Mănăstirii Cocoș, s-a înscris la Seminarul Teologic din Dorohoi.

A absolvit seminarul, apoi Facultatea de Teologie din Cernăuți. Simultan, Ioan Argatu a urmat și cursurile Școlii Militare din Bacău, ajungând sublocotenent. După facultate, Ioan Argatu s-a înrolat în armată, undeva la granița cu Ungaria.

În 10 noiembrie 1940, Ioan Argatu s-a căsătorit cu Georgeta, fiica preotului Sebastian Mihăilescu, din localitatea suceveană Oniceni. Au avut cinci copii. Ioan Argatu a fost hirotonit preot în 1940, pe seama localității Oniceni, iar din 1946 a fost transferat la Boroaia, pentru a construi biserica din sat care fusese începută în urmă cu 22 ani și abandonată.

În perioada în care era paroh în satul Boroaia, pentru că nu a ținut cont de sarcinile trasate de comuniști în ceea ce privește construcția bisericii și lungimea slujbelor, părintele Ilarion Argatu a fost acuzat de „*instigare contra ordinii publice*" și condamnat la închisoare.

Pentru a nu se dezice de credință și a continua activitatea pastorală, preotul a preferat să stea ascuns de ochii comuniștilor. În scrierile sale, părintele Ilarion Argatu relatează cum, în 1946, a reușit să fugă din Boroaia și a mers la casa natală din Valea Glodului. Acolo a supraviețuit ascuns într-o magazie dărăpănată, în spatele unui perete fals de lemn, timp de trei ani. Vreme de alți 4 ani, părintele a stat ascuns într-o șură de fân, apoi sub podeaua casei din Boroaia, neștiind nimeni de el.

În total, părintele Ilarion Argatu a stat ascuns aproximativ 16 ani. În acest timp, comuniștii au pus o recompensă de 300.000 lei pentru prinderea părintelui și i-a mai fost deschis un dosar, de această dată cu sentința de închisoare pe viață, pentru „*organizare de complot contra statului*". Abia în anul 1964, părintele a fost absolvit de cele două dosare mincinoase.

În anul 1972, părintele Ioan Argatu a rămas văduv. La mai puțin de un an, în ianuarie 1973, a devenit monah la Mănăstirea Antim din București, primind numele de Ilarion.

A viețuit câțiva ani și la Mănăstirea Căldărușani, apoi s-a retras, în ultimii 19 ani din viață, la Mănăstirea Cernica – unde era căutat de numeroși pelerini pentru sfaturi duhovnicești și rugăciuni.

Părintele Ilarion a trecut la cele veșnice în 11 mai 1999 și a fost înmormântat în satul Boroaia, județul Suceava.

9) ARHIMANDRITUL Petroniu Tănase (1914-2011)

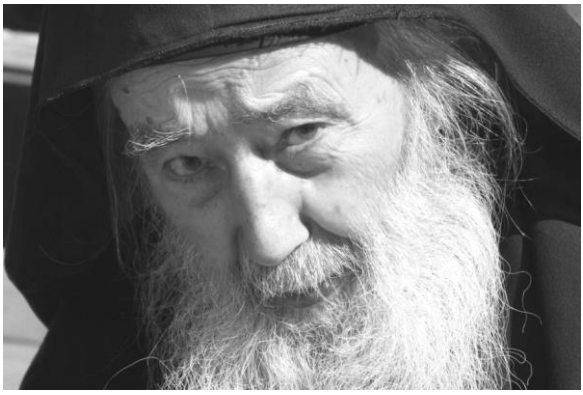

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa basilica.ro și mitropolia-clujului.ro

Părintele Petroniu Tănase a fost stareţ al schitului românesc Prodromu din Sf/ Munte Athos şi unul din părinţi înduhovniciţi ai perioadei contemporane.

S-a născut în anul 1914, în comuna Fărcaşa, judeţul Neamţ. A intrat de tânăr în obştea Mănăstirii Neamţ, unde a fost călugărit la data de 22 septembrie 1942.

De la Neamţ a fost trimis la Mănăstirea Antim din Bucureşti, pentru studii. A absolvit Facultatea de Teologie Ortodoxă, urmând apoi şi cursuri de matematică şi filosofie.

În anul 1947 a fost hirotonit ieromonah pe seama Catedralei Patriarhale şi apoi trimis profesor la Seminarul monahal de la Mănăstirea Neamţ, la Catedra de Omiletică, Catehetică şi Pedagogie.

"*Părintele Petroniu Tănase face parte din panteonul de aur al monahismului românesc din secolul al XX-lea*. (...) *A fost tuns în monahism în 1942, dar, până atunci, a trecut prin multe ascultări. În 1937, a avut marea bucurie, dar şi copleşitoarea ascultare, de a pune în rânduială biblioteca mănăstirii Antim, una din cele mai importante din întreaga Patriarhie Română* ",

A urmat o perioadă grea pentru monahul misionar Petroniu, care a suferit din pricina regimului totalitar. A fost nevoit să plece de la Neamţ, în 1959. În anul 1964 s-a retras în obştea Mănăstirii Sihăstria, unde a rămas până în anul 1978, când a plecat, împreună cu mai mai mulţi monahi, la Sfântul Munte Athos.

După şapte ani de vieţuire la Schitul Românesc Prodromu de la Athos, în 1984 a fost ales egumen al acestui schit, contribuind la renaşterea administrativă şi duhovnicească a comunităţii. În Sfântul Munte a fost cunoscut drept un mare duhovnic şi căutat de mulţi pentru sfaturi şi rugăciuni. A renunţat la stăreţie la începutul anului 2011 din cauza vârstei înaintate.

În 22 februarie 2011, la vârsta de 94 de ani, părintele arhimandrit Petroniu Tănase a trecut la Domnul şi a fost înmormântat în cimitirul Schitului Prodromu.

Pr. Petroniu de la Prodromu - pustnicul din obște – sursa doxologia.ro (*Părintele Petroniu de la Prodromu. Ediție îngrijită de Preot Constantin Coman și Costion Nicolescu*, Editura Bizantină, pp. 22-24)

Prezent în viaţa Bisericii româneşti, încă din perioada interbelică, ca secretar al Patriarhului Nicodim, Părintele Petroniu îşi leagă vieţuirea monahală de Mănăstirile Antim, Neamţ, Slatina şi Sihăstria, pentru a-şi petrece ultimii 33 de ani ca vieţuitor şi stareţ al Schitului Prodromu.

Este greu să-l caracterizeze cineva în puţine cuvinte. Imaginea pe care i-o păstrez este aceea a unei personalităţi bisericeşti şi monahale puternice şi bine conturate, dar ascunsă, necunoscută îndeajuns, din pricina discreţiei şi a smereniei sale.

Nu au ajuns să-l cunoască destul, după propriile mărturii, nici cei care au trăit cu dânsul în obşte zeci de ani. Vorbea puţin cu oamenii, cum avea să-mi mărturisească Pr. Iulian, dar vorbea mult cu Dumnezeu. Stătea puţin printre oameni şi numai atunci când programul mănăstiresc o cerea: la biserică şi la trapeză, la cancelarie. În rest fie se retrăgea în chilia sa, unde nu pătrundea nimeni, fie din nou se retrăgea la ascultările sale singuratic. A fost un **pustnic**, deşi a trăit în obşte, **pustnic în obşte.**

Părintele Petroniu a fost un monah robust, dedicat cu prioritate nevoinţelor monahale până la sfârşit. A făcut acest lucru o viaţă întreagă, cu o hotărâre şi o consecvenţă greu de închipuit. Deşi provocat să se ocupe de problemele administrative, ca stareţ al Schitului, nu a făcut nici cel mai mic compromis în ceea ce priveşte nevoinţele sale monahale. Încercând să schițez portretul sau icoana dânsului, aș reține ca o primă trăsătură caracteristică rigoarea niciodată ezitantă sau împuţinată cu care şi-a împlinit datoriile sale creştineşti şi monahale, rigoare care se întipărise şi pe chipul său, desenat de linii aspre şi adânci, dar şi în general în felul său de a fi, de a merge, de a vorbi, de a zâmbi, etc.

Spre apusul vieţii acesteia pământeşti ajunsese adus de spate, încovoiat bine, dar această imagine nu sugera gârbovire sau slăbiciune, ci actualiza într-o continuă reluare aplecarea trupului făcând metania mare. Cine l-a văzut la locul său din biserică, în timpul slujbelor de noapte, şi-l poate aminti în această postură, încovoiat, făcând necontenit închinăciuni sau **metanii**.Aveam să aflăm de la ucenicii dânsului, un lucru uşor de presupus, că toată viaţa a făcut metanii, începând cu câteva mii pe zi, când era tânăr, şi sfârşind cu cel puţin cincizeci pe zi la bătrâneţe.

Privea în egală măsură somnul, hrana, petrecerea cu ceilalţi fraţi sau cu închinătorii, treburile în grădina şi gospodăria Schitului, etc. Această rigoare personală se impunea cu asprime şi în jurul dânsului. Aflăm despre ea din mărturiile fraţilor care vieţuiesc în Prodromu, dar şi din cuvintele sale adresate monahilor mănăstirii pe care a stăreţit-o atâta timp - mai ales în cuvintele adresate în trapeză. Mănăstirea însăşi luase chipul său în toate. Nevoinţe la slujbe, stăruinţe la ascultările de peste zi, **tăcere,** asprime la pravilă, lipsa bucuriei lumeşti, refuzul oricărei forme de confort şi de relaxare.

Peste toate o notă evidentă de austeritate, de **simplitate**, de modestie, de ariditate, în hainele lor, în curte, în chilii, la biserică, la trapeză, la veşmintele de slujbă, etc. Va fi fost o pricină obiectivă şi puținătatea mijloacelor materiale, nevoile mari ale Schitului într-o perioadă de restaurare a întregului complex mănăstiresc, dar cine l-a cunoscut pe Părintele Petroniu citeşte în această imagine a Schitului chipul monahismului românesc aşa cum l-a înțeles si l-a dorit dânsul: **smerit la față, dar închegat si robust în duh.**

10) PĂRINTELE Proclu Nicău (1928-2017)

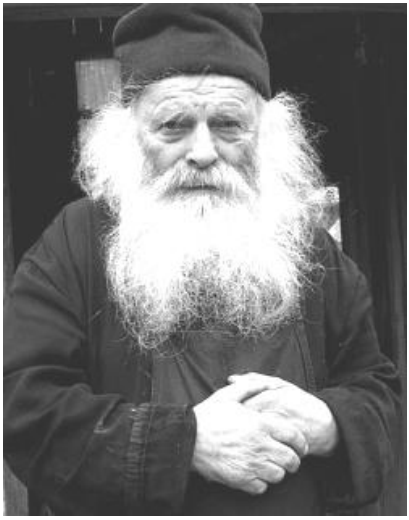

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa basilica.ro, și creștinortodox.ro

Părintele Proclu Nicău, pe numele de botez Gheorghe, s-a născut pe data de 13 noiembrie 1928, în satul Mitocu Bălan, județul Neamț. El a intrat, ca frate, în obştea Mănăstirii Sihăstria Neamț la vârsta de 12 ani. A fost închinoviat (tuns in monahism) la data de 1 noiembrie 1948.

Astfel, pe când era frate la mănăstire, tânărului Gheorghe Nicău îi crescuse mai mult mustața decât barba, pentru aceasta, unii dintre călugări făceau uneori glume pe seama lui.

Pentru aceasta, el a mers la părintele Macarie, un bătrân care pustnicise împreună cu părintele Cleopa, şi s-a plâns de cele petrecute. Atunci a primit următorul sfat: "*Dacă fraţii râd de tine, râzi şi tu cu ei tot de tine, dar nu cumva să râzi de ei, că pierzi*." Împlinind cuvântul, fraţii s-au smerit, iar ispita a pierit.

A fost trimis în 1949, împreună cu alți viețuitori ai Sihăstriei, la Mănăstirea Slatina, pentru revigorarea vieții monahale de aici. Părintele a ucenicit pe lângă mari stareți ai monahismului românesc: arhimandritul Cleopa Ilie și ieroschimonahul Paisie Olaru. Când a fost scos din mănăstire, de către comunişti, părintele Proclu a fost trimis să lucreze pământul ţării. Auzind motivul comunist al scoaterii din mănăstire, părintele a răspuns cu îndrăzneală, zicând: "*De ce nu opriţi avorturile, ca să aibă cine lucra pământul?*" Drept pedeapsă, comuniştii i-au ras barba şi l-au lovit peste cap.

Mai apoi, părinţii de la Mănăstirea Sihăstria l-au chemat înapoi, în obște. Experiența duhovnicească a părintelui Proclu s-a îmbogățit și prin viața sa de retragere. După Decretul 410 din 1959, cu binecuvântarea părintelui Cleopa, duhovnicul său, părintele Proclu a ales viața de liniște. Zeci de ani, părintele a trăit în simplitate, într-o căsuță de la marginea satului natal Mitocu Bălan.

Ajuns în locul natal, părintele Proclu s-a retras într-o chilie săracă, pe cât de smerită, pe atât de liniştită, aflată nu foarte departe de marginea pădurii. Chilia sihăstreasca a părintelui, o cămăruţă de lemn, construită de el însuşi, se afla pe un deal împădurit, la poalele munţilor nemţeni.

Puţin mai sus de chilia părintelui locuia sora acestuia, Georgeta.

A trecut la cele veşnice în 28 ianuarie 2017 și a fost înmormântat la Sihăstria Putnei.

Părintele cu ochi albaştri, scund, însă cu mintea înaltă, a rostit cuvinte duhovniceşti dobândite în urma rugăciunilor neîncetate, iar nu luate din cărţi sau studii. **„*Nimica sunt, nimica pot, nimica am***", erau cuvintele pe care le avea pe buze. I le-ar fi spus un înger unui bătrân ca rețetă pentru mântuire, arată pustnicul în lucrarea „*Lupta pentru smerenie şi pocăinţă*".

Părintele considera smerenia cea mai mare virtute. „*Și aceste cuvinte, tot un cuvânt sunt: smerenia. Și cine se smerește, caută să fugă de tulburări… În viața de obște, de tulburări nu poți fugi; numai atâta: să ții gura închisă, să zici «Doamne Iisuse», și să răspunzi numai strictul necesar; cât este nevoie*".

Fiind căutat tot timpul de numeroși oameni pentru sfaturi duhovnicești, celor mai mulți Părintele Proclu le spunea: „*Aţi venit la un moş prost de cap, fără carte, la păcătosul pământului! Viaţa mea e un deal şi-o vale, nimic folositor*".

Cu cât a fugit mai mult de lume însă, cu atât lumea l-a căutat mai mult. Astfel, chiar dacă drumul spre chilia sa este unul anevoios, deşi se desprinde din drumul principal ce leagă localităţile Piatra Neamţ şi Târgu Neamţ, el a fost deja străbătut de numeroşi credincioşi, unii dornici de binecuvântare, alţii de sfat, iar alţii poate numai de curiozitate.

Pe uşa încuiată a chiliei sale sta scris: "*Vă rog, nu bateţi. Sunt bătrân şi bolnav*." Cu toate acestea, părintele se înmoaie aproape întotdeauna la rugăminţile insistente ale unor credincioşi. Fiind întrebat de ce a ales să ducă o viaţă sihăstreasca, departe de oameni, părintele Proclu răspunde smerit: "*Că-s prost, puţină minte am. Că, dac-aş avea mai multă minte, ar trebui să stau printre oameni! Eu am năravul că am observat pe la Sfinţii Părinţi, chiar şi la Mântuitorul*."

Părintele Proclu Nicau, mărturiseşte despre sine: "*Eu sunt cu un picor în groapă şi unul pe mal. Eu atâta am trebuinţă: a-mi ţine gura şi a mă ruga pentru toţi. Vin mulţi la mine. Unii pleacă folosiţi, ţi-e drag să stai de vorbă cu ei, parcă îi simţi că sunt îndumnezeiţi. Cu alţii e greu. Eu nu mai dau sfaturi. Ştii de ce? Are cine să dea: biserica, duhovnicii, preasfinţiţii. Eu aşa mă rog pentru toţi. Nu mă uit că a fost în partid, că a fost de altă credinţă: "Doamne, ajută-le să ajuga în Rai, că dacă eu mă rog pentru toţi, bunul Dumnezeu mă primeşte şi pe mine." Aşa îi rog pe cei care vin: să mă pună la pomelnic, la slujbe şi la Sfântu Maslu.*"

Unul dintre ucenicii săi, Pr. Răzvan Ionescu, l-a numit „**un ascet angajat în Hristos**".

11) PĂRINTELE Ilie Lăcătușu (1909-1983)

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa creștinortodox.ro

Părintele Ilie Lăcătușu s-a născut la data de 6 decembrie 1909, în satul Crăpăturile, judeţul Vâlcea. A trăit 74 de ani, adormind în Domnul la data de 22 iulie 1983. Este un preot ce a slujit în perioada de prigoană creştină, în vremea comunismului, pentru viaţa şi faptele sale fiind acuzat de regim şi închis ca deţinut politic.

Ilie Lacatusu s-a născut într-o familie cu şapte copii, el fiind al doilea.

Părinţii lui, Marin şi Maria s-au remarcat ca nişte oameni simpli, gospodari, şi cu mare credinţă în Dumnezeu. Tatăl său era dascălul bisericii, fapt ce a dus şi la apropierea tânărului Ilie de a sluji Sfânta Biserică.

După terminarea claselor primare, tânărul Ilie va merge la Seminarul Teologic din Râmnicu-Valcea, unde va şi studia între anii 1923-1930. Aici, el va termina şcoala cu o Diplomă de Virtute, în fruntea căreia era scris: "**Pentru aptitudini sufleteşti care îl disting între colegii lui**." Terminând scoala în Vâlcea, el va merge la Bucureşti, unde, între anii 1930-1934, va studia la Facultatea de Teologie. În timpul facultăţii, Ilie Lăcătușu se va căsători cu învăţătoarea Ecaterina Popescu în data de 5 iulie 1931, cu care va avea cinci copilaşi.

Ilie va fi hirotonit preot în data de 1 septembrie 1934, pe seama parohiei Osica de Jos, judeţul Olt. El va sluji în această biserică până în luna noiembrie 1934, când este trimis în satul Buiceşti, tot din judeţul Olt. Părintele slujea neîncetat la biserică şi în familie.

Începând cu anul 1942, Părintele Ilie este trimis ca preot misionar peste Nistru, în Odessa şi Ribnița. În următorul an, părintele se va întoarce acasă, la familie.

Anul 1952 îi va pregăti părintelui Ilie o mare încercare. În data de 19 iulie, părintele este arestat şi închis în colonia de muncă silnică de la Canal. Din iulie şi până în octombrie, părintele va munci cot la cot cu ceilalţi camarazi de suferinţă, la Canalul Dunare-Marea Neagră. În octombrie, el este mutat într-o colonie specială, formată aproape numai din preoţi.

Anul următor îl va găsi pe părintele Ilie Lăcătușu în închisoarea Târgu Ocna, unde va fi mutat din pricina stării proaste de sănătate şi incapacităţii de muncă. Aici, părintele Ilie va petrece doi ani, fără nici cel mai mic temei legel, fără nici o condamnare scrisă, fără nici un act.
Părintele Ilie este pus în libertate în data de 26 aprilie 1954. Întors în biserica satului Buiceşti, el va sluji sfintele slujbe şi pe oameni, până la următoarea arestare, după 4 ani la 1 iulie 1959. Părintele primeşte o pedeapsă de 5 ani, fiind trimis la Periprava, în Delta Dunării. unde se va întâlni cu părintele Iustin Parvu, fiind eliberat în data de 6 mai 1964.

Chiar dacă a fost eliberat, părintele nu a avut însă nici acum linişte. I s-a stabilit domiciliu forţat în Bolintinu, unde a fost silit să lucreze ca zidar. Abia în 20 decembrie 1964, părintele Ilie Lacatusu a putut să slujească din nou în Biserică, de astă dată în judeţul Teleorman, în parohia Gârdesti. În anul 1970 părintele Ilie este mutat într-un sat din comuna Răsuceni, judeţul Giurgiu. Aici, el va sluji până la pensionare, la 11 ianuarie 1978.

Părintele Ilie a ajuns în spital, din pricina multor suferinţe şi greutăţi întâmpinate pe parcursul vieţii. Pe patul de spital, el a făcut o profeţie, ca un fel de testament. El a cerut ca soţia lui, dacă va muri peste 15 ani, să fie înmormântată în acelaşi loc cu el. Părintele a adormit în Domnul în data de 22 iulie 1983, în Spitalul Panduri, din Bucureşti.

Trupul părintelui Ilie Lăcătușu a fost înmormântat în Cimitirul Adormirea Maicii Domnului, din Bucureşti. Aici, familia sa deţinea o criptă. Trupul neînsufleţit al părintelui nu a fost îmbălsămat, canoanele Bisericii interzicând acest lucru, mai ales preoţilor.

Profeţia părintelui se va împlini exact peste 15 ani. În luna septembrie a anului 1998, soţia lui va adormi şi ea în Domnul. Urmaşii au ţinut minte dorinţa părintelui, motiv pentru care ei au săpat în acelaşi loc, spre a o înmormânta.

În ziua de 29 septembrie 1998, la exact 15 ani de la trecerea la Domnul a părintelui, trupul său a fost găsit neschimbat, neputrezit şi frumos mirositor. Trupul părintelui îndeplineşte condiţiile sfintelor moaşte: nestricăcios, frumos mirositor, uscat şi uşor, pielea de culoarea alunului, păstrându-şi dimensiunile şi aspectul. Iar viaţa lui este şi ea temei sfânt.

Fiica părintelui Ilie, Maria Sabina Spirache, singurul urmaş în viaţă, a înaintat la 5 octombrie 1998 un memoriu către Arhiepiscopia Bucureştilor despre această descoperire. În data de 16 iulie 1999, Biroul de Presă al Patriarhiei Romane şi-a expus următoarea poziţie, cu privire la dosarul de canonizare al părintelui Ilie Lacatusu: "*Biserica n-a stabilit termeni, nici precişi, nici aproximativi, pentru verificarea sfinţeniei. (...)*

Este însă prea adevărat că niciodată Biserica n-a pus vreo grabă deosebită în actele de canonizare, decât atunci când avalanşa pietăţii populare i-a impus aceasta. În cazul preotului Ilie Lăcătuşu, Arhiepiscopia a luat cunoştinţă despre descoperirea trupului neputrezit. Calea canonizării impune însă multe etape şi strădanii deosebite, aşa cum s-a mai procedat." Drept urmare, evlavia oamenilor şi grija lui Dumnezeu va hotărâ sau nu canonizarea.

Urmaşii părintelui au cerut preoţilor, ierarhilor şi manăstirilor să săvârşească slujbe de dezlegare, asupra trupului părintelui. Începând din 1 mai 1999, la Mănăstirea Frăsinei s-au făcut 40 de slujbe de dezlegare, după Sfânta Liturghie. Slujbele de dezlegare au în vedere eventualele blesteme care ar fi putut împiedica trupul să se descompună.

În anul 2000, Patriarhia Romana i-a deschis părintelui Ilie un dosar de canonizare, dând binecuvântare pentru a se deschide cripta care adăposteşte trupul acestuia. Prima icoană a Sfântului Ilie Lăcătuşu - Mărturisitorul a fost pictată pe peretele exterior al bisericii Mănăstirii Petru Voda.

Mărturia Părintelui Iustin Pârvu despre Părintele Ilie Lăcătuşu

Alături de Părintele Ilie am stat 4 ani la Periprava, în Deltă. El s-a remarcat, în general, prin interiorizarea lui puternică şi prin tăcere; rar îl auzeai vorbind ceva, şi atunci când o făcea, era foarte important ceea ce spunea, de cele mai multe ori ne îndemna să ne rugăm atunci când eram în vreo primejdie.

Despre acest om pot să spun că avea cu adevărat darul smereniei. Căuta tot timpul să nu iasă în evidenţă cu ceva, făcea pe neînsemnatul. Îmi amintesc de o întâmplare minunată din Deltă, când Părintele Ilie a jucat un rol foarte important.

În data de 30 ianuarie, ne-au trimis în colonie, la Canal, la tăiat de stuf. Vă daţi seama ce însemna lucrul acesta pe un frig de iarnă? Moarte curată. Eram toţi înspăimântaţi, mai ales că îi văzusem şi pe caraliii noştri cu mitralieră, vreo patru mitraliere. Probabil aşteptau să ne execute, crezând că vom refuza comanda. Era o deschidere acolo, de apă, de vreo patruzeci de hectare şi stuful era tocmai în adâncime.

*Toţi am început să murmurăm şi nu prea aveam de gând să intrăm în apă. Ne-au ordonat să intrăm şi să scoatem câte doi snopi. Pentru cine făceam noi astea? Nu avea niciun sens. Măi, şi cum să intri în apă? Calci te duci într-o ştioalnă, nu te mai scoate nimeni de acolo. Am ezitat la început. Dar Părintele Ilie a avut un cuvânt foarte ferm şi ne-a îmbărbătat pe toţi: „**Măi, intrăm pentru că ăştia îs puşi pe gând rău; ăştia trag în noi. Să intrăm în apă, că Maica Domnului şi Sfinţii Trei Ierarhi ne vor scoate nevătămaţi.”***

Măi, şi am intrat. Am ajuns acolo, până la bărbie am intrat în apă. Am tăiat frumos snopii. Şi ne mirăm cu toţii că lucram ca pe uscat. Unii până la piept, unii până la gât, unii până la jumătate, cum ne-a prins locul pe fiecare acolo. Şi am scos. Am mers vreo trei ore în apă, şi am scos la mal cei doi snopi. Dar nu era numai aşa că-l tai cu frunze, trebuia frumos, curăţat, măsurat, pus la dimensiune şi era un ger de -30° afară, gheaţă groasă de 20-25 cm, încât vedeai nufărul galben înflorit sub gheaţă. Sus ne însoţeau nişte păsări, care ne-au urmărit în tot acest timp şi dedesubt florile de sub gheaţă.

Ei bine, eram cu toţii nevătămaţi şi uzi. Curgea apa de pe noi. Mare minune a fost atunci. Că dimineaţa, când am intrat noi era ceaţă, nori şi rece, aşa te prindea la oase. Şi dintr-odată a apărut soarele, măi băieţi, s-a luminat de ziuă. Era o căldură, de se minunau şi caraliii. Ne-am dezbrăcat şi s-au uscat hainele ca la cea mai fierbinte soba, aşa aburi ieşeau din toate. Ne-am încălţat, ne-am îmbrăcat şi hai la colonie.

Şi aşa Maica Domnului şi Sfinţii Trei Ierarhi au fost cu noi şi ne-au ajutat, chiar în ziua de 30 ianuarie. Şi vă spun că nu s-a întâmplat să fie nici un bolnav, nici un internat, n-a fost nimic. Şi aceasta datorită rugăciunilor Părintelui Ilie, că altfel cred că eram cu toţii morţi.

Mărturia Părintelui Iustin Parvu (Sursa: Agnos.ro)

12) MONAHIA Mihaela Iordache (1914-1963)

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – fericiticeiprigoniti.net

Maica Mihaela Iordache este un nume binecunoscut în spaţiul eclezial românesc. Din păcate, numeroase date ale biografiei sale au rămas mult timp necunoscute. Vom încerca aici să-i reconstituim viaţa în liniile esenţiale, pe baza documentelor alcătuite de fosta Securitate. Maria Iordache, fiica lui Alexandru şi Elena Iordache, s-a născut la data de 15 noiembrie 1914 în localitatea Nicoreşti din judeţul Galaţi

Primele şapte clase le va urma în satul natal, cursurile liceale urmându-le la Liceul de Fete din Dej şi la Liceul „*Domniţa Elena*" din Bucureşti. Între 1934-1938 Maria (Marieta – cum era mai bine cunoscută) urmează cursurile Academiei Naţionale de Educaţie Fizică (A.N.E.F.), și sporadic ale Facultatii de Litere şi Filosofie.

Etapa studenţiei este decisivă pentru destinul ulterior al Mariei Iordache. Acum ea îşi defineşte convingerile politice şi îşi asumă un drum

care o va duce în cele din urmă la moarte. Ca mulţi tineri din epocă, ea vede în Corneliu Zelea Codreanu şi în Mişcarea Legionară o alternativă la partidele politice tradiţionale, considerate insuficient de dinamice pentru o generaţie care nu se mai mulţumea cu fapte mărunte, ci dorea o „*Românie ca soarele sfânt de pe cer*". Distanţarea istorică ne permite să vedem azi erorile acestei mişcări care au condus la consecinţe tragice, dar, în acel moment, Mişcarea Legionară seducea o mare parte a tinerilor prin mesajul ei de demnitate naţională şi prin afirmarea constată a ideii de credinţă în Dumnezeu, concepţie radical diferită de indiferentismul religios al celorlalte partide. Proveniţi în mare parte din copii de ţărani, din case în care religia juca un rol decisiv, aceşti tineri nu puteau concepe că ar putea să existe o morală care să fie ruptă de credinţă. Relaţia dintre Mişcarea Legionară şi Biserică este departe de a fi lămurită, dar asta nu neapărat din vina istoricilor. Chiar în interiorul mişcării au existat opinii diferite cu privire la acest subiect. Unii legionari înţelegeau prin Biserică o comunitate creştină ideală, de sfinţi, spre care oamenii (românii, în cazul de faţă) trebuiau să tindă. Legiunea era numai o manifestare datorată lumii decadente, care îşi asuma, asemenea oştilor îngereşti, lupta împotriva răului. E o imagine ce se apropie de Judecata de Apoi, când îngerii separă pe cei păcătoşi de sfinţi, instaurându-se împărăţia veşnică. Din aceste considerente unii legionari şi-au asumat înfăptuirea acelor asasinate, considerate acte de justiţie, care au devenit principale capete de acuzare la adresa Legiunii. Cazul Mişcării Legionare a dovedit, dacă mai era nevoie, dificultatea enormă de a armoniza politicul cu spiritualul.

Revenind la cazul Marietei Iordache, apropierea ei de legionarism este motivată şi de atmosfera familială, deoarece toţi copiii familiei Iordache au fost, într-un fel sau altul, implicaţi în Mişcare. Iordache Nicoară va deveni comandant legionar, iar una din fete va fi cununată chiar de Căpitan, venit special la Nicoreşti. Marieta, la rândul ei, devine membră a Cetăţuilor de Fete, sub conducerea Nicoletei Nicolescu, cea care va fi ucisă mai târziu în mod bestial de Siguranţă. Împreună cu alte fete, ea va munci ca voluntară la unul din restaurantele legionare din Bucureşti şi va activa în cadrul organizaţiei de femei. În ancheta din 1955, care în mod firesc a insistat pe trecutul ei legionar, Maria Iordache a fost întrebată care era scopul Legiunii. Răspunsul ei a fost - crearea unui om nou, iar acest ideal putea fi realizat prin interiorizarea conştiinţei, mărturisirea sinceră a greşelilor şi frecventarea bisericilor. De asemenea, mărturiseşte că în cadrul şedinţelor de cuib se citea Biblia. A fost întrebată: „*Ce se realiza prin frecventarea Bisericii în vederea formării omului nou?".*

Răspunsul a fost: „*Prin frecventarea bisericii se căpăta conduită creştină şi principiile de corectitudine, astfel puse în practică de legionari*

încât aceştia să se bucure de simpatie şi încrederea celor ce-i înconjurau". Astfel de declaraţii, strânse de la mulţi arestaţi, erau un motiv pentru Securitate să vorbească de o infiltrare a Bisericii de către legionari şi doctrina lor. De fapt, în mintea unor oameni precum Maria Iordache era invers. Doctrina Bisericii urma să pătrundă în viaţa Legiunii, creând o mişcare socială şi politică care să se ghideze după valorile creştine. Din declaraţiile Mariei Iordache rezultă că pentru ea Legiunea era mai mult un ordin laic, menit să impună un set de valori creştine în societate.

Succesul Mişcării a stârnit îngrijorarea regelui Carol al II-lea. Eşuând în încercarea de atrage Mișcarea în proiectele sale de instaurare a dictaturii personale, Carol va lua o serie de măsuri menite să distrugă Legiunea. Una din ele a fost arestarea şi condamnarea lui Corneliu Zelea Codreanu. Pe 8 iunie 1938 avea loc pe stadionul ANEF o manifestaţie la care urma să participe şi regele Carol al II-lea. Reuşind să intre pe stadion şi să se apropie de un microfon, Maria Iordache a strigat: „*Corneliu Zelea Codreanu este nevinovat şi pentru acest adevăr sunt gata de moarte*". Arestată şi bătută, ea este internată în lagărul de la Mănăstirea Suzana, destinat femeilor legionare. În octombrie 1938 reuşeşte să evadeze şi rătăceşte mai mult timp prin păduri, cu o coastă fisurată. Desfiinţarea lagărului imediat după evadarea ei o scuteşte de noi neplăceri.

În următoarele luni, două morţi o vor afecta profund: cea a lui Corneliu Zelea Codreanu şi cea a fratelui ei, Iordache Nicoară, ucis în noaptea de 21-22 septembrie 1939, în lagărul de la Miercurea Ciuc. Mult timp va refuza să creadă că cei doi au murit. Revine în satul natal, unde stă până în septembrie 1940. În acest timp face o vizită la Mănăstirea Vladimireşti şi rămâne impresionată de viaţa din cadrul obştii de acolo. Venirea la putere a unui guvern legionar în septembrie 1940 o determină să vină la Bucureşti, dar numai pentru a asista la deshumarea osemintelor lui Codreanu. Se convinge de moartea Căpitanului şi imediat pleacă la Vladimireşti, hotărâtă să se călugărească. În faţa anchetatorilor de Securitate ea a afirmat că s-a retras practic din organizaţia legionară din acel moment, iar în faţa mirării anchetatorilor de ce a făcut acel gest tocmai atunci, când Legiunea era la putere, ea a răspuns: „*M-am retras tocmai în timpul guvernării legionare întrucât am văzut că legionarii comit unele fapte ce nu mi-au plăcut, fapt ce a făcut să ne depărtăm de această organizaţie, văzând în acelaşi timp că legionarii convinşi pentru această idee muriseră*".

Părinţii nu au lăsat-o la mănăstire, ci au venit după ea. În aceste condiţii, Maria Iordache pleacă din nou la Bucureşti, unde lucrează ocazional şi organizează cu câteva prietene o mică fermă pe proprietatea fratelui ei, unde se duce o viaţă cvasimonahală. Fie la biserică, fie acasă, Marieta se roagă pentru sufletele celor ucişi, pentru iertarea păcatelor.

Plecată un timp din Bucureşti, ea află că ferma a fost confiscată, iar fetele arestate. Din acel moment decizia este luată. După un scurt timp petrecut la Mănăstirea Pasărea, pe 22 septembrie 1942 ea vine la Vladimireşti, definitiv, părinţii trebuind să accepte decizia fetei lor.

După doi ani, intră în rândul rasoforelor (16 iulie 1944), iar în 22 septembrie 1946 este călugărită, primind numele de Mihaela. Datorită pregătirii superioare, i s-a încredinţat funcţia de secretară. Stareţa Mănăstirii Vladimireşti, maica Veronica, mărturisea despre maica Mihaela: „*Ca monahie, prin rugăciune şi nevoinţă, a dus o viaţă duhovnicească deosebită, fiind pildă şi exemplu de urmat pentru întregul sobor. Deşi îndeplinea funcţia de secretară a mănăstirii, maica Mihaela, cu smerenia ce se ridica deasupra tuturor celorlalte virtuţi ale sale, participa neobosit la toate ascultările din obşte. Maicile îşi aduc aminte cum într-o zi, mănăstirea fiind cotropită de soldaţi ai armatei ruse, aceştia au vrut să tragă cu arma în icoana Maicii Domnului din biserică. Fără nici o ezitare, gata de sacrificiu în orice clipă, curaj născut din profunda-i credinţă, maica Mihaela s-a aşezat în faţa icoanei, preferând să fie împuşcată ea decât să vadă chipul Maicii Domnului şi al Pruncului Iisus batjocorit*”.

În anii care au urmat, prestigiul Mănăstirii Vladimireşti a crescut necontenit, mulţi considerând-o, datorită predicilor curajoase ale preotului Ioan Iovan, un centru al rezistenţei anticomuniste. Mulţi fugari au găsit ajutor aici. Din aceste motive puterea comunistă era hotărâtă să desfiinţeze mănăstirea, încercând să se folosească şi de unele neînţelegeri de natură dogmatică între cele predicate de părintele Iovan şi restul Bisericii. Patriarhul Justinian va încerca să rezolve situaţia creată printr-un compromis, care a eşuat. Securitatea intervine în forţă, printr-o amplă desfăşurare de forţe, în noaptea de 30 martie 1955, arestând mai multe persoane din mănăstire, cei vizaţi în primă instanţă fiind părintele Ioan Iovan şi maica Mihaela. Maica stareţă Veronica îşi aminteşte că „*Auzind zgomotul, tropote în curte, Maica Mihaela se trezi iute şi, fiind şi îmbrăcată, fugi într-o clipă, desculţă, spre stăreţie. Militarii, negăsind-o în chilie, au făcut zarvă mare, ţipau ca ieşiţi din minţi, se repezeau la maicile din chilii. Au găsit-o la stăreţie; au vrut s-o lege de mâini, dânsa s-a luptat cu ei, i-a muşcat de mâini, dar ei au întors patul puştii şi au lovit-o peste gură. Se zice că ar fi pierdut chiar câţiva dinţi”*.

Cei doi au fost arestaţi şi duşi la Penitenciarul Galaţi, fără mandat de arestare, care va fi eliberat în cazul maicii Mihaela abia pe 23 aprilie 1955 (pe motiv de agitaţie publică, art. 327 C.P.). Anchetatorii nu aveau nimic concret împotriva lor, sperând să se poată agăţa de ceva în cursul investigaţiilor. Au urmat un şir de interogatorii dure.

Maica Mihaela îşi recunoaşte deschis trecutul, afirmă limpede ce a înţeles ea prin legionarism, ce a sperat de la acesta, dezamăgirea faţă de unele aspecte ale acestuia şi apropierea de Dumnezeu prin Biserică. Afirmă hotărât că este împotriva ideologiei comuniste, că va lupta mereu împotriva ateismului, că a ascuns fugari în mănăstire şi că nu i-a denunţat din spirit de solidaritate, şi că nu ar face niciodată altfel. Maica Mihaela a ştiut să despartă lucrurile. Ea spune clar: „*Nu s-au ţinut şedinţe legionare în mănăstire. Dacă aş fi ştiut, i-aş fi dat afară*".

Ancheta se finalizează odată cu arestarea unor simpatizanți legionari, vizitatori al Vladimireştilor, care au comis acte infractionale, legând pe maicile Mihaela și Veronica și pe Pr. Ioan de aceștia. Maicii Mihaela i se impută că a continuat sub haina călugărească activitatea legionară, că ar fi iniţiat o veritabilă şcoală a crimei, ar fi organizat tabere legionare, exerciţii de tragere cu arma. Maica Mihaela a sprijinit într-adevăr cu bani şi alimente pe unii fugari, a dat buletine de identitate sau acte false şi a trimis lui Theovid o maşină de scris. Prin sentinţa 1655 din 7 dec 1955, este condamnată la 25 de ani muncă silnică, la 10 ani degradare civică, pentru „*crimă de uneltire contra ordinii sociale*".

De la Galaţi este trimisă în închisoarea de femei din Miercurea Ciuc. Pe 4 martie1960 este trimisă pentru munci la Penitenciarul Arad. Pe 4 septembire 1960 este transferată la Jilava pentru cercetări, de unde pe 21 februarie 1961 revine la Miercurea Ciuc. Aici, pe data de 20 aprilie 1963 îşi găseşte obştescul sfârşit, în acelaşi loc unde, în urmă cu 24 de ani, fusese ucis şi fratele ei, „*bădia*" Iordache Nicoară.

Măsurile luate de medici au fost corecte, însă regimul de închisoare era distrugător. Faptul rezultă printre rânduri din raportul medicului, dar şi mai clar dintr-un act scris de maica Mihaela.

Prin urmare, intrată sănătoasă în închisoare, maica Mihaela se îmbolnăveşte grav în închisoarea de la Miercurea Ciuc. Refăcută parţial la un moment dat, a fost trimisă la muncă la Arad şi la Jilava, de unde s-a întors la Miercurea Ciuc reumatică, cu probleme cardiace și suspectă de cancer uterin.Suferinţele descrise în raportul medical sunt atroce. Ironie a sorţii: este înmormântată chiar în ziua când trebuia să plece la spitalul Văcăreşti. Din pricină că nu s-a făcut autopsia, nu se poate spune cu precizie care a fost cauza decesului (*Cauza morţii: insuficienţă cardiocirculatorie, cardioscleroză decompensată, reumatism anchilozant*). Toate mărturiile arată că a vieţuit în închisoare ca o adevărată mărturisitoare, îndurând cu răbdare toate chinurile.

(George Enache - Revista Puncte cardinale, anul XX, nr. 11-12/239-240, noiembrie-decembrie 2010, pp. 14-15; textul a apărut iniţial în revista Rost; pentru o variantă extinsă, cf. vol. colectiv Martiri pentru Hristos, dinRomânia, în perioada regimului comunist, EIBMBOR, Bucureşti, 2007, pp. 361-370)

BIBLIOGRAFIE - Toate drepturile asupra textelor aparțin autorilor, site-urilor și editurilor, copierea lor în această lucrare este cu scop informativ, fără interese comerciale sau de altă natură, broșura fiind gratuită.

Surse online: basilica.ro, crestinortodox.ro, ro.wikipedia.org,edituradoxologia.ro, doxologia.ro, Istoria.md, manastirea.petru-voda.ro , atitudini.com, pitestiprison.org, adevarul.ro, fericiticeiprigoniti.net, ioaniovan.ro, gheorghecalciu.ro, mitropolia-clujului.ro, valeriugafencu.wordpress.com, manastirea-techirghiol.com, teologiepentruazi.ro

1)Pr.Prof.Univ.Dr. Vasile V. Muntean, *Istoria Bisericii Româneşti (vol 2: din 1716 până azi)* - curs sintetic, Ed. Marineasa, Timișoara, 2010

2)Răzvan Mihai Neagu, *Înfăptuirea unui ideal - România Mare*, Turda, 2018

3)Părintele Arsenie Boca, *Cuvinte Vii*, Ed.Charisma, 2006

4)Ieromonah Arsenie Boca, *Cărarea împărăţiei*, Ed. Sfintei Episcopii Ortodoxe Române a Aradului, 1995

5)Cismileanu Ioan, *Mărturii din Ţara Făgăraşului despre Părintele Arsenie Boca,* Ed. Agaton, 2004

6)Cișmileanu Ioan, *Noi mărturii despre Părintele Arsenie Boca* , Ed. Agaton, 2005

7) Părintele Ioan Gâscă, Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din sec. XX – *O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie în 800 de capete,* Ed. Teognost, 2002

8) Părintele Arsenie Boca, *Fericirea de a cunoaşte calea,* Ed. Credinţa Strămoşească, 2006

9) Părintele Arsenie Boca, *Despre durerile oamenilor vol 1,2,3,4*: *din învăţăturile Părintelui Arsenie Boca*, Credinţa Strămoşească, 2003-2004

10) Părintele Arsenie Boca, *Pravila albă. Sfaturi pentru cei căsătoriţi*, Ed. Agaton, 2006

12)Iată Duhovnicul, Părintele Arsenie Papacioc, vol. 1, 2 şi 3, Ed. Sophia, Bucureşti.

13)Ne vorbeşte Părintele Arsenie, vol 1-3, Ed. îngrijită de Arhim. Ioanichie Bălan, Ed. Mănăstirii Sihăstria, 2004

14)Părintele Arsenie Papacioc, *Mici îndemnuri spre mântuire,* Ed. îngrijită de ierom/ Benedict Stancu, Editura Sophia, Bucureşti.

15)Arhim. Arsenie Papacioc, *Cuvant despre bucuria duhovniceasca,* Ed. Eikon, 2003.

16)LOGOS. *Arhiepiscopul Bartolomeu al Clujului la împlinirea vârstei de 80 de ani,* Ed. Renașterea.Cluj-Napoca 2001

17)Eparhia Vadului Feleacului și Clujului la 90 de ani, Ed. Renașterea, Cluj Napoca. 2012

18)Mitropolitul Bartolomeu al Clujului (1921-2011) in memoriam, Ed. Renașterea.Cluj Napoca 2012

19)Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Patericul românesc*, Ed. Mănăstirea Sihăstria,

20)Lumina și faptele credinței - convorbiri cu Părintele Cleopa - 415 întrebări adresate de Părintele Ioaniche Bălan – ebook – Doxologia

21)Preot Gheorghe Calciu – *7 cuvinte către tineri*, Ed. îngrijită de Răzvan Codrescu, Editura Anastasia, București, 1996

22)Cristina Stavrofora, *Părintele Ioan Iovan, Mănăstirea ,,Naşterea Maicii Domnului"- Recea de Mureş,* Târgu-Mureş, 2010

23)Remus,Onişor, editorul volumului şi realizatorul interviurilor, *Cuvinte împărtăşite de părintele Ioan şi Maica Stareţă Cristina,* Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007

24) *Mi-e dor de cer- Viața Părintelui Ioaniche Bălan*, Ed. Măn. Sihăstria, 2010

25)Părintele Iustin Pârvu, *Testament pentru Neam,* Ed Babel, Bacău, 2015

26)Arhimandrit Ioanichie Balan, *Părintele Paisie Duhovnicul*, Ed electronică, Apologeticum, 2005

27)Arhim. Teofil Paraian - *Veniti de luati bucurie. O sinteza a gandirii Parintelui Teofil in 1270 de capete* – Ed. Teognost (culegere de Ioan Gânscă)

28)Petru Baciu, *Răstigniri ascunse*, Ed. Fundației Culturale Buna Vestire, Bacău, 2004

29)Marin Naidim, *Studentul Valeriu Gafencu*, "*Sfântul închisorilor din România*". *Studiu, mărturii ale camarazilor de suferință și corespondență,* Ed. îngrijită de Nicolae Trifoiu, Editura Napoca Star, Cluj, 1998,

30)George Popescu - *Sub sabia Cavalerilor Apocalipsului*, Ed. Majadahonda, București, 1997

31)Ioan Ianolide - *Întoarcerea la Hristos. Document pentru o lume nouă*

32)Interviu dat lui Nicolae Itul - *Aiudule, Aiudule*, editie îngrijită de Dragoș Ursu și Ioana Ursu, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2011
33)Ispita lecturii - inedite, ediție îngrijită și cuvânt înainte de Ioan Pintea, Ed. Dacia, Cluj Napoca, 2000
34)Părintele Sofian Duhovnicul, ediție îngrijită de Garoafa Coman, Ed. Bizantină, București, 2012
35)Ne vorbește Părintele Sofian, ediția a II-a, îngrijită de Arhim. Ioanichie Bălan, Ed. Mănăstirea Sihăstria, 2004
36)Părintele Petroniu de la Prodromu. Ediție îngrijită de Preot Constantin Coman și Costion Nicolescu, Ed. Bizantină, 2015
37)„*File de pateric – Părintele Proclu*" Mănăstirea Sihăstria Putnei, 2018
38)George Enache - Revista Puncte cardinale, anul XX, nr. 11-12/239-240, nov-dec 2010

Imnul Învierii
de Valeriu Gafencu

Vă cheamă Domnul slavei la lumină,
Vă cheamă mucenicii-n veşnicii,
Fortificaţi Biserica Creştină
Cu pietre vii zidite-n temelii.

Refren: Veniţi, creştini, luaţi Lumină,
Cu sufletul senin, purificat!
Veniţi, flămânzi, gustaţi din Cină,
E Nunta Fiului de Împărat!

Să crească-n inimile noastre-nfrânte
Un om născut din nou, armonios,
Pe chipurile voastre să Se-mplânte
Pecetea Domnului Iisus Hristos.

Un clopot tainic miezul nopţii bate,
Iisus coboară pe pământ;
Din piepturile voastre-nsângerate
Răsună Imnul Învierii Sfânt.

Smulgeţi-vă din ceata celor răi,
Intraţi în cinul oastei creştineşti,
Priviţi spre Porţile Împărăteşti,
Căci cei din urmă fi-vor cei dintâi.

Colindul robului
de Valeriu Gafencu

Pe malul Trotuşului
Cântă robii Domnului
Înjugaţi cu jugul Lui.
Dar cântarea lor e mută,
Că-i din suferinţă smulsă,
Şi-i cu rugăciuni crescută.

În inima robului
Domnu-Şi face ieslea Lui
În noaptea Crăciunului.
Flori de crin din ceruri plouă
Peste ieslea Lui cea nouă
Şi din flori picură rouă.

Stă un copilaş în zare
Şi priveşte cu mirare
O fereastră de-nchisoare.
Lângă micul copilaş
S-a oprit un îngeraş
Ce-i şopteşte drăgălaş:

Azi Crăciunul s-a mutat
Din palat la închisoare
Unde-I Domnu-ntemniţat;
Şi copilul cel din zare
A venit la închisoare
Să trăiască Praznic mare.

Notă: Valeriu a compus această poezie ca dedicaţie pentru părintele Gherasim Iscu

CUPRINS

VOLUMUL I

CAP 1 - DESPRE ISTORIA SECOLULUI XX 3
CAP 2 - IEROMONAHUL Arsenie Boca (1910-1989) 25
CAP 3 - ARHIMANDRITUL Arsenie Papacioc (1914-2011) 39
CAP 4 - I.P.S. MITROPOLIT Bartolomeu Anania (1921 – 2011) 53
CAP 5 - ARHIMANDRITUL Cleopa Ilie (1912-1998) 61
CAP 6 - PR. PROF. ACAD. DR. Dumitru Stăniloae (1903–1993) 76
CAP 7 - PĂRINTELE Gheorghe Calciu-Dumitreasa (1925-2006) 83
CAP 8 - ARHIMANDRITUL Ioanichie Bălan (1930-2007) 98
CAP 9 – RUGĂCIUNI ȘI POEZII PENTRU NEAM ȘI ȚARĂ 116

VOLUMUL II

CAP 1 - ARHIMANDRITUL Ioan Iovan (1922-2006) 3
CAP 2 - ARHIMANDRITUL Iustin Pârvu (1919-2013) 17
CAP 3 - IEROSCHIMONAHUL Paisie Olaru (1897-1990) 46
CAP 4 - ARHIMANDRITUL Teofil Părăian (1929-2009) 60
CAP 5 - MĂRTURISITORUL VALERIU GAFENCU (1921 - 1952) 70
CAP 6 - ALȚI APOSTOLI AI ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI
1) MIȘCAREA „Rugul Aprins al Maicii Domnului“ 85
2) IEROSCHIMONAHUL Daniil Teodorescu (1896-1962) 91
3) PĂRINTELE Nicolae Steinhardt (1912-1989) 93
4) PROTOSINGHELUL Nicodim Măndiță (1889-1975) 96
5) IEROMONAHUL Adrian Făgețeanu (1912-2011) 97
6) PĂRINTELE PROFESOR Constantin Galeriu (1918-2003) 99
7) ARHIMANDRITUL Sofian Boghiu (1912 - 2002) 101
8) ARHIMANDRITUL Ilarion Argatu (1913-1999) 104
9) ARHIMANDRITUL Petroniu Tănase (1914-2011) 105
10) PĂRINTELE Proclu Nicău (1928-2017) 108
11) PĂRINTELE Ilie Lăcătușu (1909-1983) 110
12) MONAHIA Mihaela Iordache (1914-1963) 113

CARTEA SE DISTRIBUIE GRATUIT / VOL 2 - ISBN 978-973-0-32815-8
GRAFICA - portrete și copertă – Maria Rusu

Asociația SOS " Sprijin-Ocrotire-Speranță"
Tel: 0784-212.682 / office@pro-romanesc.ro
www.sos.pro-romanesc.ro

Părintele Grigore MARCHIȘ
grigore.marchis@yahoo.com
www.catedrala-turda.ro

Dacă doriţi să susţineţi tipărirea şi distribuirea gratuită în toată ţară şi în diaspora română a broşurilor și cărților publicate de noi, vă rugăm să depuneţi donaţiile dvs. în contul: Asociaţia SOS "Sprijin-Ocrotire-Speranța" - IBAN RO02 BTRL RONCRT 0335 69 1401 – Banca Transilvania, CUI: 35833666

1) Prima mea carte de rugăciuni și învățături creștine – pentru copii și tineri - broșură A6 – 64 pag - 2017
2) Apărători ai credinței și gliei străbune – file din culisele istoriei neamului meu – broșură A5 - 96 pag - 2018
3) Viețile Sfinților Români – file de pateric românesc – carte A4 – 320 pag - 2019
4) Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca – colecție de scrieri și mărturii – broșură A5 – 96 pag – 2019
5) 12 apostoli ai credinței ortodoxe – lumini și umbre în România sec. XX – broșură A5 – 2 volume - 240 pag - 2020

MIŞCAREA „Rugul Aprins al Maicii Domnului" în temnițele comuniste

Alți mărturisitori români în temnițele comuniste

ACEASTĂ CARTE SE DISTRIBUIE GRATUIT

ISBN 978-973-0-32815-8